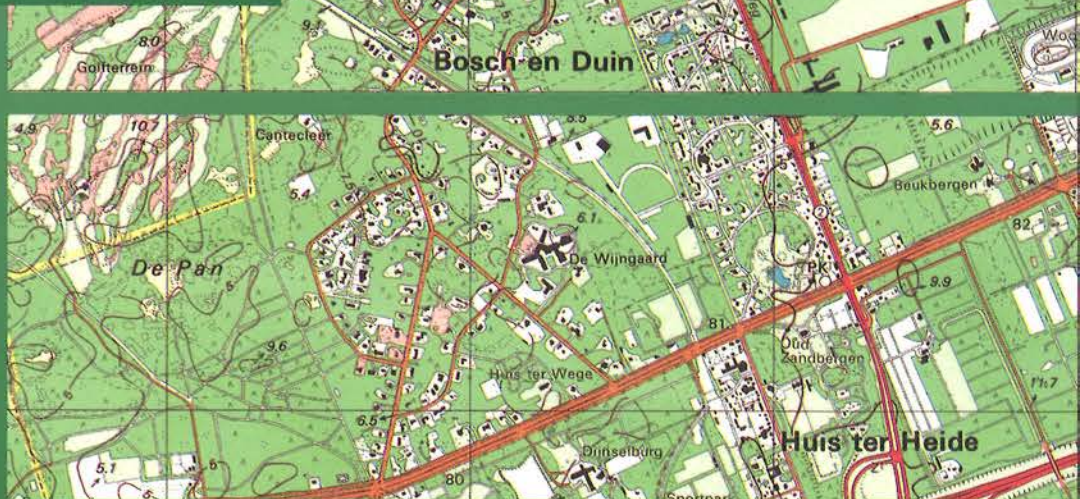
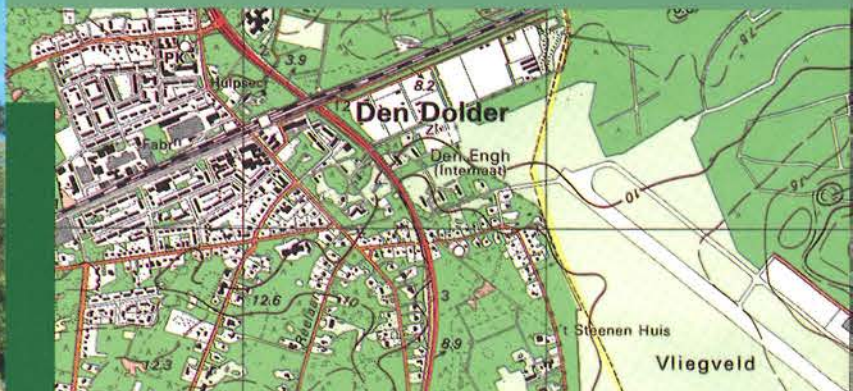

Vereniging Bosch en Duin en omstreken

70 jaar jong en groen

**Vereniging
Bosch en Duin
en omstreken**

Inhoudsopgave

	pagina
Voorwoord	4
Bosch en Duin en Omstreken, ontstaan en groei	6
– <i>Bosch en Duin</i>	7
– <i>Huis ter Heide</i>	13
– <i>Den Dolder</i>	18
Zeventig jaar “Vereniging Bosch en Duin en Omstreken”	22
Bijeenkomst ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van de “Vereniging Bosch en Duin en Omstreken”	44
Colofon Sponsoring Geraadpleegde bronnen en literatuur Fotoverantwoording	51

1923 / 1993

70 jaar geleden werd op 15 september 1923, na een zeer geslaagd Oranjefeest, in "de Uitspanning", thans bekend als auberge "de Hoefslag", besloten tot de oprichting van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken.

Veel leden van onze Vereniging zijn inmiddels eveneens 70 jaar of ouder. De oud-voorzitters en oud-secretaris en erelid van de Vereniging zijn, toen zij in het kader van dit lustrum op *vrijdag 13 augustus 1993* in dezelfde uitspanning bijeenkwamen, zelfs *gemiddeld 72 jaar!*

Collectief bewijzen zij in hun activiteiten en gerichtheid op de toekomst, dat 70 jaar *jong* geen anachronisme is.

In de statuten van de Vereniging anno 1923 vinden wij de doelstelling: "het bevorderen van de plaatselijke belangen van Bosch en Duin en Omstreken".

Die doelstelling is onveranderd gebleven en een belangrijk element daarin is het streven om het karakter van onze buurtschap te beschermen en *groen* te houden.

Vandaar *70 jaar jong en groen!*

Aanvankelijk was deze uitgave minder ambitieus.

Ons goed bewaard gebleven archief bleek echter zoveel rijke elementen te bevatten dat het spijtig zou zijn geweest om hieraan voorbij te gaan.

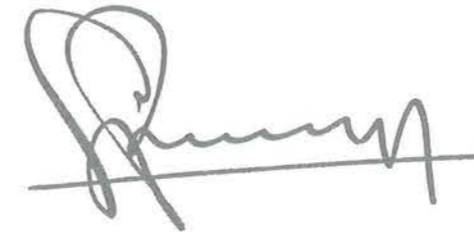
De heer L. Visser, bestuurslid van het Historisch Genootschap de Van de Poll-Stichting en bekend van zijn vele werken over Zeist en Omgeving, heeft zich geheel belangeloos ingezet om het aanwezige materiaal in een historisch verantwoorde en plezierig leesbare tekst om te zetten. Ook voor het fotomateriaal heeft hij voor ons onbekende bronnen gevonden. Wij zijn hem hiervoor zeer erkentelijk en heel veel dank verschuldigd!

Dit boek is in de eerste plaats bestemd voor al diegenen die zich in het verleden hebben gewijd aan de belangen van de Vereniging. Op de tweede plaats is dit boek bestemd voor onze trouwe leden, die wij thans een antwoord kunnen geven op hun vragen over het ontstaan en de geschiedenis van onze Vereniging en buurtschap.

Mogen wij tevens met het ontwerp en de fraaie lay-out van onze medebewoner N. Wensing er in slagen te illustreren, dat wij een Vereniging zijn van Bosch en Duin *en* Den Dolder *en* Huis ter Heide.

Tot slot willen wij onze lokale sponsors hartelijk bedanken voor hun niet geringe financiële bijdragen, zonder welke wij dit boek in deze uitvoering niet hadden kunnen verwezenlijken.

Wij wensen u veel lees- en kijkplezier.

G.J. de Kruyff

Voorzitter Vereniging Bosch en Duin en Omstreken

Bosch en Duin en Omstreken, ontstaan en groei

Op de Nieuwe Kaart van de Kwartieren van Eemland en 't Overkwartier in 't Sticht, uitgegeven in 1772 bij Isaac Tirion, wordt het gebied van Bosch en Duin en Omgeving omschreven als "De Amersfoorder Bergen".

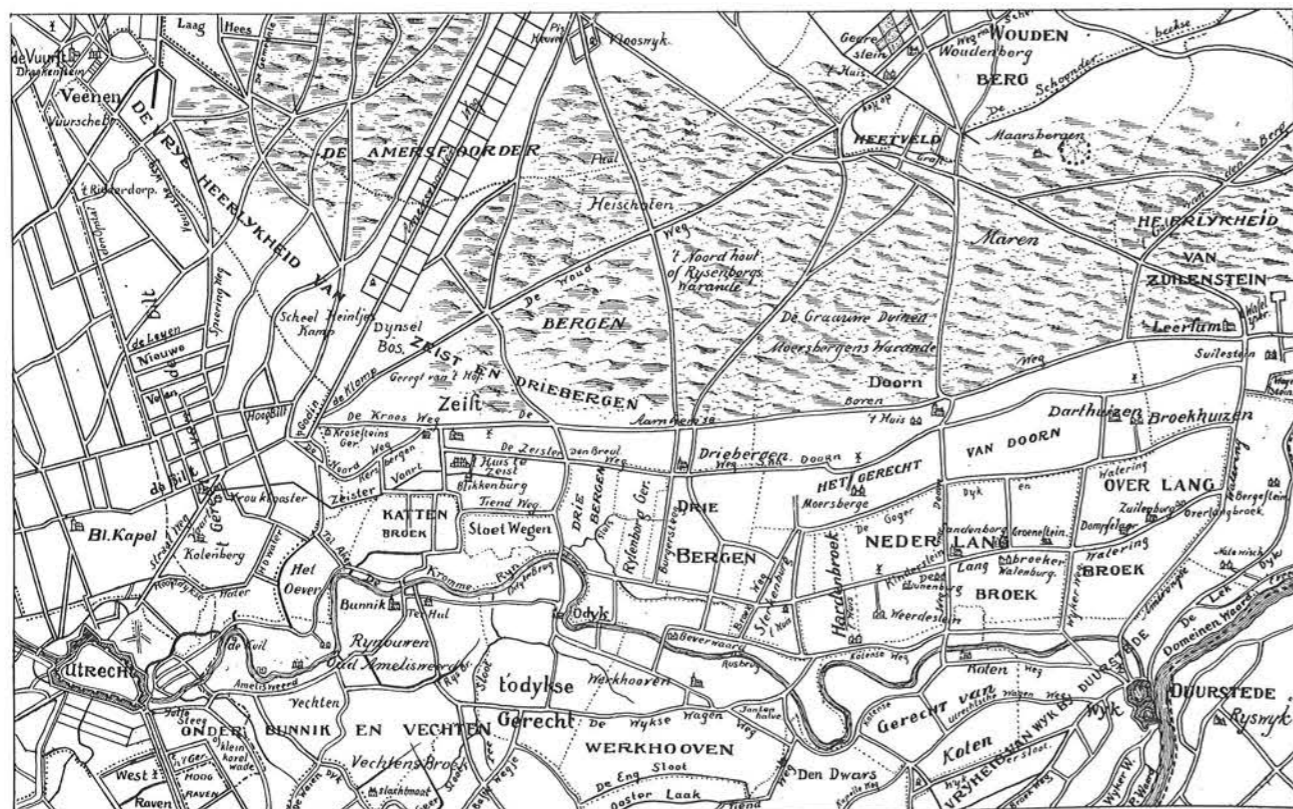
Die omschrijving blijft voor deze omgeving van kracht tot in het begin van deze eeuw.

Kort daarna gebeuren er een aantal dingen die het beeld ingrijpend veranderen.

Wij zullen achtereenvolgens zien welke gebeurtenissen dit waren in Bosch en Duin, in Huis ter Heide en in Den Dolder.

We worden rondgeleid in dit gebied door de "Groote Gids van Zeist" van J.W. Kraal uit 1907 en we krijgen een overzicht van de bewoners uit het Adresboek van Zeist en De Bilt van 1905 en van Bosch en Duin tevens uit 1909.

1. Fragment uit de kaart van de Kwartieren van Eemland en 't Overkwartier in 't Sticht, uitgegeven bij Isaac Tirion te Amsterdam.

Bosch en Duin

De aanleiding voor het ontstaan van Bosch en Duin was de aanleg van de lokaalspoorlijn Zeist-Utrecht, waarvan de opening plaatsvond op 29 augustus 1901.

De directe verbinding Zeist-Amsterdam via Utrecht was een belangrijke mogelijkheid om het bos- en duingebied te ontsluiten en in exploitatie te nemen.

Dat gebeurde dan ook spoedig daarna.

Op 29 januari 1902 werd de Maatschappij Bosch en Duin N.V. tot exploitatie van onroerende goederen te Amsterdam opgericht.

Op 19 februari 1902 kocht deze maatschappij 350 ha. grond tussen de Amersfoortseweg en de huidige Paltzerweg tot aan de Dolderseweg van de bankier Friedrich Kol te Utrecht. De koopsom bedroeg fl. 100.000,-.

De kopers, verenigd in de Maatschappij Bosch en Duin N.V., waren:

J.J. Luden, directeur van de Amsterdamse Hypotheekbank, C.G. van der Meulen, eveneens directeur van de Amsterdamse Hypotheekbank en jonkheer A.E.W. Rutgers van Rozenburg, zonder beroep, wonende te Zeist.

Laatstgenoemde werd directeur van de maatschappij en ontwierp het wegenplan.

Op 2 mei 1902 werd de grond tussen de Paltzerweg en de spoorlijn van Utrecht naar Amersfoort door de maatschappij erbij gekocht van mr. F.A. van Hall, heer van Hei en Boeicop, advocaat en commissionair in effecten te Amsterdam.

Op 6 oktober 1902 werd de eerste bouwvergunning verleend voor een huis in Bosch en Duin en wel aan de dames Royaards te Utrecht voor een stal en 2 woningen.

Vanuit deze fraaie, aan de Duinweg 31-33 gelegen, tuinmanswoning werd het 22 ha. grote terrein geschikt gemaakt voor de komst van de dames in de in 1905 te bouwen villa "Tannenberg".

Een andere in het prille begin van Bosch en Duin gebouwde villa is het in 1903 gebouwde huis "Peterhof", Baarnseweg 9, door de heer L. Dupper, gepensioneerd zee-officier.

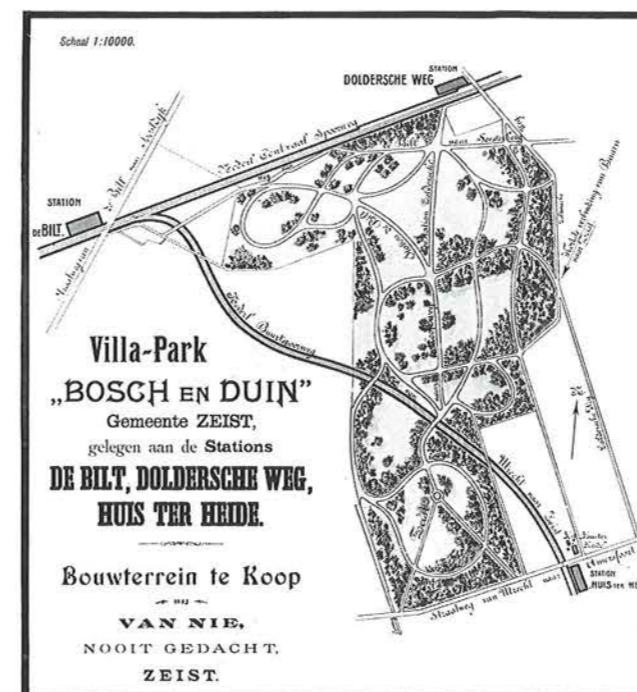
In 1904 verrees de villa "Zonnehof", Mesdaglaan 3.

Het huis werd in 1904 door de gemeente-architect J. Meerdink ontworpen voor prof. dr. P. Zeeman, aan wie samen met prof. dr. H.A. Lorentz in 1902 de Nobelprijs voor de Natuurkunde was toegekend.

Prof. Zeeman was hoogleraar te Amsterdam, waar hij zijn eigen laboratorium had. Sommige proeven dienden in een kelder te worden uitgevoerd. Zodoende werd de volkomen schokvrijheid van de instrumenten gewaarborgd.

Omdat dit in Amsterdam met zijn veenbodem en druk verkeer minder goed mogelijk was, werd in de villa aan de Mesdaglaan een zeer ruime kelder aangebracht, zodat de proeven in alle rust in bijzijn van de studenten konden worden genomen. Naar verluidt zouden ook collega's van prof. Zeeman, waaronder prof. A. Einstein, in de kelder hebben geëxperimenteerd.

2. Reclamekaart villapark Bosch en Duin ca. 1905.

3. Tuinmanswoning Duinweg 31-33 met op de achtergrond het gebouw van de Utrechtse Gezondheidskolonie. Prentbrijskaart ca. 1910.

4. Het pand Spoorlaan 1, in 1905 gebouwd voor wijnhandelaar A.J. Baas. In 1904 trok wijnhandelaar Adriaan Baas 2 lijnen over de kaart van Nederland.

Het kruispunt van deze lijnen bleek Bosch en Duin te zijn. Sinds 1905 is hier de bekende wijnhandel J. Baas en Zoon gevestigd, spoorlaan 1 en 2. In 1957 verwierf de huidige eigenaar Theo Kiebert deze wijnkoperij.

Andere eerstelingen in Bosch en Duin zijn de panden: Spoorlaan 1, Duinweg 10, In de Dennen (inmiddels gesloopt), Duinweg 35, Utr. Gezondh.kolonie (inmiddels gesloopt), Baarnseweg 2 (Hoog Duin).

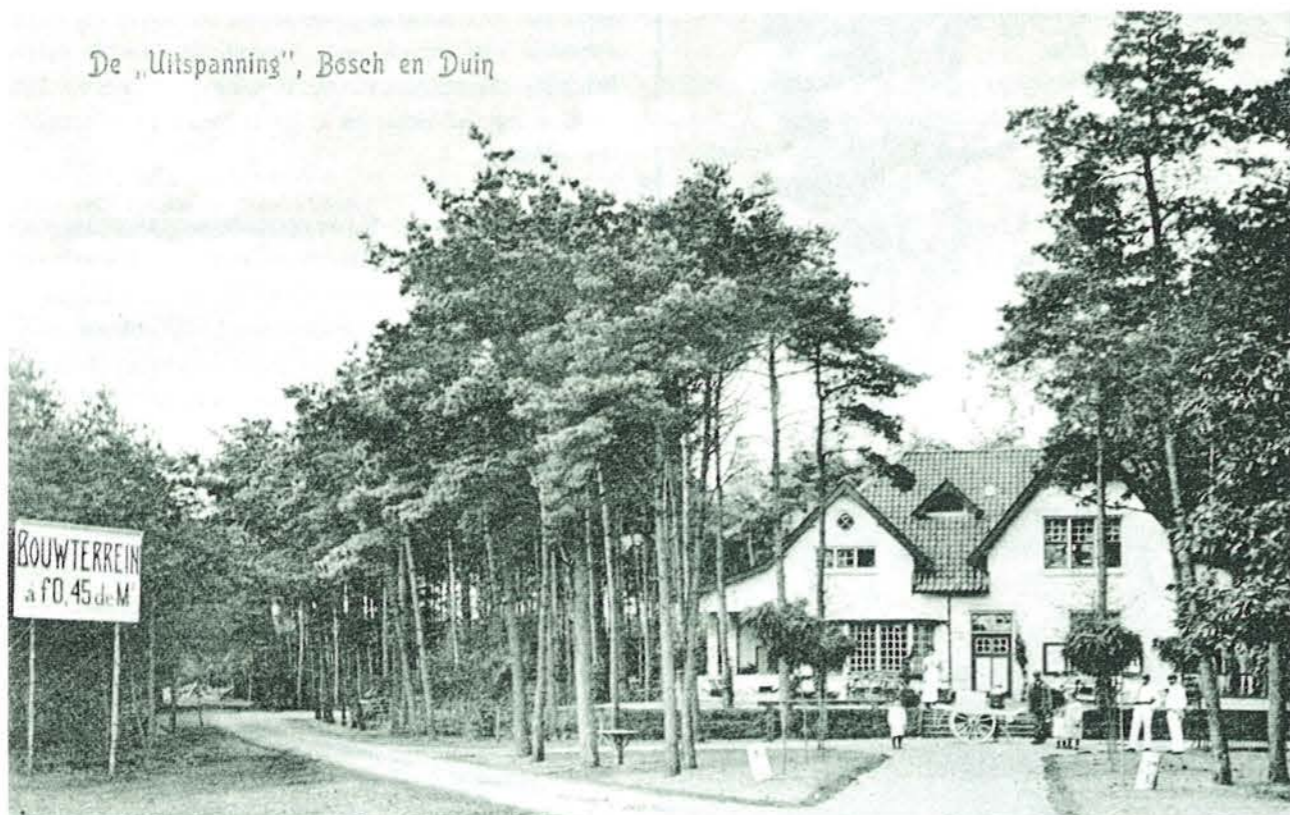
De exploitatiemaatschappij Bosch en Duin N.V. verkocht niet alleen grond, maar bouwde zelf ook.

In 1907 verrees de boswachterswoning met stallen, later verbouwd tot de boerderij-uitspanning "Bosch en Duin".

Deze taveerne, waarnaar in 1910 de Taveernelaan is genoemd, werd namens de maatschappij jarenlang beheerd door A. van Ginkel.

Na zijn vertrek is in 1946 de naam veranderd in "de Hoefslag".

Bosch en Duin

5. De "Uitspanning", Bosch en Duin. Prentbriefkaart ca. 1920.

6. De bakkerswinkel op de hoek Vossenlaan/Dennenweg. Prentbriefkaart 1912.

7. De goederentrein, zoals deze op 28 mei 1972 voor het laatst reed op het traject Bilthoven-Zeist. Het personenvervoer was al op 5 mei 1941 gestaakt. Foto 1972.

De maatschappij zorgde, behalve voor melkproducten, ook voor brood.

Op 19 februari 1909 werd aan de heer jhr. A.E.W. Rutgers van Rozenburg, directeur van de maatschappij, vergunning verleend voor de bouw van een bakkerij en winkel aan de Duinweg, hoek Iepenlaan (Vossenlaan, hoek Dennenweg). Voordat in 1910 de gemeenteraad de namen Baarnseweg en Vossenlaan vaststelde, werden de woningen, gelegen ten noorden van de halte Bosch en Duin, met de naam Duinweg aangeduid. De Dennenweg werd toen ook Iepenlaan genoemd. De winkel werd aanvankelijk beheerd door bakker T. Dorresteyn, later door kruidenier J.Th. Heijting. In 1929 werd de winkel verbouwd tot garage.

8. Gerda van den Berg biedt machinist Rikkerink bij de vroegere halte Bosch en Duin bloemen aan, waarna mevrouw van den Berg machinist en rangeerder uitnodigt voor koffie met gebak. Foto 1972.

9. "Huis in de Dennen". Foto 1906.

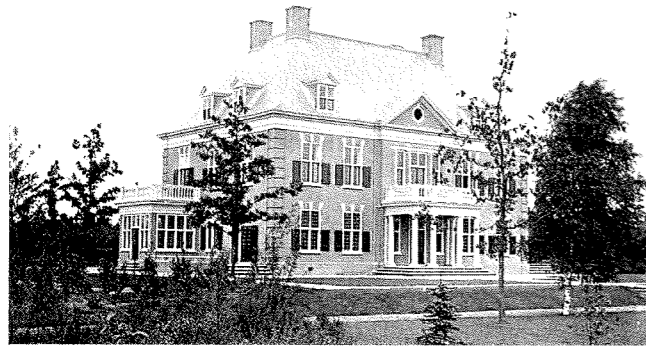
J.W. Kraal geeft de volgende beschrijving van Bosch en Duin in de "Groote Gids van Zeist" uit 1907:

"Een breede straatweg, de Duinweg, gaat 't bekende vilapark Bosch en Duin binnen, dat hoe jong nog, zoo zeer rendeert en villa na villa ziet verrijzen.

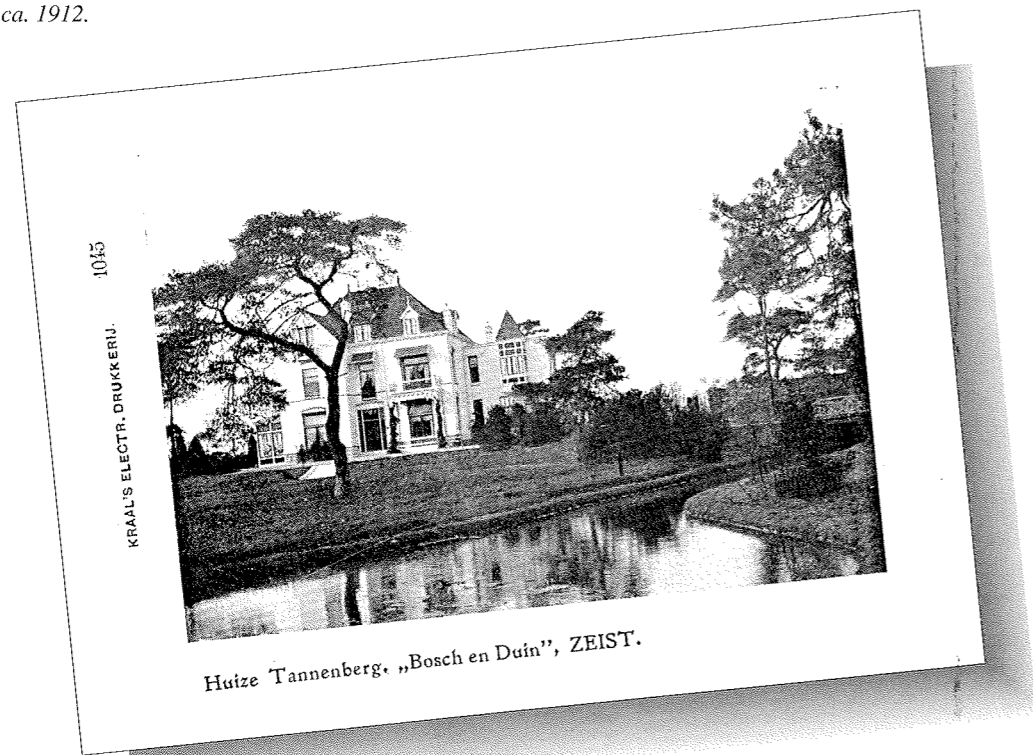
Mooi zijn de beide villa's ter linker van dien weg, waarvan de eerste bijzonder vriendelijk ligt met zijn mooie lichtbruine omheining van omgekeerde dennenbomen en veelarmige takken, terwijl Mary Cottage ernaast in kleur voor haar niet onderdoet.

Er tegenover ligt breed en rustig in de geurende dennen 't deftige herstellingsoord "Huis in de Dennen".

10. "Huize ter Wege". Foto 1905.

11. De gezondheidskolonie in vol bedrijf. Prentbriefkaart ca. 1912.

12. "De Tannenberg". Prentbriefkaart 1906.

Voorbij 't slanke Anfield (Duinweg 19) rijst achter den kleinen ringweg, waaraan de Nassaulaan aansluit, Hoog Duin, hoog boven dat merkwaardige land. (De Duinweg en de Mesdaglaan - toen nog Nassaulaan genoemd - kwamen op een soort rotonde uit, die later is verdwenen).

De Nassaulaan verbindt zich aan den Amersfoortscheweg een flink eind voorbij de grootsche en statige oud-Hollandsche huizinge, Het Huis ter Wege, dat zonnig achter 't vlakke grasveld ligt, en een treffende tegenstelling is van 't diep in zijn heerlijk bosch en tusschen rijken plantengroei verscholen Dijnselfburg, daar tegenover.

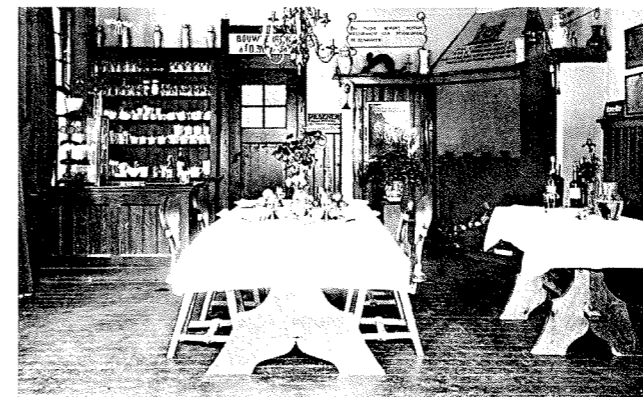
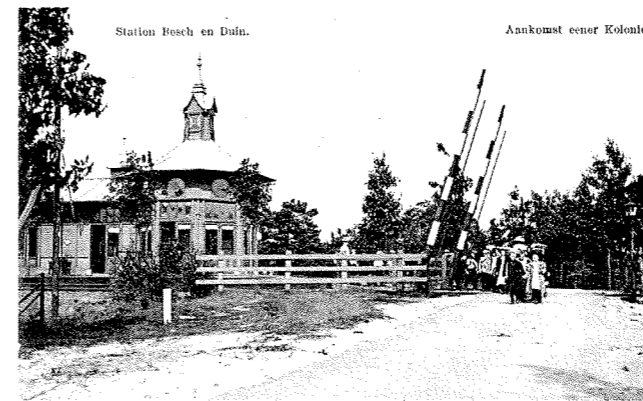
De Nassaulaan is even breed en zonnig als de Duinweg. Zonnehof (Mesdaglaan 3) schreeuwt er zijn roode en witte kleuren uit de immergroene dennen, als eenige passen verder aan de rechterzijde de Iepenlaan (Populierelaan/Dennenweg) afslaat, om den Duinweg kruisende met een sierlijke zwaai dicht langs de mooie villa Silvana (Dennenweg 4) in 't dennenbosch de spoorbaan over te steken.

De Iepenlaan wordt door de hoog en naast de spoorlijn gelegen Spoorlaan verbonden met de Duinweg, bij den overweg, waar laag Tannenberg's tuinmanswoning en wat hooger 't ruim gebouw der Utrechtsche Vacantiekolonie ligt (Duinweg 35).

Tannenberg zelf bereikt men door den rijweg te volgen, die zich langs de tuinbaaswoning door bemoste en beplante heuvels slingert.

't Is een mooie huizinge en de aanleg rondom is bewonderingswaard.

13. Het in 1907 gebouwde stationsgebouw. In de bouwvergunning d.d. 29-4-1907 omschreven als: wachtlokaal met kantoorje, retirade en lampisterie. Prentbriefkaart ca. 1910.

14. Het interieur van de boerderij-uitspanning "Bosch en Duin". Prentbriefkaart ca. 1910.

Vijver en waterval, boomgaard en weide, de beek met de brug, bloemen en heesters langs sierlijke paden en in groene gazons, ziedaar een trefend beeld van wat kunstmaak in korten tijd vermocht.

't Is alsof een der mooiste buitenplaatsen plots in vroeger wildernis werd neergelegd, zoo vol en weelderig is de toon van 't geheel.

Tussen Hoog Duin en Tannenberg, aan de overzijde van de Duinweg, rust Sperata (Duinweg 18) op een breeden heuvel, en lieflijk is 't pad, dat trapsgewijs naar den modernen gevel van hout en steen klimt. Over de spoorlijn, die hier met zijn halte, de oude kiosk uit 't Rond, hoog ligt, daalt de Duinweg (Baarnseweg) schielijk.

Ter weerszijden volgen de villa's, links laag, rechts als kleine burgten op heuveltoppen gelegen.

Heiduin (Baarnseweg 2) hoe klein 't lijkt, heerscht daar in dat land. 't Ligt zoo gansch bijzonder en ook hier, en vooral bij Hoog Duin geven prachtige dennen een tekenachtig cachet aan 't geheel. Als de jonge, witte Iepenlaan ten laatste door 't bosch komt aan zetten, ligt wat verder op den hoek de boerderij en uitspanning Bosch en Duin, met een Oud-Hollandsch ingerichte zaal voor ververfingen. De hooge dennen waardoor 't rood van 't dak en de kleuren van de aardige ramen en getimmerten heen breken, 't boerenbedrijf met al zijn aantrekkelijkheid, de inrichting en gunstige gezellige ligging van 't mooie gebouw maken dit tot een echte plaats van ontspanning, dat - bij meerdere bekendheid - zeer velen zal trekken."

En daarmee is de bezichtiging van Bosch en Duin in 1907 voltooid.

Adresboek 1905

- Bosch en Duin 1: H. Bosveld, arbeider (bij de dames Royaards) (thans Duinweg 31-33)
 Bosch en Duin 2: dames Royaards, Tannenberg (thans Duinweg 29)
 Bosch en Duin 3:
 Bosch en Duin 4: L. Dupper, gepensioneerd zee-officier (thans Baarnseweg 9)
 Bosch en Duin 5:
 Bosch en Duin 6:
 Bosch en Duin 7:
 Bosch en Duin 8:
 Bosch en Duin 9:
 Bosch en Duin 10:

In 1905 waren er 10 huisnummers vastgesteld voor het gebied van Bosch en Duin. De in het adresboek vermelde bewoners stonden toen in het bevolkingsregister ingeschreven. De huizen genummerd 3 en 5 t/m 10 werden alleen in de zomer bewoond.

Adresboek 1909

In het adresboek van 1909 zijn bewoners van alleen 's-zomers bewoonde huizen vermeld.

De Baarnseweg en de Vossenlaan kregen hun naam pas in 1910. Daarom zijn de meeste huizen nog genummerd aan de Duinweg.

Duinweg (links):

1. M.H. Groenewegen, koopman, Mary Cottage
13. A. Poggenbeek
19. mr. D. Croll, Anfield, 's-zomers
23. dr. J. Mol
27. R. Bolderdijk, arbeider
29. dames Royaards, Tannenberg
31. R.J. Coldewey, tuinman
33. L.P.A. van Riessen, adm.
35. Vacantiekolonie
37. Halte N.C.S.
39. H.L. Noordanus, haltechef (thans Biltseweg 1)
43. mr. Becht, Berkenheide (thans Baarnseweg 5)
47. L. Dupper, Peterhof (thans Baarnseweg 9)
65. dr. van Lier, Sparrenduin, 's-zomers (thans Vossenlaan 23)

Duinweg (rechts):

4. mr. J.F. Claringbold, Berkenbosch, 's-zomers
6. H.M. Engelhart, Ymena, 's-zomers
10. mej. N. Groen, pens.houdster "In de Dennen"
12. mevr. de wed. mr. M.H. Kuiper, Genista, 's-zomers
18. mr. D. Ragay, Sperata, 's-zomers
24. prof. Wijsman, Heiduin (thans Baarnseweg 2)
26. A.F. van Leeuwen, wijnhandelaar, "Duinau" (thans Baarnseweg 4)
40. J. de With, landbouwer (boerderij Bosch en Duin) (thans Vossenlaan 28)

Spoorlaan:

1. A.J. Baas, wijnhandelaar
2. mej. C.P. Poortman, verpleegster
5. A.H. Willemsen, klerk S.Spoor

Bosch en Duin:

- prof. dr. P. Zeeman, Zonnehof, 's-zomers (thans Mesdaglaan 3)
H. Masselink, Oversteeg (thans Vossenlaan 18)

Huis ter Heide

Het ontstaan van Huis ter Heide houdt nauw verband met de aanleg van de Amersfoortseweg in de jaren 1652/1653.

Eén der eerste huizen, die langs die weg gebouwd werden, was de herberg "t Huijs ter Heijden", waar blijkens de notulen van de participanten van deze weg op 20 augustus 1655 vergaderd werd en waaraan Huis ter Heide haar naam dankt.

Overigens was de uitspanning "De Pan" nog van oudere datum.

Het "Panhuis" komt al voor op een kaart van de Leusderberg en omgeving uit 1594 (Rijksarchief Utrecht, archief Leusderberg).

15. De in 1966 gesloopte uitspanning "De Pan". Prent briefkaart ca. 1905.

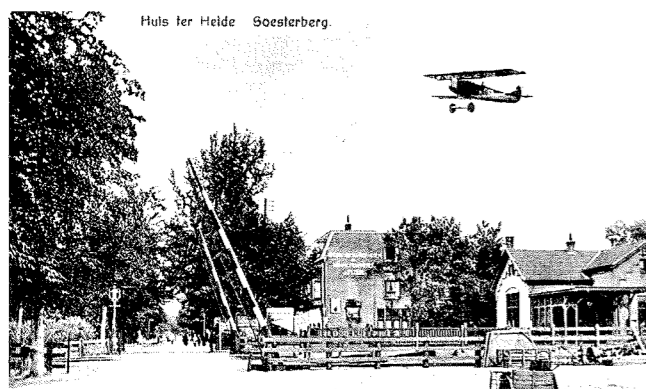
16. De golfclub "De Pan" houdt de historische naam nog steeds in herinnering. Foto 1970.

In de periode van de aanleg van de Amersfoortseweg werden de landhuizen Zandbergen en Beukbergen gebouwd. Later verrezen er verschillende kleinere woningen. Het hotel "Huis ter Heide" werd in 1971 gesloopt. Het huis Beukbergen werd in 1910 vervangen door het huidige herenhuis.

Voor de verdere ontwikkeling van Huis ter Heide was de aanleg van de lokaalspoorlijn Utrecht-Zeist van grote betekenis.

Toen de trein in 1901 ging rijden, werd er bij de Amersfoortseweg een -voor die tijd modern- station gebouwd. Dit station kreeg eveneens de naam Huis ter Heide.

17. Het station te Huis ter Heide. Prentbriefkaart ca. 1920.

18. Het Blookerparkbeeld. Foto 1988.

Daarna begon Huis ter Heide zich pas goed te ontwikkelen. Daaraan heeft ook cacaofabrikant Johannes Blooker veel bijgedragen.

Toen hij in 1897 eigenaar werd van Zandbergen, bestond de noordelijke helft van het landgoed nog ten dele uit heide en verwaarloosd bos. In opdracht van Blooker liet de bekende tuinarchitect H. Copijn een vijver graven, twee stukken weiland aanleggen, het voorterrein vernieuwen en heuvels met boomgroepen maken.

Er werden wegen aangelegd. Deze kregen in 1906 hun officiële namen, zoals de Potterlaan en de Rembrandtlaan. Het Zandbergenpark was gereed.

Wat aanvankelijk Zandbergenpark werd genoemd, kreeg in 1925 - toen het aan de Gemeente werd geschonken - de naam Blookerpark.

Een fraai element van het park is het beeld van een vrouwelijke mythologische figuur, uitkijkend over de vijver en in de rug gedekt door een grote rododendronstruik. Vanuit zijn huis "Nieuw Zandbergen" keek Blooker uit op de vijver en dit beeld.

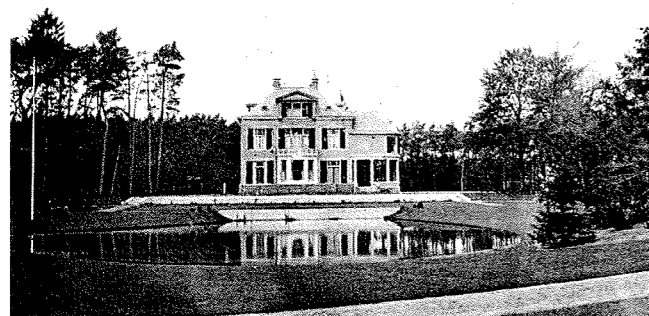
In 1911 verkocht Blooker aan J.C. Soeters te Utrecht ruim 4 ha. grond, waarop deze "De Overplaats" liet bouwen. Toen W.P. Pelletier in 1922 eigenaar van het landgoed werd, veranderde hij de naam van het huis in "Rodichem".

J.W. Kraal voert ons in 1907 ook door Huis ter Heide. We zullen hem een eindje volgen, nadat hij de uitspanning "Bosch en Duin" om zijn inrichting en gunstige ligging als een echte plaats van ontspanning heeft geprezen.

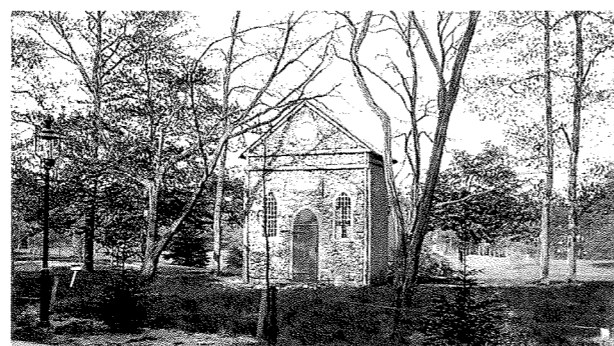
"De zandweg, die er langs gaat (Hobbemalaan) komt juist hier naast 't hotel "Huis ter Heide" op den Amersfoortscheweg uit.

Hier noodt de breede Ruysdaellaan met forschen spar en den en beuk terzijden opgesteld 't Zandbergenpark binnen te treden. Hoe breed en bevallig slingert de heerlijke laan door 't opgaand geboomte, waaraan dit park in 't bijzonder zoo rijk is. Evenals langs onzen weg, zoo ook dieper en overal in 't park verheft zich eerwaardig hout, slechts hier en daar doorboord van breede, rechte lanen met treffende vergezichten en rijwegen, welker bochten wit glinsteren tusschen de slanke dennen.

Kijk, hoe teekenachtig ziet daar ter rechter dat tuinhuisje er uit, met de eigenaardig met kiezelsteen bewerkte achterzijde, waarin een klok is afgebeeld. Al hoewel dat alles geen bijzondere betekenis heeft, past 't volkomen in deze rustieke omgeving.

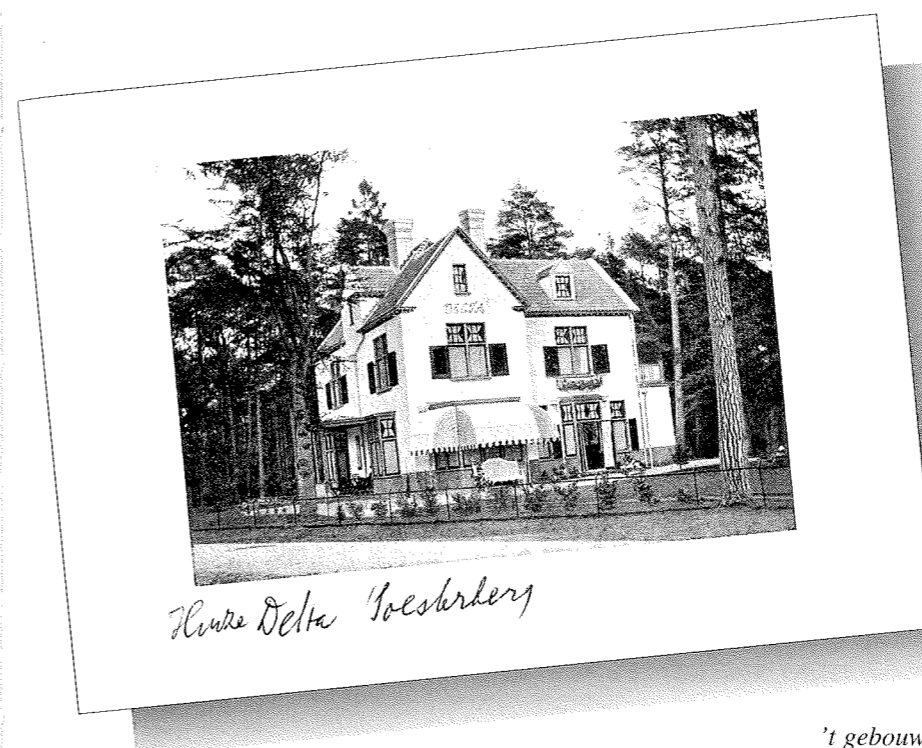

19. Huize "De Overplaats", het huidige Rodichem. Prentbriefkaart ca. 1915.

20. Het keienhuisje in het Blookerpark. Foto 1910.

21. Huize "Delta". Prentbriefkaart ca. 1908.

Hoe tekent daarentegen 't witte Vijverzicht zijn bevalligheid tegen den donkeren achtergrond, hoe schilderachtig ligt Huize Delta met haar prachtige sparren dieper in 't park, aan 't aansluitpunt der Potterlaan, die om een even bekoorlijk gelegen villa, nabij den parkvijver weer met een bocht op den Amersfoortschstraatweg uitkomt.

Hoe uitermate schoon is 't gezicht over den vijver op 't huis Zandbergen, dat, als de zon ter kimme neigt, zich spiegelt tot de groote schijf achter 't boomrijk gezonken is. Maar ook dichtbij, hier vanaf den Amersfoortscheweg af gezien zult ge de schoonheid van Zandbergen roemen. Gelijk een kostbare steen is 't heerlijk, statig huis in den ring van oud en zwaar geboomte gevat....

Niet minder mooi dan dit vind ik 't N.H. Kerkje van Soesterberg in zijn boomrijken hof gelegen, grenzend aan 't Zandbergenpark. Eenvoudig is

't gebouw, de pastorie, de tuin; maar 't geheel heeft een weelde van stemming en rust, die men zelden vindt.

De weg, die hier den straatweg kruist, heet Dolderscheweg, rechts Eri-calaan.

De Dolderscheweg, een zeer goede grintweg gaat langs 't aardige Frisia met 't lage kiezel dak, Coburg en voorbij 't kleurige huis der Wijk-verpleging dat wat verder aan de rechterzijde is gelegen, ongeveer tegenover den zijingang van 't Zandbergenpark, waar 't dicht en breed-getakt geboomte zich verlokend om 't pad verdringt."

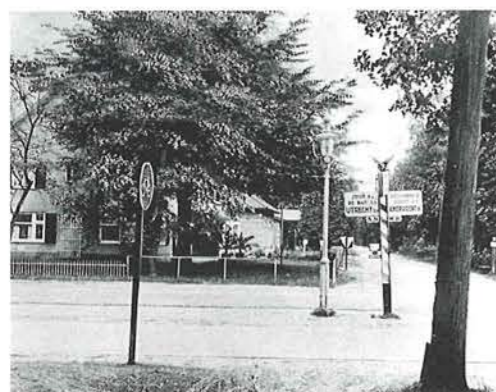
Einde van de wandeling door een gedeelte van Huis ter Heide.

22. Het zich in de vijver spiegelende Zandbergen. Prentbriefkaart ca. 1910.

23. Het "Witte Kerkje" toen Huis ter Heide nog Soesterberg werd genoemd. Prentbriefkaart ca. 1900.

24. De Dolderseweg, hoek Amersfoortseweg. Prentbriefkaart ca. 1920.

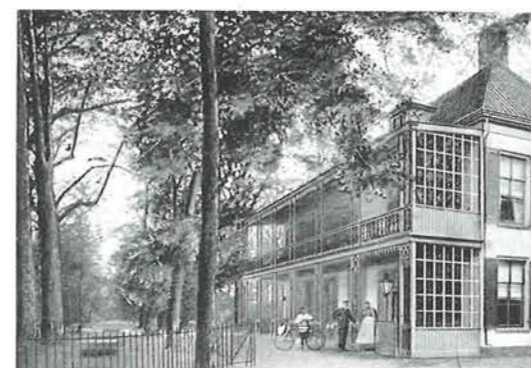
25. De Rembrandtlaan met links de portierswoning van de buitenplaats Rodichem. Prentbriefkaart ca. 1923.

Huis ter Heide

Adresboek 1905

Amersfoortscheweg (links):

1. E. van Amerongen, landbouwer en koffiehuisshouder (Uitspanning "De Pan")
 - 1a. B. van de Kraak, arbeider
 - 1b. E.J. van de Kraak, arbeider
 - 1c. D. Heger, arbeider
3. wed. R. Ravenhorst-van Batenburg, logementhouder (Hotel "Huis ter Heide")
 - 3b. J.N. Verloop, fabrikant (Beukenoord)
5. Ned. Herv. Kerk
7. ds. J.A. Radix, predikant
9. mevr. wed. A. Snellen (Hoogerheide)
11. C.J. Mecklenbroick, adm. kerkvoogd der N.H. gemeente te Soesterberg
13. C.P. van Es, metselaar (Beukenlommer)
15. G. van de Scheur, broodbakker (Weltevreden)
17. J.D.C.W. baron d'Ablaing van Giessenburg (Beukbergen)
 - 17b. A. van der Vliet, koetsier
 - 17c. J. Pul, tuinman
19. J. van den Brink, arbeider
21. N. van Dijk, werkman
23. W. van den Heuvel, arbeider
25.
27. M. Ambtman, wisselwachter N.C.S.
29. mevr. de wed. Steenberge (Sterrenberg)

26. Hotel "Huis ter Heide". Prentbriefkaart ca. 1905.

28. Pension van Es, Amersfoortseweg 16. Prentbriefkaart ca. 1905.

Amersfoorscheweg (rechts):

2. T. van Dam
4. J. Kuijt, jachtopziener
6. T. Geijtenbeek, arbeider
8.
10. mr. H.J.H. baron van Boetzelaer van Oosterhout (Dijnselburg)
- 10d. J.J. Jansen, tuinman
- 10f. P.H. Wandscheer, stationchef
12. J. Brouwer, koopman
14. wed. R. van Es
16. gezusters van Es, pensionhoudsters
18. J. Blooker, industrieel, lid van de gemeenteraad (Zandbergen)
- 18c. J. Meijer, koetsier
20. B.B. van Dijk, timmerman
22. C. Vonk
24. mevr. Beaujon-Schill (Sonnevanck)
26. W. Doornkamp, arbeider
28. G. van Barneveld, arbeider
30. A. van den Akker, arbeider
32. L.A. van Beusekom Jr., broodbakker en kruidenier
 - J.B. van Beusekom, schoenmaker
- 32a. L.A. van Beusekom, kruidenier
34. wed. J. van Beek
36. H. Kampert, werkman
38.
40. J. Niebeek, tuinman
42. H. Kruiswijk, arbeider
44. B. van Beek, arbeider
46. L. Lammertse, timmerman
48. wed. P.A. Lammertse
50. C. van den Hoff, arbeider

27. J. Blooker. Cacaofabrikant en wethouder. Foto ca. 1905.

Den Dolder

Twee gebeurtenissen hebben een duidelijk stempel gezet op de ontwikkeling van Den Dolder, namelijk de vestiging van de zeepfabriek van Christoph Pleines bij de stopplaats Den Dolder en die van de Willem Arntsz Stichting ten oosten van de Dolderscheweg.

Pleines vestigde, nadat zijn kleine zeepfabriek in Amersfoort was afgebrand, zijn nieuwe zeepfabriek "De Duif" op de terreinen langs de spoorlijn Utrecht-Amersfoort.

Hij bouwde behalve de zeepfabriek met woonhuis, een boerderij (de latere boerderij "Nieuw-Transvaal"), zes dubbele arbeiderswoningen, een kerkzaal en een school.

De stopplaats "Dolderscheweg" kreeg in 1913 een eigen station en werd tot halte verheven.

De bekendheid van de zeepfabriek "De Duif" was voor de heer Pleines - die raadslid was - en voor een aantal andere inwoners van Den Dolder aanleiding de directie van de spoorwegen te verzoeken het nieuwe station "Duivenhorst" te noemen. Nadat hierop afwijzend was beschikt, heeft Pleines in zijn kwaliteit van gemeenteraadslid geprobeerd de naam van de buurtschap te veranderen in Duivenhorst. Met een uitslag van zes stemmen voor en zeven tegen is ook deze poging in de gemeenteraadsvergadering mislukt.

Teneinde hier een buitencomplex te vestigen kocht het al eeuwen in Utrecht bestaande Willem Arntszhuis in 1905 207 ha. grond van het landgoed "Ewijckshoeve" voor een bedrag van fl. 60.000,-.

De aanleiding was niet een gebrek aan plaatsruimte in de stad Utrecht, maar de opvatting dat "een meer doeltreffende genezing van lijders aan krankzinnigheid gevonden

kon worden door een verpleging te midden van rust en schoonheid der vrije natuur".

De boerderij met een stal voor dertig koeien was het eerste gebouw in het nieuwe complex.

Aan het eind van de oprijlaan staat het directiegebouw van de Willem Arntsz Hoeve, dat dienst doet als administratief centrum.

29. De zeepfabriek met duiventoren. Prentbriefkaart ca. 1910.

30. Station Den Dolder. Prentbriefkaart 1921.

31. De boerderij van de W.A. Hoeve, die nu nog vrijwel ongewijzigd aanwezig is. Foto ca. 1920.

32. Het directiegebouw daterend uit 1912. Foto ca. 1920.

33. De Dolderscheweg, hoek Baarnseweg. Prentbriefkaart ca. 1910.

34. De spoorwegovergang op de Dolderscheweg. Prentbriefkaart 1922.

Den Dolder

Voor een beeld van Den Dolder in 1907 laten we J.W. Kraal weer aan het woord:

"In Juli is de Dolderscheweg mooi. Dan bloeien de pijnboomen en dragen ze aardige, lichtkleurige kronen in de lage over de weg hangende takken. Bremstruiken en hooge hei geuren uit de mos- en struikkanten van den weg, die bij 't aansluitingspunt van den Duinweg (Baarnseweg) eerst recht zonnig wordt.

Vorbij 't hek "Boschwijk" vervolgen onregelmatig geplante, oude berken de rij en verscherpen de weinige kleuren in 't landschap met hun grillige schaduwstrepen. Daar ligt 't bosch in de hitte thans te droomen, en zijn de mosheuvels in blauwe warmtetrilling.

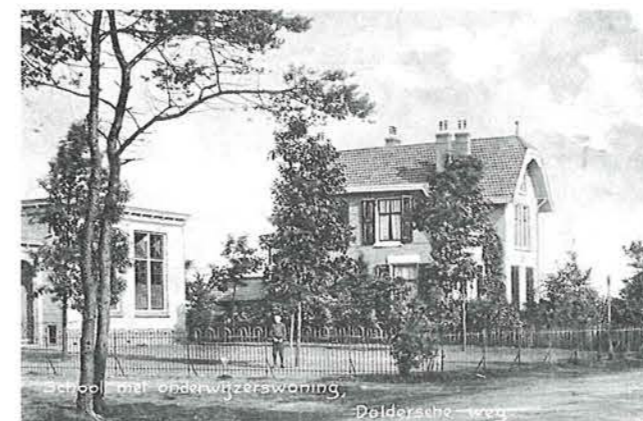
Vorbij de bocht tusschen de hooge wallen, die 't uitzicht benemen en welker schielijke wending den A.N.W.B. waarschuwingborden deed plaatsen, komt men langs den zonnigen weg, bij de halte der N.C.S. "Dolderscheweg".

Matig belommerd gaat de weg dan door de groote heivlakte, waaraan links de Zwarte heuvels grenzen.

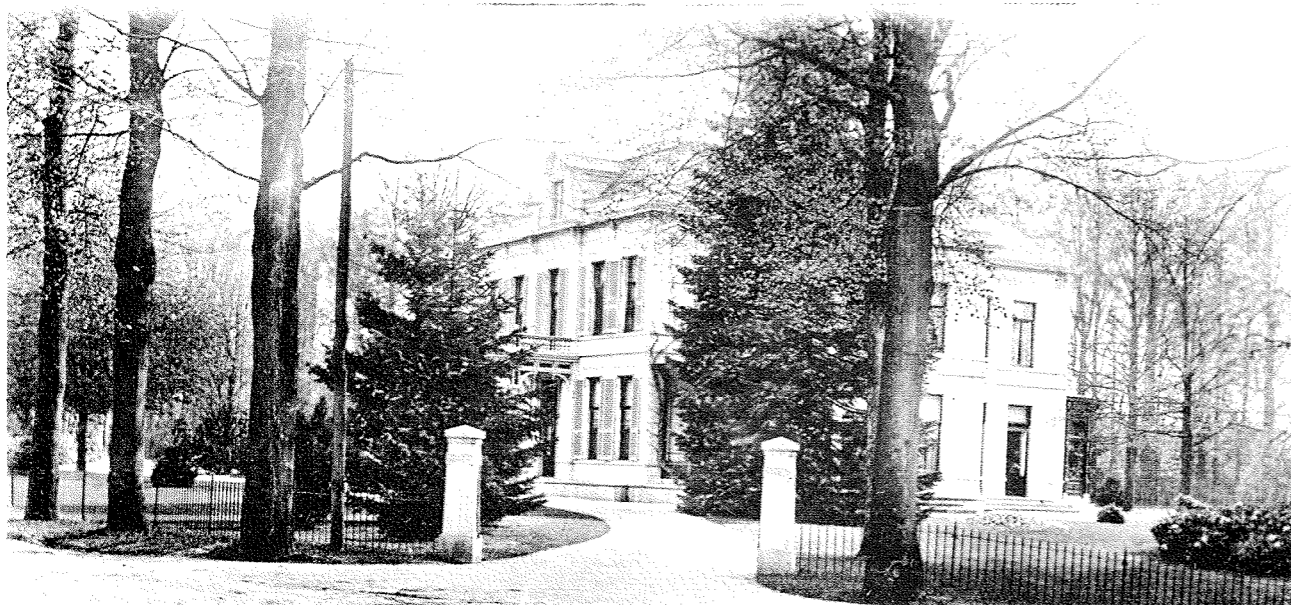
Langs de spoorlijn en ter linker van den Dolderscheweg strekken zich de gebouwen der zeepoederfabriek "De Duif" uit, welker eigenaar in de daaraan grenzende, mooie villa woont.

Een groote boerderij, die men daarachter opmerkt, behoort er bij en vormt met de school, een eind verder gelegen en mede gesticht door den ijverigen fabrikant, een heele kolonie.

35. De Pleinesvilla, gesloopt in 1962 om plaats te maken voor de "Pelitaflat", die inmiddels ook al is afgebroken. Foto ca. 1910.

36. De in 1964 afgebroken "School met den Bijbel" met onderwijzerswoning. Prentbriefkaart ca. 1911.

37. De buitenplaats "Prins Hendriks-oord". Prentbriefkaart ca. 1910.

Een tien minuten verder, en diep in de hei rechts van den weg gelegen, rust een groote modelboerderij.

Deze hoort bij 't nog te bouwen Rijkskrankzinnigengesticht en vandaaruit - zoo we de omgeving der zeepfabriek er buiten laten - wordt de ontginning dezer hei begonnen.

't Was voor de vele belangstellende kijkers een merkwaardig gezicht in den zomer van 1907 de geweldige stoomploeg van de Heidemaatschappij de heide hier een meter diep te zien omwerken. Langs een door twee locomobielen op duizend meter gespannen kabel ging de reusachtige ploeg als koek door de bultige hei.

Bij de hoeve Prins Hendrikoord komt de Dolderscheweg op den mooien straatweg De Bilt-Soestdijk."

En hiermede zijn we ook aan het einde van de rondleiding door Den Dolder.

Adresboek 1905

Dolderscheweg (links):

1. Locaal Zondagsschool
3. Villa Frisia (alleen 's-zomers)
5. E. Rondeel, arbeider
7.
9. Villa Coborg (alleen 's-zomers)
11.
13. mevr. de wed. Jorissen
15. Stationsgebouw
17. J. Velthuizen, haltechef N.C.S.
19. G. Polhout, telegrafist-wisselwachter
21. G. Prang, opzichter zeepoederfabriek
23. Kantoor
25. W. van der Meij, arbeider
27. Zeepoederfabriek
29.
31. H. Kaldewaj, magazijnmeester
33. Chr. Pleines, zeepoederfabrikant

35. G.J. Ruttenberg, landbouwer (boerderij "Nieuw-Transvaal")
37. J. Pater, fabrieksarbeider
39. G. Gerritsen, fabrieksarbeider
41. F. van der Wolk, arbeider zeepfabriek
43. H. van der Meij, arbeider
45. W. Valken, arbeider
47. H. Pol, fabrieksarbeider
49. L. van Nimwegen, fabrieksarbeider
51.
53. P. Keizer
55.
57. G.J. Oudenes, arbeider
59. K. Lantringa
61.
63.
65. H. Kamerbeek, jachtopziener

Dolderscheweg (rechts):

2. J. Westeneng, landbouwer
4.
- 4a. Stalling
- 4b. J.C. Elzendoorn, fabrieksarbeider
6. B. van Donselaar, jachtopziener
8.
10.
12. Zomerhuis "De Duiventil"
14. H.W. Geijtenbeek
16. A. Fox, arbeider
18. E. Verschuur, telegrafist-wisselwachter N.C.S.
20. J. Beijer, arbeider
22. G.J. de Lange Wendels
24.
26.
28.
30. P. Teerhuis, koopman

Soestdijkerweg (links):

1. E. Westeneng, arbeider
3. W.B. Schouten, boekhouder
5. C. Limbach, koetsier
7.
9. Stal
11. K. Post, bloemist
13. Machinegebouw
15. G. Tossijn, machinist
17. A.A.H. Boissevain, commissionair in effecten Pr. Hendr.oord

Soestdijkerweg (rechts):

2. J.C. van den Hoek, rijwielreparateur
4. T. Velthuijsen
6. Stal en koetshuis
8. P.J. van der Heijden, koetsier
10. Huize Ewijckshoeve
- 10a. D.O. de Vries, arbeider
12. J. van der Krol, landbouwer

Zeventig jaar "Vereniging Bosch en Duin en Omstreken"

Verantwoording

Bij de samenstelling van dit historisch overzicht is gebruik gemaakt van zeventig jaar archief met inbegrip van notulen en jaarverslagen. Bovendien kon worden geput uit een jubileumboekje, uitgegeven ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Vereniging en van een door de heer D. Boon sr. gemaakt gedicht, ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum. De omvang van deze stukken is van dien aard, dat de auteur van harte instemt met de eerste vier regels van het hierboven genoemde gedicht, die als volgt luiden:

*"De historicus, die wordt geroepen
een halve eeuw geschiedenis te verslaan,
zal, selecterend in bepaalde groepen,
slechts langs de grote lijnen voorwaarts kunnen gaan."*

Het is duidelijk, dat dit onverkort geldt voor zeventig jaar geschiedenis van een zo actieve vereniging als die van Bosch en Duin en Omstreken.

Het begin

Over het prille begin van de Vereniging worden we ingelicht door de auteur van het jubileumboekje uit 1933.

Terugblikkend op de eerste tien jaren, ziet hij in gedachten op die mooie septemberavond in 1923 ruim vijftig enthousiaste inwoners, nog onder de indruk van het Oranje-feest op 31 augustus 1923, tezamen in de "Uitspanning" teneinde te komen tot een blijvend bewijs van saamhorigheid, welke zich deed voelen bij de viering van het 25-jarig regeringsjubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina.

De organisatie van dat feest had de bewoners van Bosch en Duin en Huis ter Heide in de "Uitspanning" om de tafel gebracht en dat was dan ook de directe aanleiding tot de oprichting van de Vereniging.

De auteur ziet nog meer en verwoordt dit als volgt:

"We zien hem daar nog voor ons, onzen kranigen eersten Voorzitter, Overste J.A.H. Jockin, met zijn ijverigen Penningmeester, den Heer F.H. Erdbrink, de twee aangewezenen om de leiding op zich te nemen, die in kernachtige woorden doel en streven uiteenzetten, met het niet twijfelachtig resultaat, zooals vermeld staat in de notulen van die bijeenkomst, dat alle aanwezigen ten getale van 55 zich bereid verklaarden lid van de nieuwe vereeniging te worden en zulks bekrachtigden door hunne handteekening op een lijst.

Zij was er en daarmee hadden deze mannen-van-de-daad de verantwoordelijkheid op zich genomen om dit deel van de Gemeente Zeist te verheffen boven het peil van "Wingewest"."

38. De "Uitspanning", zoals deze er nog in het begin van de jaren twintig uitzag.

39/40. Twee mannen van de daad, de eerste voorzitter en de eerste penningmeester, zoals zij in het jubileum boekje staan afgebeeld.

De eerste tien jaren

Het nieuwgekozen Bestuur ging voortvarend te werk.

We lezen er het volgende over in het jubileumboekje:

"Was Bosch en Duin tot nu toe 's-avonds nog steeds in stikdonker gehuld, de besprekingen van ons bestuur met den Burgemeester van Zeist leidden ertoe, dat twee maanden later een volledige verlichting der wegen ter hand genomen werd; Bosch en Duin werd losgewerkt uit den oer-toestand van nachtelijke duisternis en spoedig gaven 75 lichtpunten, waarvan 7 op kruispunten gedurende den geheelen nacht doorbrandden, eene zeer voldoende verlichting."

Er werden op verschillende plaatsen banken geplaatst, wegen werden verbeterd en op door de N.V. Bosch en Duin aan de Gemeente geschonken stuk grond aan de Dennenweg werd een politiepost ingericht, die tevens uitgerust was met een motorbrandspuit.

Het eerste Bestuur heeft enkele jaren moeten strijden voordat het gebied van gas kon worden voorzien. Strijd met bewoners die niet overtuigd waren van de noodzaak van gasaansluiting en strijd met het gasbedrijf, dat een garantie van vijfenzeventig procent van de bestaande percelen eiste.

Na een bijna driejarige, onafgebroken strijd werd de zege behaald. Bij raadsbesluit van 8 december 1927 werd het voorstel tot gasaanleg in Bosch en Duin en Omstreken met algemene stemmen goedgekeurd.

Ook de verkeersvoorzieningen hadden voortdurend de aandacht van het Bestuur. Aan de Utrechtsche Brockwaybus werd jaarlijks een subsidie toegekend ter bestrijding van de kosten op het noodlijdend traject Den Dolder-Zeist.

41. De Brockwaybus bij het station Bosch en Duin.

Vanaf het begin heeft het Bestuur van de Vereniging zich beziggehouden met het organiseren van culturele avonden.

In 1929 was Clinge Doorenbos een avond op bezoek in Bosch en Duin. Hij was dichter, zanger en schrijver van duizenden gelegenheidsdichten.

In het archief is het briefje bewaard gebleven, waarin hij de ontvangst bevestigt van de postwissel ad fl. 150,-.

Hij had in die tijd het zgn. "Geroliedje" op zijn programma staan, waarin hij aan het eind het volgende pleidooi hield voor het Nederlandse produkt:

42. De brief van Clinge Doorenbos.

J. P. J. H. CLINGE DOORENBOS

BUSSUM. 14 Augustus 1929.
TELEF. 000

Den WeEd. Geb. Heer D. Feikema.
BOSCH & DUIN.

WeEd. Geb. Heer,

Onder vriendelyken dank bericht ik U de goede ontvangst van Uwen postwissel ad f. 150.- en ik teeken inmiddels, na beleefde groeten, met de meeste hoogachting,
Uw dw.

"Vraagt allen tenminste een prijskrant
In Zeist, aan de Gerofabriek.
Of ga die fabriek eens bekijken,
Toe, kom, overtuig U en zie!
Er werken daar zeshonderd mensen,
Steun Rood-Wit-Blauw industrie."

De eerste gedrukte ledenlijst van de "Vereniging Bosch & Duin en Omstreken" is gelukkig bewaard gebleven.

We krijgen daaruit een goed beeld van de bewoners van dit gebied en we kunnen tevens zien, dat de aanduiding "Mevr." in die tijd nog niet voor alle gehuwde dames was weggelegd.

43. De ledenlijst uit 1924.
(pagina 1)

VEREENIGING
BOSCH & DUIN
EN OMSTREKEN

Uitspanning, 15 April 1924.

LEDENLIJST

A. J. Baas, Wijnhandelaar,	Spoorlaan 1
Mevr. P. Baas-Stadig,	Baarnsche weg 5
Mej. de Back,	Dennenweg 4
Jhr. J. B. de Beaufort, Directeur Landb. Bk.,	Park Zandberg
R. P. P. de Beaufort,	Vossenlaan 14
B. B. Bos, Chauffeur,	"
Mej. Bos,	Rembrandtlaan 2
J. Blooker, Oud-Wethouder,	"
Mevr. Blooker,	Taveernelaan
Mevr. E. J. Boon-Mees,	Duinweg
Mej. C. W. C. Boon, Directr. Utr. Gezondh. kolonie,	Uitspanning -
Naaml. Vennootschap „Bosch en Duin”,	Biltscheweg 6
*H. M. Bruna, Uitgever,	"
*Mevr. Bruna,	"
A. Bruna,	"
Mevr. de Wed. L. B. P. Dekinga,	Baarnsche weg 20
L. Dupper, oud-Luit. ter Zee,	Baarnsche weg 9
Mevr. Dupper,	"
E. G. Duyvis, Fabrikant,	Baarnsche weg 25
Mevr. Duyvis,	"
Mej. Dircksen,	Alexanderweg
H. M. Engelhard, oud-Luitenant-Generaal,	Duinweg 6
Mevr. Engelhard,	"
J. C. Ebeling, Commissionair in Effecten,	Biltsche weg 14
Mevr. Ebeling,	"
G. Egdom, Metselaar,	Baarnsche weg 12
Mej. Egdom,	"
F. H. Erdbrink,	Baarnsche weg 32
Mevr. Erdbrink,	"
Mej. Joh. Erdbrink,	"
A. Enthoven, oud-Inspecteur Deli Mij.,	Baarnsche weg 6
Mevr. Enthoven,	"
J. Everwijn, oud-Raadslid,	Potterlaan 2
H. H. Everwijn,	"
C. van Es, Tuinman,	Dennenweg 14
Mej. J. F. van Es,	"
W. Evink, Fabrieksarbeider,	Dennenweg 9
Mej. Evink,	"

De jaren 1933 - 1946

Na de viering van het tweede lustrum, ging het Bestuur onverdroten voort met het verwezenlijken van de doelstelling van de Vereniging, t.w.: "het bevorderen van de plaatselijke belangen van Bosch en Duin en Omstreken". De volgende citaten uit de notulen van de jaarvergadering, gehouden op 26 mei 1938 geven daarvan duidelijke voorbeelden. "Daarna volgde bespreking van het jaarverslag, dat den leden was toegezonden en waaruit bleek, dat het Bestuur verschillende pogingen had aangewend om verbeteringen te verkrijgen t.a.v. den verkeerstoestand op den Prins Alexanderweg, het plaatsen van een bord voor publiciteit van Gemeenteverordeningen, de boombeplanting in de Reelaan, het geraas van vliegtuigen in de nachtelijke uren, een spoorverbinding Utrecht-Huis ter Heide ook na 20.15 uur, enz. Helaas mocht het niet steeds gelukken tot het gewenste resultaat te komen. Vooral de slechte verbinding na 's-avonds 8 uur vormde een punt van langdurige bespreking. Rekening houdende met eenige gemaakte opmerkingen en gegeven aanwijzingen, zal het Bestuur trachten alsnog een oplossing te vinden."

.....
"Bij de rondvraag werd o.a. ter tafel gebracht de mismaking der sparrebomen aan de Reelaan, het dikwijls slechte uitzicht op de diverse kruispunten, wegens onvoldoende snoeiing van boomen, de plaatsing van banken en naambordjes alsmede de nachtlichting der posterijen. Nadat de voorzitter nog mededelingen had gedaan met zijn bemoeiing t.a.v. tegengaan van zandafgravingen, sloot hij de vergadering."
De zandafgravingen in Bosch en Duin, Huis ter Heide en Den Dolder waren in die tijd aan de orde van de dag.
De gemeente Zeist had in 1938 weliswaar een verordening op de zandafgravingen vastgesteld, maar deze werd blijkbaar niet goed uitgevoerd. Op 11 mei 1939 werd in een "propvolle" zaal van hotel "Hiensch" in Den Dolder met algemene stemmen besloten het volgende adres aan de gemeenteraad van Zeist te sturen:
"De vergadering van de inwoners van Huis ter Heide, Bosch en Duin en Den Dolder; bijeen op 11 mei 1939 ter bespreking van de schending van het natuurschoon in Bosch en Duin en Omgeving; met waardering kennisgenomen hebbende van het ingrijpen van B. en W. inzake de zandafgraving in deze buurtschap; betreurt dat de verordening op de afgravingen niet voldoende wordt nageleefd, spreekt de wensch uit dat deze zaak de volle aandacht zal blijven houden van B. en W. en den Raad."

Vervolgens werd besloten tot oprichting van het "Comité tot behoud van het Natuurschoon in Bosch en Duin en Omgeving". Namens de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken waren aanwezig de vice-voorzitter, jhr. D. Mollerus en de secretaris, E.C. baron van Pallandt.
Over de activiteiten in de mobilisatietijd horen we in het eerder geciteerde gedicht van de heer D. Boon sr. het volgende:
"In '39 werpen nare dingen hun slagschaduw reeds vooruit.
Het internationaal rumoer vroeg van 't bestuur het besluit te komen tot een brandweer met een echte spuit.
Jhr. Mollerus geeft zich aan dit werk geheel,
hij organiseert de mensen en het materieel."

*Slangen, ladders, schoppen, bijlen en zagen
worden bij garage Jacobse binnen gedragen;
het transport geschiedde op een twee-wielige wagen."*

Over de activiteiten gedurende het begin van de oorlogsjaren is weinig meer bekend dan hetgeen we weer in het gedicht van de heer Boon kunnen lezen en daar staat over deze tijd:

*"De geschiedenis van de Bosch en Duinvereniging van belangen
Is in feite in twee bedrijven op te vangen!
Het eerste deel vindt in "twee en veertig" zijn end;
de vereniging duikt onder; in de kas was zgn. geen cent;
Maar 't mag nu worden gemeld, dat het aanwezige geld
ter beschikking van de Kruisverenigingen werd gesteld!
De secretaris, Baron van Pallandt liet alle boeken verdwijnen,
hij vertikte het om dienstbaar te zijn aan de Duitse zw .anen!"*
Na 1945 dook de Vereniging weer op. Daarover meer in na-oorlogse jaren.

De na-oorlogse jaren

De eerste Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 9 mei 1946 onder voorzitterschap van de heer B.P. Hazenberg.

In deze vergadering werden nieuwe statuten vastgesteld.

Artikel 2 luidde als volgt:

"De vereniging is oorspronkelijk aangegaan voor den tijd van 15 jaar, te rekenen van den dag der oprichting, zijnde 15 september 1923, af; zij wordt gerekend van 15 september 1938 af opnieuw te zijn aangegaan voor den tijd van 29 jaar en 11 maanden en zal derhalve eindigen op 14 Augustus 1968."

Daarmee was de continuïteit van de Vereniging verzekerd.

Die continuïteit werd opnieuw verzekerd in de Algemene Ledenvergadering van 23 juli 1968.

Aan artikel 2 van de statuten werd het volgende toegevoegd:

"Bij het verstrijken van dit tijdvak wordt de vereniging andermaal aangegaan voor 29 jaar en 11 maanden."

De koninklijke goedkeuring werd verleend bij K.B. van 8 augustus 1968.

De ledenvergadering van 9 mei 1946 besloot ook verzoeken te richten aan de N.V. Nederlandsche Buurtspoorweg Mij. voor een goede busverbinding, aan de PTT voor een tweede postbestelling en aan de gemeente Zeist voor beter politietoezicht en herstel van door bominslag aangebrachte schade.

Het jaarverslag over 1947 begint wat in mineur. We lezen:

"Het bestuur heeft zooveel gedaan als mogelijk was en voor de hand lag om te doen, doch van veel medewerking van de leden is zij rijk verschoond gebleven."

Toch waren er ook positieve berichten.

De busdienst was er gekomen en ook de politiepost was weer hersteld. De volgende jaren werd er druk gecorrespondeerd met de N.V. Nederlandsche Buurtspoorweg Mij. over zitplaatsen en wachthuisjes bij de verschillende halteplaatsen.

Met de gemeente Zeist waren er besprekingen over verbetering van de wegen, herbeplanting van in de oorlog gesneuvelde bomen en over een betere vuilnisophaaldienst.

Zo waren er elk jaar weer andere zaken, zoals het aanbrengen van brievenbussen, verbetering van voet- en rijwielpaden, het witmaken van paaltjes langs de Verlengde Bergweg (Hobbemalaan), enz. enz. De kosten van de administratie vielen in die tijd nog wel mee. Uit het hiernavolgende briefje van de voorzitter, mr. S.H. Krabshuis, van 16 februari 1953 blijkt, dat de portokosten voor 150 uitnodigingen fl. 3,- bedroegen en dat het Bestuur in "de Hoefslag" kon vergaderen, incl. consumpties, voor fl. 7,80.

In de tweede helft van de jaren vijftig werd het wat moeilijker om met de Gemeente zaken te doen.

In het jaarverslag van 1957 lezen we:

"Door het voortduren van de bestedingsbeperking hebben wij het gemeentebestuur zo weinig mogelijk lastig gevallen."

Daar bleef het toch blijkbaar niet bij, want het verslag vervolgt:

"Verschillende zaken, zoals vernieuwing van de bestrating ter weerszijden van de spoorwegovergang en de verbetering van de verlichting van de Spoorlaan en de Verlengde Bergweg zijn ondershands met de gemeentelijke instanties afgedaan."

In 1959 constateerde het Bestuur, dat de samenwerking met het Gemeentebestuur tot tevredenheid stemt, maar dat de uitvoering van de verschillende aangelegenheden zeer veel tijd vordert.

44. De brief van mr. S.H. Krabshuis.

Mr. S. H. KRABSHUIS
BELASTINGCONSULENT
Telef. K 3403-486
Postrkening No. 58802

Bankrekening: Ned. Handel Mij. te Zeist
Rotterdamse Bank te Zeist

HUIS TER HEIDE, 16 Februari 1953
Duinweg 5

Mejuffrouw Zr van Beek
Baarnseweg 6
Huis ter Heide

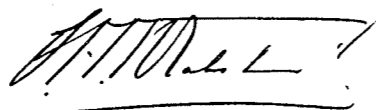
Zeer geachte zuster van Beek,

De aankoop van 150 postzegels van 2 cent voor de verzending van de uitnodigingen (ik kreeg er 150 van de heer Robbemond) bracht mij ineens te binnen dat ik ook de vertering in de Hoefslag op 16 Januari j.l. voorschoot.

Om te voorkomen dat ik een en ander misschien zou vergeten (dat zou heel erg zijn!) zend ik U hierbij de nota van de Hoefslag ten bedrage van f 7,80, terwijl ik daarnaast dan de f 3,- voor de postzegels in rekening mag brengen. Onze secretaresse gaf ik de programma's + de zegels voor verdere verzorging.

Te gelegener tijd mag ik het bedrag wel van U tegemoet zien.

Met beleefde groeten en alle hoogachting,

Het uitbreidingsplan der gemeente Zeist

Het jaarverslag over 1960 begint met de volgende zin:

"Het verenigingsjaar werd feitelijk geheel beheerst door de behandeling van de herziening van het uitbreidingsplan der gemeente Zeist voor zover betreft onze buurtschap "Bosch en Duin"."

De kop van een artikel in de Nieuwe Zeister Courant van 16 mei 1960 geeft duidelijk aan, hoe er op dit plan door de bewoners van Bosch en Duin en Omstreken werd gereageerd.

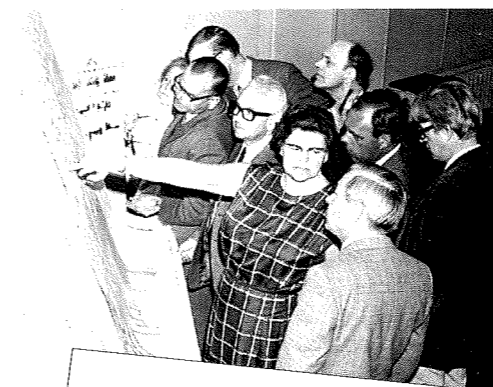
Het jaarverslag van 1961 begint ook met de mededeling dat het verenigingsjaar, evenals in 1960, nog werd beheerst door de actie die het comité Bosch en Duin voerde tegen het door B. en W. voorgestelde uitbreidingsplan, dat weliswaar was bijgesteld, maar waarmee het comité nog geenszins tevreden was.

Het totaal aantal woningen in hoogbouw was van 2700 teruggebracht tot 1000 en het aantal te bouwen villa's en bungalows was opgevoerd van 94 tot 500.

De onderwerpen uitbreidingsplan, later bestemmingsplan, en de toepassing van artikel 19 van de Wet Ruimtelijke Ordening lopen als een rode draad door de verdere geschiedenis van Bosch en Duin en Omstreken.

46. Mevrouw M. van Beek geeft commentaar op het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan voor Den Dolder-Zuid, Bosch en Duin en Huis ter Heide-Noord tijdens de voorlichtingsavond op 10 mei 1971 in de grote zaal van "Boschlust".

47. Enkele honderden inwoners van Bosch en Duin en Omstreken waren aanwezig op de hoorzitting in "Boschlust" op 10 mei 1971 over het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan. Op de eerste rij o.a. mevr. W. Kalis-Slavenburg en ir. W.G. van der Kloet.

Bewoners van Bosch en Duin hevig verontwaardigd „Karakter van villapark gaat verloren”

N.2.kt 16/5/1960
„Het gaat er niet om dat er gebouwd wordt maar om wát er gebouwd wordt". Tot deze conclusie kwamen de vele inwoners van Bosch en Duin tijdens een druk bezochte protestvergadering, die vrijdagavond op initiatief van de belangenvereniging „Bosch en Duin" in het Kesslerhuis werd belegd om zich gezamenlijk op het nieuwe uitbreidingsplan voor het gebied tussen Amersfoortseweg en de Dolderse spoorlijn te beraden. Tijdens deze bijeenkomst werd scherpe kritiek geuit op het streven van het Zeister gemeentebestuur om hoogbouwvlakten in Bosch en Duin te doen verrijzen en zelfs werd de verzuivering geslaakt: „Was het oude plan om Bilthoven, Den Dolder en Bosch en Duin tot één forensengemeente samen te voegen maar doorgegaan; dan was dit niet gebeurd".

Protestvergadering in Kesslerhuis

De vergadering werd geleid door de voorzitter van de belangenvereniging ir D. J. Heuff, die echter in zijn openingswoord bevestigde dat de vereniging niet veel meer kan doen dan het geven van voorlichting, omdat al-eigenaren ontvankelijk zijn voor

houden. Maar zowel hoogbouw als rijenbouw van huisjes met een gevelbreedte van zes meter in blokken van acht — zoals tussen Baarnseweg en Tolhuislaan — wordt toegestaan — achtte men een onaanvaardbaar alternatief. Overigens betoogde makelaar D. Boon op grond van zijn praktijkervaring, dat het onmogelijk zal blijken institutionele beleggers bereid te zijn te

Tevens werd een commissie ingesteld, die de inwoners van Bosch en Duin van advies zal adviseren op advies zal worden ingediend. Dit actiecomité bestaat uit de dames mev. Sparreboom en mev. Van de Wal en de heren mr. G. J. Puister, J. J. Schouten, ir W. G. v. d. Kloet, F. P. Zeegers' en Van der Lee. Mr. C. A. Westerouen van Meeteren zal als juridisch adviseur optreden.

45. Krantekop over uitbreidingsplan. Nieuwe Zeister Courant d.d. 16-5-1960.

De Jeugdclub

Bij de rondvraag van de Algemene Ledenvergadering van 17 maart 1961 zeiden de dames Kalis en Slavenburg dat zij graag zouden zien dat het Bestuur van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken het initiatief nam voor kindermiddagen e.d., waardoor de jeugd van Bosch en Duin elkaar wat meer zou leren kennen.

De voorzitter, ir. D.J. Heuff, zegde toe, teneinde de interesse voor deze plannen te peilen, één en ander in het Bestuur te overwegen en zo mogelijk op korte termijn een enquête te houden onder de leden van de bewoners van Bosch en Duin.

Mevrouw J.F. Bosch van Drakestein-Everard, secretaris van 1969-1981, vertelde ons daarover het volgende:

"Aangezien de meeste bewoners van Bosch en Duin elkaar niet kenden in de zestiger jaren en de kinderen op allerlei scholen zaten in Bilthoven, Den Dolder, Huis ter Heide en Soesterberg, staken 5 moeders de hoofden bij elkaar om een jeugdclub op te richten.

Eerst een lokatie gezocht, die werd gevonden in de garage van mevr. S.A. Mees-Stenferd Kroese, die de villa Dennenweg 2 bewoonde, op de plaats waar nu "De Wijngaard" gevestigd is.

Het bestuur bestond uit de dames Kalis, Pleijsier, Slavenburg, Schröder, Wolterbeek, Van den Berg en Bosch van Drakestein.

Het gebouwtje werd door de dames zelf schoongemaakt en geschilderd. Mede door toedoen van de toenmalige wethouder, mevr. mr. E. Veder-Smit, kreeg de jeugd eind 1963 de beschikking over een eigen clubhuis. Weldra telde de club 80 leden en na enkele jaren 200 leden in de leeftijd van 6 t/m 14 jaar.

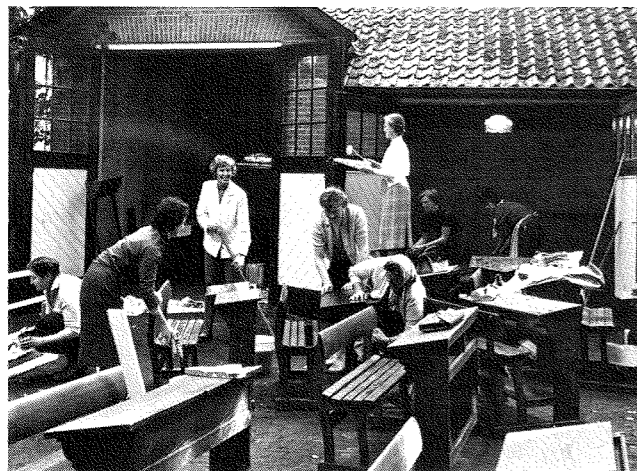
Er waren verschillende activiteiten o.a. voetbal onder leiding van de vaders, en toneel onder leiding van mevr. Van den Berg, die 25 jaar lang haar beste krachten hieraan wijdde.

Hoogtepunten waren een songfestival met medewerking van Truusje Koopmans en Peter Kellenbach.

In 1964 werd ook een teenerclub opgericht onder leiding van de heer R.G. Wigman.

De jaarverslagen van de jeugdactiviteiten geven een beeld van het vele werk, dat met groot enthousiasme voor en door de jeugd werd verricht. Behalve de clubs, waar getimmerd en geknutseld, toneel gespeeld en getafeltenist werd, waren er altijd weer evenementen op allerlei terrein waaraan vaak 80 tot 100 kinderen deelnamen."

48. Het eerste onderkomen van de Jeugdclub aan de Dennenweg wordt grondig onderhanden genomen door de dames Bosch van Drakestein, Kalis, van der Lee, Leeman, van Oordt, Slavenburg en Wolterbeek.

49. Lodewijk Bosch van Drakestein in actie tijdens het songfestival. V.l.n.r. de dames van Oordt, Sparreboom en Koopmans.

50. De zang- en toneelgroep bij het instuderen van de liedjes voor de musical "De tovenaars van Alkmaar" onder leiding van mevrouw A. van den Berg-Gerritse in 1977.

51. Het Bestuur van de Jeugdclub, v.l.n.r.: mevr. C. Vlaar-Bloem, mevr. M. Röell-Kraaij, mevr. M. v. Barneveld-Kleibrink, mevr. H. v. Egeraat-Vester, mevr. A. v. d. Berg-Gerritse, mevr. D. de Rijcke-Groenwoudt, mevr. T. v. d. Loo-v. d. Linden.

Jeugdclub Bosch en Duin legde basis tennispark

BOSCH EN DUIN — Als er tien jaren geleden geen jeugdclub was gevormd in Bosch en Duin, dan zou er vandaag geen tennispark zijn met zes banen, een trainingsmuur, een clubhuis en al. De opening van het nieuwe tennispark en van het vergrote clubhuis drong het aandeel van de jeugdclub enigszins op de achtergrond, begripelijk, maar niet redelijk, vooral nu die jeugdclub het tweede lustum viert. Daarom op deze plaats wat meer aandacht voor het belangrijke initiatief van tien jaren geleden en elders in dit blad het verslag van het feestelijk gebeuren rond het fraaie tennispark.

„Waar beginnen jullie aan“, zeiden Slaverburg met de hulp van de dames Kalis, Slavenburg, Leeman, Bosch van Drakestein, Kiviet en Wolterbeek besloten de jeugdclub Bosch en Duin op te richten. Dat was natuurlijk wel gemakkelijker gezegd, maar niet zo eenvoudig gedaan. Een oproep aan de ouders resulteerde in het beschikbaar stellen van een dubbele garage en een verbouwd kippenhok. Wat was men daar gelukkig mee.

Het voornemen om elke maand een gezellige middag te organiseren groeide al heel spoedig uit tot de vorming van verschillende clubs, waarvoor vele dames en heren druk in de weer waren. Jeugdwerk vergt erg veel tijd van de volwassenen, maar is tevens een dank-

52. Het Bestuur van de Jeugdclub in 1972. Zittend v.l.n.r.: mevr. A. van den Berg-Gerritse, mevr. H. van Egeraat-Vester, mevr. H. Hoefman-van der Bie, mevr. D. de Rijcke-Groenwoudt. Staand v.l.n.r.: mevr. A. Kool-van Doesburg, mevr. G.A.A. Koning-Bloem, mevr. L. Swart-Jansen, mevr. C. Vlaar-Bloem.

Het tennispark

Mevrouw Bosch van Drakestein vertelde het volgende over het begin van de tennisclub:

"De ouders van de jeugd in Bosch en Duin bedachten, dat het goed zou zijn hun kinderen te laten tennissen.

Op een particuliere baan van de familie Röell aan de Vossenlaan werd hiermee begonnen onder leiding van enige moeders. Tevens werd een trainer aangetrokken.

Maar er werden weer grote plannen gesmeed.

Er werd gestreefd naar uitbreiding van het clubgebouw en een tennispark voor Bosch en Duin."

In het eerder geciteerde gedicht van de heer Boon, wordt ook aandacht besteed aan het tennispark en wel op de volgende wijze:

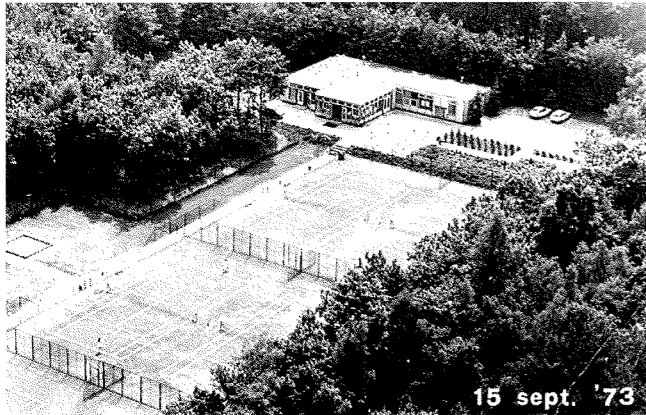
*“De oprichting van een tennispark was geen sinecure,
de voorbereiding kostte vele dagen en nachtelijke uren.
Tekeningen werden belangeloos gemaakt door architect Van Bueren.
Angst bij het bestuur: wie zal het park besturen?
Mevrouw Bosch van Drakestein, het moet nu maar eens worden gezegd,
heeft de gemeente, zonder ophouden, het vuur na aan de schenen ge-
legd.
Zij bleef, ondanks vele bezwaren denderend enthousiast!
Het gemeentebestuur ging eindelijk overstag en heeft ons verrast
met een zestal banen plus nieuwbouw, stevig en vast.
De mentor oud-wethouder Scheps, hoewel nimmer gehuldigd,
zijn wij toch wel heel veel dank verschuldigd.*

53. Burgemeester Stolk tijdens een van zijn pogingen om de papieren wand met de bal te doorboren. Rechts de voorzitter van de Tennisvereniging, de heer L. Heezen.

*De club met ruim 500 leden doet het best,
zij is wellicht de grootste van het Stichtse gewest.”*
De Nieuwe Zeister Courant van 27 maart 1972 geeft een uitgebreid verslag van de officiële opening van het tennispark door burgemeester mr. dr. A.A.H. Stolk. Voor de officiële opening moest de burgemeester met een tennisracket een bal door een papieren wand slaan, die de toegang afsloot tot het nieuw gebouwde deel van het clubgebouw. Naast het verslag van de feestelijkheden rond deze opening staat in dezelfde krant het volgende redactionele artikelje:

De Vereniging heeft uiteraard de schade aan broek en jas vergoed.

54. Tennispark en clubhuis op 15 september 1973.

55. Stukje uit de krant “De bal en het mes”.

DE BAL EN HET MES

De papieren wand, die burgemeester Stolk met een bal moest stukslaan bleek zo veerkrachtig dat onze eerste burger tot drie maal toe moest slaan om de wand te doorboren. Teneinde te voorkomen dat de burgemeester ook in zijn derde poging zou falen en er dan werkelijk geen bal van zou terecht brengen, stak een hulpvaardige hand aan de achterkant van de wand een mes door het papier. Ongelukkigerwijze zat onze fotograaf aan de voorkant in hurkhouding klaar om zijn plaatje te schieten. Hij voelde wel een prik in zijn achterste en dacht aanvankelijk aan een grap. Later constateerde hij echter dat het mes een flinke scheur in zijn gespannen broek en jasje had veroorzaakt. IJlings spoedde hij zich huiswaarts om weer „gekleed” bij DOSC zijn plaatje te kunnen gaan schieten. Het mes en ook de bal zijn niet in beslag genomen. De broek en de jas wel, door de vrouw van onze fotograaf.

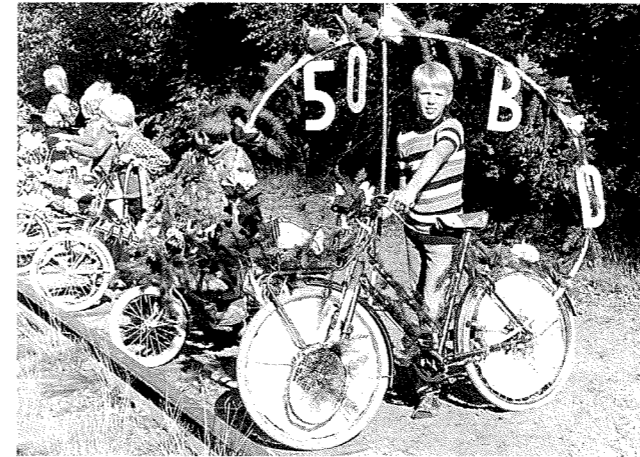
Viering vijftigjarig jubileum

Het gouden jubileum van de Vereniging “Bosch en Duin en Omstreken” is op zaterdag 15 september 1973 met veel plezier en enthousiasme gevierd.

In de ochtenduren gingen de leden van de Jeugdclub op pad in een versierde “fietswedstrijd”, waarbij de woningen werden aangedaan van mensen, die meer dan veertig jaar in Bosch en Duin woonden. Deze werden verrast met een fraaie bloemenhulde. Rond het middaguur vond deze fietstocht een gezellig einde in het Panbos, alwaar een picknick werd gehouden.

’s Avonds vond in het clubgebouw een feestelijke avond plaats, die door enkele honderden mensen werd bijgewoond.

56. Enkele fraai versierde fietsen.

De voorzitter, de heer ir. W.G. van der Kloet, opende de avond voor alle feestgedruis met een ernstig woord, dat aldus eindigde:

“Ik zie ook voor onze vereniging nog een grote taak weggelegd voor het kritisch begeleiden van de ontwikkelingen in onze buurtschap in de komende halve eeuw. Maar ook waar dat maar mogelijk is tot een constructief meedenken.”

De leiding van de avond kwam vervolgens in handen van de bekende zangeres Truusje Koopmans, die op uiterst charmante wijze de programma-onderdelen aaneenreeg. De Jeugdclub vermaakte de aanwezigen met een aanstekelijk gezongen “Catootje”.

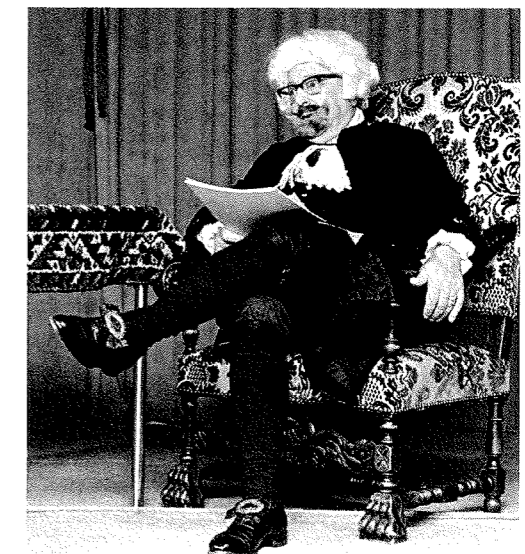
Een ander hoogtepunt van de avond was het fraaie gedicht, dat werd voorgedragen door de heer D. Boon sr., waarin de historie van Bosch en Duin op leuke wijze werd belicht en waaruit al enkele malen is geciteerd.

De feestavond vloeyde later over in een gezellig samenzijn, waarbij met een glas wijn herinneringen werden opgehaald en getoast werd op de toekomst.

57. De Jeugdclub in actie met “Catootje”.

58. De heer D. Boon sr. tijdens zijn voordracht over vijftig jaar Bosch en Duin.

De laatste twintig jaar

Na de viering van het vijftigjarig jubileum was er weer volop werk aan de winkel. In het bijzonder voor de nieuwe voorzitter, ir. L. van Egeraat, die op 28 maart 1974 ir. W.G. van der Kloet opvolgde. Uit het jaarverslag van 1974 blijkt dat de gemeente Zeist heeft toegezegd dat de nieuwe uitgangspunten voor het ontwerp-bestemmingsplan tevoren met het Bestuur zullen worden besproken.

Die toezegging ontlokte de secretaris de opmerking dat het Bestuur de indruk heeft dat de wensen van de buurtschap bij de Gemeente enige weerklank beginnen te krijgen.

Overigens werden de zaken waarmee het Bestuur zich moest bezighouden steeds complexer.

Zo waren er in 1975 besprekingen over het ontwerp-bestemmingsplan, het structuurplan, het streekplan Zuid-Oost Utrecht en de bouwplannen voor 54 woningen aan de Bremlaan, Tolhuislaan en Paltzerweg.

Ook de verhouding van de Vereniging met de Tennisvereniging Bosch en Duin was aan de orde, evenals de aanleg van rijksweg 28 en de geluidsoverlast van de vliegbasis.

59. De scheidende en de nieuwe voorzitter, de heren ir. W.G. van der Kloet (links) en de heer ir. L. van Egeraat (rechts).

Ir. v/d Kloet nam afscheid als voorzitter Ver. „Bosch en Duin” Veel waardering voor de inzet gedurende 11 jaar

Na ruim elf jaar het voorzitterschap te hebben vervuld heeft gisteravond ir. W. G. van der Kloet tijdens de jaarvergadering van de Vereniging Bosch en Duin zijn bestuursfunctie neergelegd. Een ander vond plaats in het clubgebouw van de vereniging aan de Dennenweg. De heer v. d. Kloet leidde gisteravond dus voor het laatst een vergadering van de Vereniging Bosch en Duin, waar

voor hij zich in de afgelopen jaren met hart en ziel heeft ingezet.

Dit werd sterk benadrukt in de afscheidsspeech, waarmee de nieuwe voorzitter, ir. L. van Egeraat zich tot zijn voorganger richtte. Hij prees de heer v. d. Kloet voor zijn grote inzet om Bosch en Duin als buurtschap van Zeist zijn rustieke karakter te laten behouden. „Meermalen heeft u zich de tisch opgesteld tegenover door de gemeente Zeist gemaakte bestemmingsplannen voor Bosch en Duin. Telkenmale bent u er vanuitgegaan dat onze woon- en leefomgeving een enkele voor-

De scheidende en de nieuwe voorzitter van de Vereniging „Bosch en Duin”, de heren ir. v. d. Kloet en ir. v. Egeraat.

belangen van de burgers te behartigen. Dat dit niet geheel opgaat blijkt uit het feit dat de jeugd afdeling tal van ontspanningsactiviteiten ontplooit. De Vereniging toont zich niet bepaald ingenomen met het plan van de gemeente Zeist om in Bosch en Duin 98 woningen op een terrein te bouwen. „Dit project is een te grote concentratie in een te mooi gebied van bos en stuifduinen”, zo stelde de heer v. Egeraat. Aan de communicatie tussen de Vereniging Bosch en Duin, de burgers repre-

In de Algemene Ledenvergadering van 25 maart 1976 werd afscheid genomen van de penningmeester, mevrouw M. van Beek.

In de ledenvergadering van 22 maart 1951 werd zij gekozen als lid van het Bestuur.

Toen de penningmeester, de heer L. Visser, op 11 juli 1951 meedeelde dat hij wegens verhuizing genoodzaakt was zijn functie neer te leggen werd zuster Van Beek gevraagd het penningmeesterschap tijdelijk waar te nemen.

Die tijdelijke waarneming kreeg in de ledenvergadering van 9 april 1952 een permanente vorm.

We lezen in de notulen:

“Na het vertrek van de heer Visser in juni 1951 heeft zr. Van Beek de zorg van de kas reeds op zich genomen.”

Zij werd vervolgens bij acclamatie tot penningmeester gekozen en bleef dat 25 jaar lang.

Behalve door de voorzitter werd door de kascommissie in een begeleidend schrijven grote waardering uitgesproken voor de zorgvuldige wijze waarop mevrouw Van Beek haar taak heeft uitgeoefend.

Nadat haar een cadeau en een oorkonde waren aangeboden werd zij benoemd tot erelid.

In 1977 werden de besprekingen over het bestemmingsplan, het structuurplan en het streekplan Zuid-Oost Utrecht onverminderd voortgezet.

Politiepost Bosch en Duin

Op zaterdag 14 mei 1977 werd in “de Hoefslag” afscheid genomen van hoofdagent H. van Dijk, die ruim 16 jaar werkzaam was op de politiepost Bosch en Duin.

Eén van de activiteiten van het Bestuur van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken was het onderhandelen met de Gemeente over een te vestigen politiepost. Een stukje grond bij het station Bosch en Duin werd aan de Gemeente te koop aangeboden voor fl. 2.000,-, maar dat bod was zo hoog dat er niet op werd ingegaan.

In juli 1925 bracht de maatschappij Bosch en Duin de oplossing.

Deze maatschappij tot exploitatie van onroerende goederen bood de Gemeente ten geschenke een terrein aan, groot 500 m², gelegen aan de Dennenweg achter het winkelhuis hoek Dennenweg/Vossenlaan.

Daar had de gemeente Zeist wel oren naar. De gemeenteraad besloot al op 23 juli 1925 de schenking te aanvaarden en op bedoelde grond een veldwachterswoning te bouwen.

In het raadsvoorstel staat o.m.:

“Men krijgt dan wel geen officiële politiepost, waar altijd hulp te vinden is, maar toch een vast punt, waar altijd, ook des nachts (c.q. telefonisch) de hulp van de politie of brandweer kan worden ingeroepen.”

Dat vaste punt is door de bewoners van Bosch en Duin altijd gewaardeerd. De waardering voor het werk van hoofdagent Van Dijk bleek duidelijk uit de opbrengst van een inzameling die door enkele leden van het Bestuur werd gehouden.

Hij kreeg tijdens een door het restaurant “de Hoefslag” aangeboden receptie als afscheidscadeau o.a. een kleurentelevisie.

60. De heer en mevrouw van Dijk voor de ingang van auberge “de Hoefslag”.

61. Wethouder mevrouw S.A. Knottnerus-den Engelse stelt officieel op 30 oktober 1986 het rioleringsysteem in Bosch en Duin in werking.

Sociëteit

In 1979 werd besloten een Sociëteit op te richten met de intentie de onderlinge band tussen de buurtbewoners aan te halen en te versterken. De Sociëteit heeft sindsdien gebloeid met 6 bijeenkomsten per seizoen vanaf september tot en met eind maart.

Verscheidene lezingen werden gehouden over tal van onderwerpen, waarna er nog gezellig werd nagepraat.

Ieder seizoen werd er in december een kerstdiner en in maart een afsluitingsdiner georganiseerd. Enthousiaste dames kookten dan de heerlijkste gerechten. Vooral deze twee laatstgenoemde avonden werden zeer druk bezocht.

Jarenlang heeft er een tafeltennisclub gefloreerd met gemiddeld genomen 16 leden.

Iedere maandagavond werden er 3 tafels opgezet en per toerbeurt gespeeld.

Tussendoor werd er een gezellig glas wijn genuttigd. Deze "ping-pong"-avonden plachten wel eens uit te lopen tot de kleine uurtjes van de volgende dag, hetgeen voldoende over de geanimeerdheid zegt.

In 1981 trad ir. L. van Egeraat af als voorzitter. Hij werd tijdelijk opgevolgd door mr. P.S.R. Wolterbeek.

Ook de secretaris, mevr. J.F. Bosch van Drakestein-Everard, trad na 12 jaar af.

De heer Van Egeraat werd benoemd tot ere-voorzitter, mevrouw Bosch van Drakestein tot erelid.

In 1981 was er voor het eerst contact met de gemeente Zeist over de aanleg van riolering. Op 30 oktober 1986 wordt door mevr. S.A. Knottnerus-den Engelse met enig feestvertoon het rioleringsysteem in de buurtschap Bosch en Duin in werking gesteld.

Kabel-TV

Eveneens in 1981 besloot de gemeente Zeist voor haar grondgebied tot de aanleg van kabel-TV.

Een gedeelte van het gebied Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide was hiervan echter uitgesloten. In de Gemeenteraad werd geconcludeerd, dat de aansluiting in dit gebied zou leiden tot een fikse verhoging van de collectieve abonnementsprijs.

Tijdens een Algemene Ledenvergadering in 1982 kwam dit besluit aan de orde.

Zoals dit ook in 1925 het geval was met de aanleg van gas, waren er ook nu met betrekking tot de kabel voor- en tegenstanders. De heer G.J. de Kruyff hield tijdens deze vergadering als lid van de Vereniging een pleidooi om aan deze culturele bloedarmoede een eind te maken. Zijn uitgangspunt was, dat de kabel een nutsvoorziening was zoals water, gas en electriciteit, waarvan geen bewoner tegen zijn zin verstoken mocht blijven. Hiertoe als bestuurslid uitgenodigd, ging hij met een kleine commissie onderzoeken welke mogelijkheden er waren om alsnog "aan de kabel te komen".

Onder het motto "Bosch en Duin en Omstreken, met het oog op de toe-

Bosch en Duin uiteindelijk ook kabeltelevisie

BOSCH EN DUIN — In restaurant 'De Hoefslag' man wethouder mevrouw Knottnerus op vrijdag 9 maart het pas aangelegde kabeltelevisienet in Bosch en Duin en omgeving officieel in gebruik.

Al in 1982, na een raadsbesluit van de gemeente uit 1981 om Zeist zelf van kabelaansluitingen te voorzien, ijverde de belangenvereniging Bosch en Duin er voor om ook in dat 'buitengebied' kabel te krijgen. Een man in het bijzonder, de heer G. de Kruyff, stak erg veel tijd in buurtquêtes en overleg met gemeente en kabelexploitant Casema. „Op zolder liggen dozen vol correspondentie die ik over dat onderwerp heb gevoerd.” aldus de heer de Kruyff die zijn inspanningen eindelijk beloond zag. „Maar het was een moeiza-

me weg. Mijn wensen werden in het beginstadium afgedaan als niet realistisch, maar dat gebeurde ook toen men hier electriciteit, gas en riolering wilde aanleggen en die dingen worden nu door iedereen heel vanzelfsprekend gevonden.” In 1986 hield hij samen met andere actieve buurtbewoners een enquête om de behoefte naar kabeltelevisie in kaart te kunnen brengen. In 1988 blijkt het mogelijk Bosch en Duin te voorzien van kabel met een eenmalige bijdrage in de kosten per aansluiting van vijftienhonderd gulden als tenminste zestig procent van de potentiële gebruikers kiest voor kabel.

Op 17 juli 1989 ging de eerste spa de grond in; de aanleg gaat vanaf dat moment razend snel.

Het deelnemerspercentage was intussen opgelopen tot zestig procent en er werd besloten om de eenmalige bijdrage te beperken tot duizend gulden per aansluiting. Door de minder hoge drempel werden meer mensen gestimuleerd zodat het aansluitpercentage inmiddels boven de zeventig procent is gestegen. Aannemer van der Berg uit Zwammerdam heeft veertien dagen geleden de laatste kabel in de grond gelegd. Exploitant Casema heeft voor Bosch en Duin vijftien kanalen op de kabel, zodat Bosch en Duin nu eigenlijk een voorsprong heeft op de rest van Zeist. Meneer de Kruyff heeft, ondanks het feit dat de acties om kabel te krijgen zijn afgesloten, volgens eigen zeggen geen tijd over om veel te kijken. „Maar als er iets leuk is, kan het wel.” Casema beloonde de enorme inzet van de heer de Kruyff met een nieuwe televisie zodat hij optimaal van 'dat leuk' zal kunnen genieten.

62. De officiële in gebruikneming van het kabelnet in auberge "de Hoefslag".

V.l.n.r.: Wethouder mevr. S.A. Knottnerus-den Engelse, de heer H.J. Thuss, regiomanager van Casema in Utrecht, mevr. C.J.M. de Kruyff-van de Griendt en de heer G.J. de Kruyff.

komst..... niet langer aan het lijntje, maar aan de kabel!" begon een jarenlange dialoog. Een dialoog met kabelexploitanten, de gemeente Zeist, maar vooral met de bewoners om tot een minimaal vereist deelnemerspercentage van 60 te komen. Mede dank zij de stimulerende medewerking van sommige bewoners, die in hun eigen omgeving een huis aan huis kabelactie hielden, begon de aanleg in 1989.

Wethouder mevrouw S.A. Knottnerus-den Engelse stelde tenslotte op 9 maart 1990 het kabelnet in dit gebied officieel in gebruik. Ook dit ceremonieel voltrok zich in de reeds vele malen genoemde uitspanning "de Hoefslag"!

Omdat deze actie zich niet beperkte tot de leden van de Vereniging, maar was gericht op de gehele buurtschap, groeide het ledental met circa 60 leden.

In 1983 werd de heer Wolterbeek door de heer W.F. van Bueren opgevolgd als voorzitter.

Het jaarverslag 1983/1984 vermeldt o.a.:

“Ogenschijnlijk een rustig jaar, waarin de bestemmingsplanproblematiek rust bij de Kroon. Toch waren er, zoals dat tegenwoordig heet, vele aandachtsvelden, zoals de riolering in Huis ter Heide. Het gemeentedeel zit in de grond, de wegen worden in de loop van dit jaar definitief hersteld en de gemeente zal soepel zijn met de aansluitverplichting. Het openbaar vervoer zal dit jaar een proef nemen met een dorpsbusje. De kabel-TV heeft veel aandacht en besprekingsavond gevestigd. Nieuwjaarsreceptie met expositie van Jaap ter Haar.”

Stichting Geluidswerende Voorzieningen

In 1984 werd op initiatief van de toenmalige voorzitter W.F. van Bueren en het bestuurslid mr. A.J.B. van Walsem de Stichting Geluidwerende Voorzieningen Soesterberg e.o. in het leven geroepen, welke stichting - een landelijke primeur - zich in opdracht van het Ministerie van Defensie en met de door dat Ministerie ter beschikking gestelde gelden is gaan bezighouden met het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen aan huizen rond de vliegbasis Soesterberg.

Sindsdien worden jaarlijks circa 40 panden in Soesterberg, Bosch en Duin, Huis ter Heide en Den Dolder geïsoleerd; de huizen in de zwaarst belastende zones het eerst. Op 2 april 1985 verrichtte staatssecretaris drs. J. van Houwelingen de ceremoniële “openingshandeling”: hij plaatste “de eerste ruit tegen het geluid” in een pand te Huis ter Heide. Volgens plan zal de laatste woning (de 750ste) in het jaar 2005 zijn geïsoleerd. Als het zover tenminste nog komt want anno 1993 staat het voortbestaan van de basis Soesterberg ter discussie.

Op 24 december 1985 werd in het Utrechts Nieuwsblad een pagina gewijd aan Bosch en Duin. In de inleiding van het artikel wordt de volgende sfeertekening gegeven:

“De directeur van de spoorwegen woonde in Bosch en Duin. Dus kwam daar een stationnetje. De lijn Utrecht-Zeist kreeg een aftakking naar zijn landgoed. Bij mooi weer werd een open wagon aangekoppeld, waarin tevens vier andere belangrijke heren plaatsnamen. Het verhaal gaat, dat de heer Mees (van de bank Mees en Hope) elke morgen vergezeld van een knecht naar de speciale trein fietste. Dat kon heel goed want een fiets was duur en een knecht goedkoop. Sommige bedienden zijn gebleven. Ze wonen nu gewoon tussen het kapitaal in verbouwde garages, tennishuisjes en spoorwagens. En allemaal hebben ze last van de geluidshinder.”

Verder werd in dit artikel uitgebreid aandacht gegeven aan hetgeen als een rode draad door de geschiedenis van de buurtschap loopt: het bestemmingsplan!

63. De eerste woning afgeleverd met geluidswerende voorzieningen: “De eerste ruit tegen het geluid!”. V.l.n.r. drs. D. Dix, Kolonel J.H. Wilbrink en kolonel J. Stoorvogel

Het artikel begint als volgt:

“Zeg maar gewoon Minnie, dat praat wat minder stijf.”
Wilhelmina Kalis-Slavenburg heeft als raadslid voor de V.V.D. in Zeist altijd gevochten voor haar buurtschapje, Bosch en Duin. Niet omdat ze zelf zo leuk tussen het groen woont aan de Baarnseweg maar gewoon vanwege het belang, het uniek landschappelijke. *“Goddank is er geen hoogbouw gekomen. Goddank. Maar voordat er op dat stekkie tennisbanen lagen hebben we wel jaren moeten knokken. Want als het aan Zeist had gelegen was Bosch en Duin net zo’n miskleun geworden als Vollenhove. Net zo Bijlmer-achtig. Zo tien hoog, absurd. De straaljagers die voor je raam langsvliegen. Tot aan de Kroon zijn we gegaan. Actie, maar wel van niveau. Wij hebben nooit de straat gezocht.”*

Haar eigen bungalow ligt ver van de straat aan een door lege wijnflessen afgebakende oprijlaan. In de strijd tegen de verspilling heeft haar man die flessen de grond ingedreven.

“Ons wordt wel verweten dat wij als rijke stinkerds de sociale woningbouw tegenhouden. Maar het Bestuur van Zeist wil helemaal niet bouwen vanwege het sociale aspect, want wat telt zijn slechts de zieltjes. Hoe meer inwoners, hoe beter. Daarvoor wordt heel Zeist verpest. Mogen wij dan misschien op de bres staan voor ons dorp, voor ons stukkie groen, het mooiste buurtschap van Nederland? En ik ben ook op de barricades gegaan om die godvergeten bouwgroep elders in Zeist tegen te houden.”

Aldus mevr. W. Kalis-Slavenburg van wie menigeen nog zegt dat zij ook in de politiek aan een duidelijke mening en overeenkomstig taalgebruik de voorkeur gaf!

In het voorjaar van 1989 werd tijdens de Algemene Ledenvergadering de heer van Bueren opgevolgd door de heer drs. G. van de Plassche. Laatstgenoemde was al enkele jaren tevens voorzitter van de Utrechtse Golfclub “de Pan”.

Er was overleg over terugverwerving van de eertijds aan de Gemeente overgedragen grondstroken en de Gemeente kondigde aan, dat er werd gewerkt aan het bestemmingsplan. In dit verband werd tijdens deze ledenvergadering de wens uitgesproken: *“hopelijk blijft het karakter van Bosch en Duin bewaard, nu ook de burgemeester en de gemeente-secretaris hier gaan wonen!”*

Eveneens werd in deze vergadering vermeld, dat de Gemeente werkte aan een “Verkeersveiligheids-plan”. Ook de status van het “clubhuis” en de investeringen hierin kregen de aandacht.

Tevens werd de oprichting aangekondigd van een “Werkgroep Geluidsoverlast Soesterberg” om eventuele klachten van omwonenden over de Vliegbasis te coördineren.

De Vliegbasis Soesterberg

De Vliegbasis heeft zich in de voortdurende aandacht van de Vereniging en van haar leden kunnen verheugen. Men zegt wel eens dat met de basis een haat-liefdeverhouding wordt onderhouden. Het lawaai dat de basis produceert heeft in de afgelopen jaren tot een toenemend aantal klachten geleid. In het bijzonder klachten over het lawaai dat onver-

wacht en onaangekondigd de nachtelijke rust verstoort. Het gaat dan vaak niet eens om het geluid van aankomende of vertrekkende jets, maar om zogenaamd "grondlawaai", dat veroorzaakt wordt door het, na reparatie, proefdraaien van straalmotoren.

Het Bestuur heeft zich door de jaren heen op het standpunt gesteld dat ageren tegen het bestaan van de Vliegbasis zowel zinloos als niet wenselijk is. Wel mag van de basis worden verlangd dat zij zich aan de regels houdt, dat grondlawaai kan en moet worden voorkomen en dat de geluidbelasting niet zwaarder mag zijn dan strikt noodzakelijk. Dit alles volgens openbare normen en criteria en daarbij onderworpen aan publieke controle (metingen).

Liefde voor de basis is zeker ook aanwezig. De militaire NATO-presentie is in brede kring ervaren als borg voor de veiligheid tegenover het Russische gevaar. Het is redelijk dat daarvoor een prijs wordt betaald, zeker ook door mensen die zich uit vrije wil in deze omstreken hebben gevestigd!

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van 26 april 1990 trad drs. J.A. van der Lee als penningmeester af.

Sinds 1979 heeft hij deze taak gecombineerd met die van administrateur.

Het is ondoenlijk om in dit historisch verslag de namen te vermelden van al diegenen die zich hebben onderscheiden in hun activiteiten. De jarenlange dubbelfunctie en inzet van de heer van der Lee kan evenwel op deze plaats niet onvermeld blijven!

Tijdens deze vergadering gaf de heer R. Nas, bosbouwkundige en landschaps-architect een lezing met als titel: "De bomen van Bosch en Duin en Omstreken, van woonbos tot stadsvillawijk?"

Zijn presentatie begon met een gedicht.

Een sprookje:

Er was eens een bos.

Dat bos werd ontsloten.

Er kwamen mensen wonen in dat bos.

De mensen gingen wonen in een open plek in dat bos.

Nog meer mensen gingen met zijn allen wonen in het bos.

Dat werd geleidelijk: wonen tussen de bomen.

En tenslotte : wonen in een stadsvillawijk.

Daar leefden de mensen nog lang.

Maar het bos, waarvoor ze gekomen waren, was er niet meer!

Landschapscommissie

Na de alom zeer gewaardeerde voordracht, en de discussie die daarop volgde, riep de voorzitter op tot actie om in commissieverband een en ander verder te gaan uitwerken. Enkele vrijwilligers meldden zich aan. In een rondschriften van de Vereniging van oktober 1990 werd door de voorzitter de heer van de Plassche de instelling van de "Landschapscommissie Bosch en Duin en Omstreken" geannonceerd.

In de najaarsvergadering van 12 november 1990 werd in dit kader een lezing gegeven door de heer L. Copijn, tuinarchitect, onder de titel "De tuinen van Bosch en Duin".

De Landschapscommissie kon vervolgens formeel worden benoemd en stond "in eerste aanleg" onder begeleiding van de heer R. Nas.

Ook tijdens de najaarsvergadering van 18 november 1991 werd over dit onderwerp een lezing gegeven door de voorzitter van de Landschapscommissie, mevrouw drs. B. van der Lely-van Erckelens onder de titel: "Behoud Bos(ch) en Duin in eigen tuin".

Eveneens werd deze avond door de heer H.A. Wessels een presentatie gegeven over het onderwerp "Instellingen voor Welzijn en Gezondheidszorg in Bosch en Duin".

In de voorjaarsvergadering van 12 mei 1992 trad de heer van de Plassche af en werd hij opgevolgd door de heer G.J. de Kruijff, sinds 1983 bestuurslid van de Vereniging.

Tijdens deze vergadering gaven representanten van de gemeente Zeist een uiteenzetting over "Verkeersveiligheid in Bosch en Duin en Omstreken".

Door wethouder J.C. Bauer werd toegezegd, dat een maximum snelheid van 50 km. uiterlijk in 1993 zou worden ingevoerd.

Tijdens de najaarsvergadering van 9 november 1992 werd melding gemaakt van het 70-jarig bestaan van de Vereniging in 1993, alsook van de plannen om de Sociëteit nieuw leven in te blazen!

Ook werd tijdens deze najaarsvergadering vermeld, dat op 16 november 1992 de "Commissie voor Overleg en Voorlichting inzake Milieuhygiëne voor de Vliegbasis Soesterberg" (oftewel "Klachtencommissie") zou worden geïnstalleerd. Naast vertegenwoordigers van Defensie en de omliggende gemeentes hebben hierin zitting mevrouw D. Dix en de heer S. Benard. Als niet ambtelijke vertegenwoordigers representeren zij het belang van Zeist (en dus ook van de buurtschap).

Het bestemmingsplan en de Vliegbasis Soesterberg

Wethouder Th. G.P.M. Ruijs gaf tijdens de hiervoor genoemde vergadering een uiteenzetting onder de titel: "Bestemmingsplan Bosch en Duin en Omstreken, Nota van uitgangspunten voor de planherziening". Bij een opvallend grote opkomst van de leden riep dit ontwerp-bestemmingsplan, dat in de bouw van "slechts" enkele tientallen woningen en een uitbreiding van het industrieterrein "de Eland" aan de Hertenaan voorzag, sterke emoties op. Alhoewel dit plan, althans voor wat betreft het aantal woningen, duidelijk positief afweek van vroegere projecties waren de reacties van de leden (wederom) heftig en afwijzend.

In de historie van onze buurtschappen is de problematiek van de bestemmingsplannen nauw verbonden met de aanwezigheid van de militaire basis Soesterberg.

Aanvliegroutes en vliegtuiglawaai speelden dan ook een belangrijke rol bij de beoordeling door Gedeputeerde Staten van Utrecht en de Kroon in het door de Gemeente in 1981 vastgestelde bestemmingsplan, dat voorzag in de bouw van maar liefst circa 1000 woningen. De strijd van de Vereniging tegen dit onzalige plan, vergelijkbaar met twee onderscheiden plannen uit de zestiger en zeventiger jaren, werd met kracht gestreden met steun van vele leden die de Gemeente overstelpen met

bezwaarschriften. In grote getale traden de leden aan bij hoorzittingen van de Gemeente, Gedeputeerde Staten en bij de behandeling van het plan door de Raad van State. Aansporing daartoe was nauwelijks nodig. Ieder begreep dat, als het plan van de Gemeente zou worden uitgevoerd, het landschappelijk karakter van Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide ernstig zou worden aangetast. Door de bouw van zoveel woningen zou een verdichting optreden die van de omgeving een woonwijk zou maken waarmee bos, heide en duin goeddeels verloren zouden gaan.

De strijd tegen dit plan is met succes gestreden. In 1983 keurden Gedeputeerde Staten deze massale woningbouw af. Deze beslissing werd in 1987 door de Kroon bevestigd.

Daarbij werd tevens vastgesteld dat de woningbouw voor een groot gedeelte was geprojecteerd in gebieden met een hoge geluidsbelasting, hetgeen tot onaanvaardbare gevolgen zou leiden. De basis had daarmee een aandeel in de bescherming van het karakter van Bosch en Duin en Omstreken.

Tijdens de officiële gemeentelijke inspraakzitting, gehouden in "de Wijngaard" op 14 december 1992, waren naar schatting vierhonderd bewoners aanwezig en hadden tientallen zich, net als de Vereniging, op de sprekerslijst laten noteren.

Gedurende de inspraaktermijn werd door 225 instellingen en personen in vervolg hierop gebruik gemaakt van de mogelijkheid om schriftelijk bezwaar aan te tekenen.

De bezwaren spitsten zich toe op enkele nieuwbouw-locaties geprojecteerd in maagdelijk bosgebied met hoge ecologische waarde. Aantasting daarvan zou - zo vreesde de Vereniging - bij een volgende gelegenheid kunnen worden aangegrepen om te betogen dat niets zich verzet tegen **verdere** bebouwing. Een ander bezwaar richtte zich tegen de uitbreiding van het industrieterrein aan de Hertenaan, waarmee het laatste stukje vrije bos verloren zou gaan.

De bewoners van dit laatstgenoemde gebied gaven met grote kennis van zaken in een flitsend betoog acte de presence tegen deze voorgestelde uitbreiding!

Ook tijdens de raadscommissie "Stadsontwikkeling en stadsbeheer" werd op 8 september 1993 in het gemeentehuis door de Vereniging en buurtbewoners met goede argumenten gebruik gemaakt van de beperkte spreektijd.

Met name vroeg de Vereniging om de ongewenste verdichting van de woonbebouwing tegen te gaan door strak de hand te (gaan) houden aan de "40/60 meter" regel.

Met dit historisch perspectief mag worden geconstateerd dat de Vereniging al sinds het begin der zestiger jaren (tijdens het voorzitterschap van de heer van der Kloet) zich inspant om het landschappelijk karakter van Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide te bewaren en te beschermen tegen de reeks van gemeentelijke plannen die daarmee strijdig zijn.

Tijdens de voorjaarsvergadering van 18 mei 1993 werd door de heer mr. R. Visser, voorzitter van de Sociëteit Bosch en Duin en Omstreken, gesproken over de nieuwe structuur en de bijeenkomsten van de Sociëteit op iedere eerste donderdag van de maand.

Ook het 70-jarig bestaan van de Vereniging werd gememoreerd. In dit kader gaf de heer L. Visser, bestuurslid van het Historisch Genootschap de Van de Poll-Stichting, na de pauze een interessante dia-presentatie met toelichting en anekdotes over Zeist en de buurtschappen.

Clubgebouw

Mag het er in de geschiedschrijving soms op lijken dat "de Hoefslag" het clubhuis van de Vereniging is, toch geldt ook hier dat de schijn - helaas - bedriegt.

In 1987 werd het huidige clubgebouw, eigendom van de Tennisvereniging Bosch en Duin, voltooid. De Vereniging had krachtens het gemeenschappelijke verleden met de Tennisvereniging het recht op "inwoning". Als gevolg van een flinke investering van de Vereniging van bijna zeventig duizend gulden, werd de oorspronkelijk toedachte ruimte aangepast. Het souterrain is van de Vereniging; de gebruiksrechten over en weer zijn volledig gehandhaafd. Met de inwoning van "de moeder bij de dochter" zijn beide verenigingen in principe tevreden. In het clubgebouw vinden de activiteiten van de Jeugdclub plaats. De Sociëteit houdt daar haar inmiddels druk bezochte bijeenkomsten.

Bijeenkomst ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken op vrijdag 13 augustus 1993 in auberge "de Hoefslag".

Op het door de zon overgoten terras van auberge "de Hoefslag" ontvangt het Bestuur rond het middaguur van vrijdag 13 augustus 1993 vier oudvoorzitters en een oud-secretaris van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken. Het zijn in chronologische volgorde van hun bestuursperiode Ir. W.G. van der Kloet, Ir. L. van Egeraat, W.F. van Bueren, Drs. G. van de Plassche en mevrouw J.F.M. Bosch van Drakestein-Everard, gedurende 12 jaar secretaris en ere-lid van de Vereniging.

De heer L. Visser, waarover u in het voorwoord heeft kunnen lezen, is als speciale gast in hun midden.

Zeventig jaar geleden werd op dezelfde lokatie, toen met de naam "de Uitspanning", besloten tot oprichting van de Vereniging.

Zoals de huidige voorzitter van de Vereniging dit onder de kastanjeboomen van "de Hoefslag" in zijn welkomswoord memoreert, hebben allen onbevreesd gehoor gegeven aan de uitnodiging van het Bestuur om op vrijdag 13 augustus 1993 samen te komen. Al snel is er een plezierige

64. Bijeenkomst in auberge "de Hoefslag" ter gelegenheid van het 70 jarig bestaan van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken op 13 augustus 1993. V.l.n.r. zittend: ir. L. van Egeraat, mevr. J.F.M. Bosch van Drakestein-Everard, ir. W.G. van der Kloet. V.l.n.r. staand; de heren G.J. de Kruyff, L. Visser, mr. U.D. Stikker, drs. G. van de Plassche, W.F. van Bueren, mr. A.J.B. van Walssem, mevr. C.H. Schreuder-Hooiberg en de heer J.Th. Noordanus. Niet op de foto wegens vakantie: mevr. drs. B. van der Lely-van Erckelens.

en ontspannen sfeer. Met een gemiddelde leeftijd van 72 jaar (met toestemming van de betrokkenen hier vermeld!) maken de genodigden duidelijk dat zij van deze tijd zijn. De toekomst staat voorop en de nostalgie wordt niet gekoesterd. Het Bestuur krijgt dan ook duidelijke adviezen: meer aandacht voor de Jeugclub en meer aan de weg timmeren.

Over 70 jaar jong gesproken!

Niettemin ontkomen de gasten er niet aan een aantal (soms nostalgische) vragen van de huidige bestuursleden te beantwoorden. Vragen die mede betrekking hebben op de onderwerpen waaraan gedurende de bestuursperiodes de meeste aandacht en energie is gegeven, zoals het bestemmingsplan, de Jeugdclub, etc. Vooral het bestemmingsplan stond noodgedwongen vanaf begin 1960 midden in de belangstelling. De heer van der Kloet kwam toen in beeld.

Bestemmingsplan

Aanvankelijk niet als voorzitter van de Vereniging, zoals hij zegt, maar als voorzitter van een comité simpelweg onder de naam "Bosch en Duin". Dit comité had geen formele relatie met de Vereniging en bestond uit een aantal mensen, dat wilde reageren op een in het voorjaar van 1960 uitgebracht plan "Partiële herziening van het uitbreidingsplan in onderdelen Bosch en Duin". Partieel, zo vervolgt hij, omdat het "uitbreidingsplan 1954" voorzag in het concept van een villawijk met de bekende frontbreedtes van 40/60 meter. Thans wilde de Gemeente echter invulling geven aan de z.g. binnengebieden, welke als "stadsuitbreiding" stonden aangemerkt!

In dit plan was een totaal aantal van 3352 woningen geprojecteerd, waarvan 2700 in hoogbouw: flatgebouwen dus!

Na een stroom van honderden bezwaarschriften werd door de Gemeente een aangepast plan ontwikkeld, waarin de hoogbouw 1000 woningen telde en het aantal villa's en bungalows van 94 werd opgevoerd naar 500.

Overigens voorzag dit plan wederom in een toekomstige bouw van flatgebouwen tussen de Dolderseweg en de Reelaan (3 blokken met 10 bouwlagen), langs de Taveernelaan in de richting van de Biltseweg (4 blokken met 8 bouwlagen) en tussen de Tolhuislaan en de gemeentegrens met de Bilt (2 blokken met 10 bouwlagen).

Gedeputeerde Staten deelden het standpunt van het comité, dat een dergelijke invulling strijdig was met het "uitbreidingsplan 1954". De heer van der Kloet bestreed met succes het door de gemeente Zeist aangespannen beroep bij de Raad van State. De uitspraak van de Kroon was dan ook de kroon op alle inspanningen van het comité!

Daaropvolgend was het Bestuur er zich al snel van bewust in deze problematiek een hoofdtaak te hebben! Sindsdien is dat ook zo gebleven en allen delen de uitspraak van de heer van Egeraat, dat met deze eerdere projecties van de Gemeente in dit gebied een allergie is ontstaan. Een allergie voor welk plan dan ook!

Ook hij moest in zijn bestuursperiode, maar nu als voorzitter, weer de belangen van dit gebied verdedigen, waarbij het oorspronkelijke plan werd teruggebracht naar 250 woningen.

Tussentijds maakte de Gemeente regelmatig oneigenlijk gebruik van Artikel 19, waardoor los van het bestemmingsplan projecten werden gerealiseerd. Zoals de heer van Bueren vermeldt: "postzegelplannetjes". Verder memoreert hij in dit verband de uitspraak van de Kroon in 1987.

Hierin nam de Kroon in 1987 de conclusie over van Gedeputeerde Staten in 1983: "nieuwbouw in Bosch en Duin en omgeving betekent in de meeste gevallen aantasting van het landschappelijk karakter van deze buurtschap".

Met veel waardering vermelden de voorgaande sprekers in dit verband de ondersteuning van o.a. mevrouw W. Kalis-Slavenburg, V.V.D. gemeenteraadslid, en de inspanningen van Mr. C.A. Westerouen van Meeteren.

Mevrouw Kalis werd op grond van haar inzet en betrokkenheid met de buurtschap in die dagen ook wel in de gemeenteraad de "Koningin van Bosch en Duin" genoemd.

De heer van de Plassche stelt met betrekking tot zijn ervaringen vast, dat ook een meer op dialoog gerichte benadering van het Gemeentebestuur en overleg vooraf geen vruchten afwerpt.

En alhoewel eenieder concludeert, dat de buurtschap in de loop der jaren meer is veranderd dan men aanvankelijk had gehoopt, zijn de betrokkenen niet geheel ontevreden over wat er door de Vereniging uiteindelijk is *tegengehouden* en bereikt!

Jeugdclub

De Jeugdclub daarentegen was een harmonieuze activiteit waar eenieder zeer positief op kan terugkijken. De heer van Egeraat ziet in de Jeugdclub het hart van de Vereniging. Mevrouw A. v.d. Berg heeft hierin, naar de mening van de geïnterviewden, gedurende 25 jaar een uitzonderlijke rol vervuld. Creatief en zeer actief. Doordat de kinderen op in dit gebied (Bilthoven, Den Dolder, Huis ter Heide en Soesterberg) verspreide scholen zaten en de bewoners daarbij door de afstand van de huizen weinig onderling contact hadden, besloten enkele moeders in juni 1961 tot de oprichting van een Jeugdclub. De dames van het eerste uur waren: mevrouw Kalis, mevrouw Kiewiet, mevrouw Leeman, mevrouw Slavenburg, mevrouw Wolterbeek en de hier geïnterviewde mevrouw Bosch van Drakestein-Everard.

In die dagen werd in de garage van de familie Mees geknutseld. In het tuinhuis van de familie Bottinga werd gymnastiekles gegeven. In 1963 werd het door de Vereniging gebouwde clubhuis door de jeugd in gebruik genomen.

Mevrouw Bosch van Drakestein stelt dat niet alleen de kinderen baat hadden bij deze activiteiten.

Via de kinderen ontmoetten de moeders elkaar en daarmee vervulde de Jeugdclub ook een sociale functie. Het is jammer, vervolgt zij, dat terwijl de animo voor de Jeugdclub aanzienlijk blijft, het uitvoerende werk moeilijker is. Veel moeders hebben tegenwoordig eigen bezigheden zodat er weinig tijd overblijft voor deze op zich zo nuttige en voldoende gevende activiteit.

Zowel de heer van Egeraat als de heer van de Plassche ondersteunen deze uitspraak en memoreren het belang van een goede Jeugdclub!

Tennisvereniging

Vanuit de activiteiten en initiatieven van de Jeugclub ontstond de Tennisvereniging.

Drs. J. van der Lee is hierin, aldus de heer van Bueren, de initiatiefnemer en grote animator geweest. Hij heeft zich jaren ingezet om het financiële plaatje sluitend te maken en om de benodigde grond van de Gemeente in bruikleen te krijgen.

Mevrouw Bosch van Drakestein stelt zich zeer bescheiden op, maar heeft als secretaris eveneens een grote rol gespeeld in de tot standkoming van de Tennisvereniging. Zij herinnert zich nog de particuliere tennisbaan van de familie Röell aan de Vossenlaan 13, waar in feite de basis werd gelegd voor het huidige tennispark!

De Tennisvereniging, opgericht in 1971, kon begin 1972 officieel gebruik maken van het hiervoor verbouwde jeugdclubgebouw. Een heel plezierig hoogtepunt in de laatste fase van de bestuursperiode van de heer van der Kloet.

In 1983, aldus de heer van Bueren, werd duidelijk dat dit onderkomen aan vernieuwing toe was.

Weliswaar waren er in 1981 de nodige reparaties en aanpassingen uitgevoerd, maar die bleken al snel onvoldoende. In 1987 werd die vernieuwing gerealiseerd. Echter niet zonder moeilijk verloopende gesprekken en niet zonder een aanzienlijke betaling van bijna fl. 70.000,- verwierf de moeder uiteindelijk onderdak bij haar inmiddels volwassen (tennissende) dochter! Bijna dreigde in dit moeizame dispuut de Tennisvereniging haar gemeentelijke financiële ondersteuning mis te lopen. De huidige wethouder drs. Th.G.P.M. Ruijs heeft destijds in deze problematiek een voor beide partijen zeer ondersteunende en constructieve rol gespeeld!

Militaire basis en geluidsoverlast

Langer dan zelfs alle aanwezige voorzitters zich kunnen herinneren is er sprake van een "gemengde" relatie met de oudste militaire basis van Nederland. Enerzijds zeer positief met de bewustheid van het belang en de noodzaak tot verdediging, anderzijds minder positief met betrekking tot de geluidshinder, onvermijdelijk verbonden aan een vliegveld in actie.

Reeds in 1938 vermeldt een krantartikel over een Algemene Ledenvergadering van de Vereniging dat er in de rondvraag is geklaagd over "nachtelijk geraas". Omdat alles wat met vliegen en vliegtuigen te maken had in die tijd nog meer tot de verbeelding sprak dan tegenwoordig, werden vaak op prentbriefkaarten van de buurtschap vliegtuigen *ingemonteerd!* Alle voorzitters erkennen overigens dat de aanwezigheid van deze militaire basis een positieve invloed had op de besluitvorming met betrekking tot de bestemmingsplannen. Het meest duidelijk in relatie tot de hiervoor genoemde flatgebouwen van 10-hoog, oorspronkelijk ge-projecteerd in de nabije omgeving van de start- en landingsbaan!

Omdat de regering in de beginjaren '60 zich bewust werd dat geluidshinder een milieuaspect was, werd, overeenkomstig de Luchtvaartwet, binnen enkele jaren de "Wet op de Ruimtelijke Ordening" aangepast. Dit had tot gevolg dat onze buurtschap werd bestempeld tot saneringsgebied.

De "Stichting Geluidswerende Voorzieningen" onder andere vertegenwoordigd door enkele bestuursleden, kreeg daarin een uitvoerende taak. Soesterberg werd eveneens in dit taakgebied ondergebracht. Inmiddels, vervolgt de heer van Bueren, is hier ca. 30 miljoen gulden overheidsgeld gespendeerd in geïsoleerde en verbeterde huizen! De contacten met de basiscommandanten hadden soms een gemengd karakter. Hiertoe uitgenodigd gaven zij regelmatig op Algemene Ledenvergaderingen in een constructieve sfeer toelichting. Niettemin ontkwamen zij niet altijd aan kritiek. Kritiek die zich overigens meer richtte op grond- dan op vlieglaaai! Positieve vermelding verdienen de commandanten: Generaal W. de Wolff, Kolonel A.T.M. Ooninx, Kolonel J.H. Wilbrink en de huidige Kolonel H.R. Buffart.

Landschapscommissie, Milieu en Verkeersveiligheid

De heer van de Plassche vindt het plezierig dat in zijn bestuursperiode de Landschapscommissie het bewustzijn heeft bevorderd voor een in het landschap passende tuinarchitectuur en onderhoud. Zowel de fraai geïllustreerde documentatie als de presentaties in de Algemene Ledenvergaderingen hebben hierin positief effect gesorteerd. Hij is er gelukkig mee dat ook de relatie met de in de buurtschap aanwezige Stichtingen door meer dialoog en wederzijds begrip is verbeterd. Tevens verheugt het hem dat tijdens zijn laatste Algemene Ledenvergadering in mei 1992 door wethouder J.C. Bauer een 50 km. snelheidsbeperking voor onze buurtschappen in 1993 is toegezegd.

Algemene Ledenvergaderingen en Nieuwjaarsrecepties

Alhoewel de genodigden het met elkaar eens zijn, dat de Vereniging noch door het Bestuur noch door de Leden werd gezien als een gezelligheidsvereniging waren de vergaderingen in de regel zeer geanimeerd. De heer van der Kloet memoreert met een schaterlach de situatie, dat in zijn beginperiode na het zakelijk deel van de Algemene Ledenvergadering bingo werd gespeeld. Bij een van die gelegenheden vermeldde hij de cijfers en zijn vrouw won toen twee maal achter elkaar de hoofdprijs: een grote taart! Ook waren er vaak fabrikanten die hun produkten introduceerden.

Hierbij ontging het niemand dat er meer belangstelling was voor de angekondigde Bols presentatie dan die over de verlichtingsprodukten van Philips! Uiteraard werden de meeste sprekers uitgenodigd in het kader van de op dat moment meer actuele onderwerpen. In dat verband memoreert de heer van Bueren alle speciale gasten in het kader van de Kabel, zowel in het Clubhuis, als in "de Hoefslag", waar het gehele middengedeelte van het restaurant door de heer G. Fagel (tijdens dinertijd) was vrijgemaakt voor een verhandeling van een kabelexploitant! Ook de presentatie van Ing. H.K.M. Lugtmeijer, directeur van de "Stichting het Utrechts Landschap" oogste veel waardering en alle genodigden schateren nog van het lachen bij de herinnering aan de presentatie van de Utrechtse journalist, de heer Cor Schilp, die een uitzonderlijk humoristische causerie hield over onze buurtschappen met behulp van lichtbeelden uit een grote gietijzeren projector met ouderwetse kwartslampen!

Ook de nieuwjaarsrecepties worden gememoreerd als ontspannen, gezellig, rijk voorzien van oliebolletjes en met behulp van vaak lokale kunstenaars bijzonder onderhoudend: mevr. F. Vaarzon-Morel uit Bilthoven en de heren drs. A.J. Etman en A.J. Mens, beiden uit Huis ter Heide. De schilder en kinderboekenschrijver Jaap ter Haar werd tijdens een tentoonstelling in New York uitgenodigd om zijn werken gedurende een nieuwjaarsreceptie te exposeren.

En zo was het ondanks de op de toekomst gerichte genodigden niet te vermijden, dat er op deze zonnige *vrijdag 13 augustus 1993* met verve werd gesproken over een vaak gemeenschappelijk dierbaar stukje verleden. Het verdient daarbij vermelding dat het de vragenstellers waren, die, alhoewel gemiddeld jonger, de genodigde oud-bestuursleden tot iets meer nostalgie verleidden! Temidden van het zonnige groen van auberge "de Hoefslag"!

Colofon

redactie: Mevrouw J. F. M. Bosch van Drakestein-Everard
G.J. de Kruijff
L. Visser
Mr. A.J.B. van Walsem

eindredactie: Bestuur van de Vereniging Bosch en Duin en
Omstreken

ontwerp en lay-out: N. Wensing

Sponsoring

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door bijdragen van:

Hoofdsponsor: Makelaarskantoor D. Boon

Sponsors: Wijnhandel J. Baas
Auberge "de Hoefslag"

Geraadpleegde bronnen en literatuur

Archief gemeente Zeist : Gemeentehuis Zeist

Archief Vereniging Bosch en Duin en Omstreken

R. Blijdenstein, Zeist : Groei en Bouw, Den Dolder en Bosch en Duin (Zeist 1984)

R. Blijdenstein, Zeist : Groei en Bouw, Huis ter Heide,
Lyceumkwartier en Austerlitz (Zeist 1984)

K. W. Galis : Huis ter Heide, Bosch en Duin en Den Dolder in oude ansichten
(Zaltbommel 1980)

J. W. Kraal : Groote Gids van Zeist (Zeist 1907)

L. Visser, Zeist : Groei en Bouw, De straatnamen van Zeist, ook straatnamen zijn
monumenten (Zeist 1988)

Fotoverantwoording

Gemeente-archief : nrs. 3, 4, 17 en 18

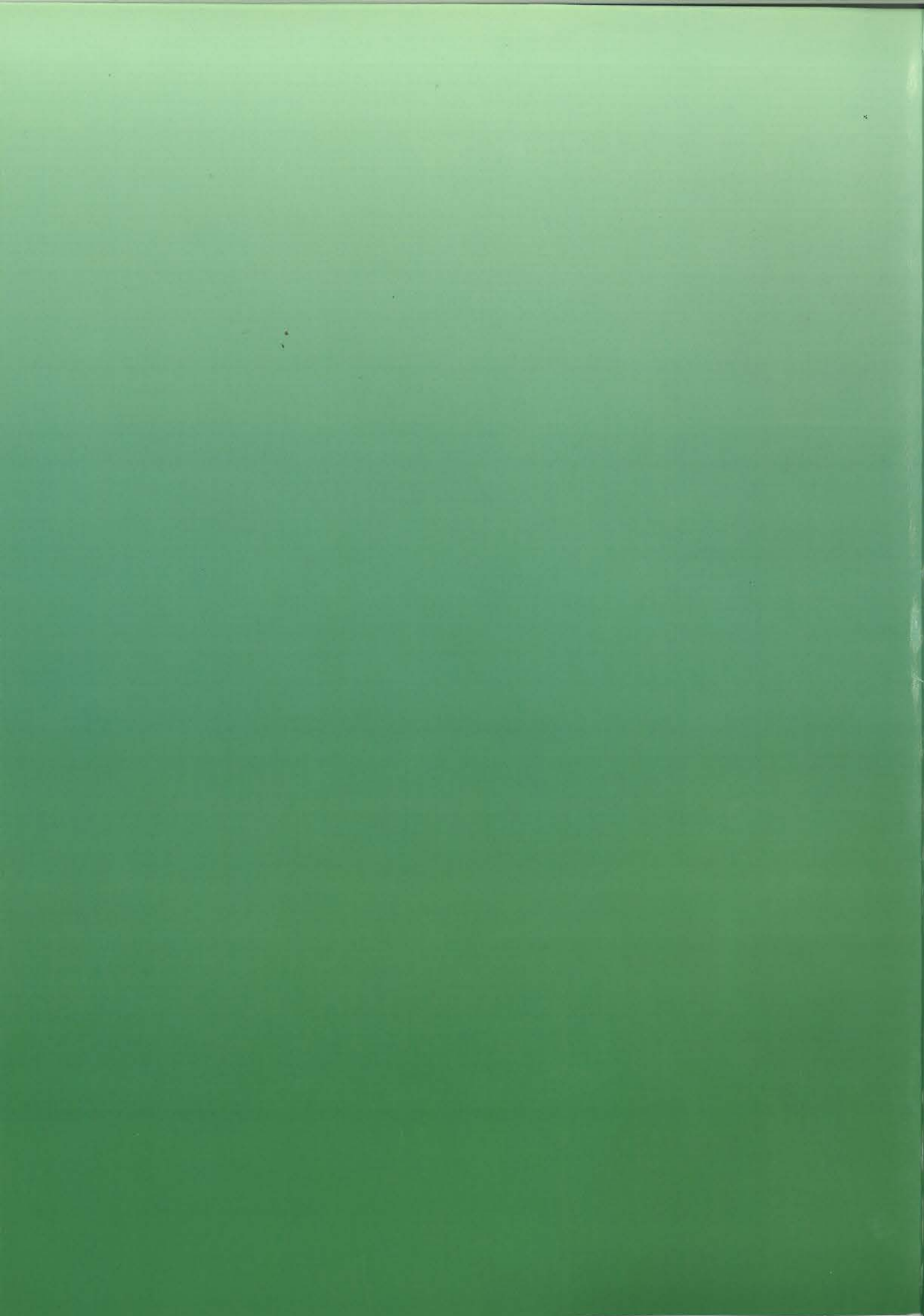
Part. collectie : nrs. 2, 5, 7, 8, 13 t/m 16, 20, 21, 24 t/m 28,
30, 33 t/m 35, 37

Van de Poll-Stichting : nrs. 1, 6, 9 t/m 12, 19, 22, 23, 29, 31, 32 en 36

Vereniging Bosch en Duin : 38 t/m 64 en omslag

Auteursrechten voorbehouden

9 oktober 1993

**Vereniging
Bosch en Duin
en omstreken**

Inhoudsopgave

	pagina
Voorwoord	4
Bosch en Duin en Omstreken, ontstaan en groei	6
– <i>Bosch en Duin</i>	7
– <i>Huis ter Heide</i>	13
– <i>Den Dolder</i>	18
Zeventig jaar “Vereniging Bosch en Duin en Omstreken”	22
Bijeenkomst ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van de “Vereniging Bosch en Duin en Omstreken”	44
Colofon Sponsoring Geraadpleegde bronnen en literatuur Fotoverantwoording	51

1923 / 1993

70 jaar geleden werd op 15 september 1923, na een zeer geslaagd Oranjefeest, in "de Uitspanning", thans bekend als auberge "de Hoefslag", besloten tot de oprichting van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken.

Veel leden van onze Vereniging zijn inmiddels eveneens 70 jaar of ouder. De oud-voorzitters en oud-secretaris en erelid van de Vereniging zijn, toen zij in het kader van dit lustrum op *vrijdag 13 augustus 1993* in dezelfde uitspanning bijeenkwamen, zelfs *gemiddeld 72 jaar!*

Collectief bewijzen zij in hun activiteiten en gerichtheid op de toekomst, dat 70 jaar *jong* geen anachronisme is.

In de statuten van de Vereniging anno 1923 vinden wij de doelstelling: "het bevorderen van de plaatselijke belangen van Bosch en Duin en Omstreken".

Die doelstelling is onveranderd gebleven en een belangrijk element daarin is het streven om het karakter van onze buurtschap te beschermen en *groen* te houden.

Vandaar *70 jaar jong en groen!*

Aanvankelijk was deze uitgave minder ambitieus.

Ons goed bewaard gebleven archief bleek echter zoveel rijke elementen te bevatten dat het spijtig zou zijn geweest om hieraan voorbij te gaan.

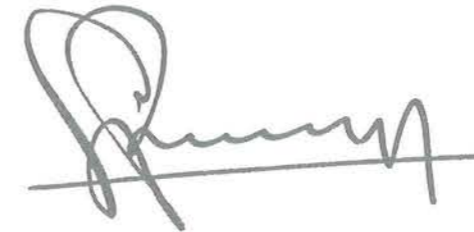
De heer L. Visser, bestuurslid van het Historisch Genootschap de Van de Poll-Stichting en bekend van zijn vele werken over Zeist en Omgeving, heeft zich geheel belangeloos ingezet om het aanwezige materiaal in een historisch verantwoorde en plezierig leesbare tekst om te zetten. Ook voor het fotomateriaal heeft hij voor ons onbekende bronnen gevonden. Wij zijn hem hiervoor zeer erkentelijk en heel veel dank verschuldigd!

Dit boek is in de eerste plaats bestemd voor al diegenen die zich in het verleden hebben gewijd aan de belangen van de Vereniging. Op de tweede plaats is dit boek bestemd voor onze trouwe leden, die wij thans een antwoord kunnen geven op hun vragen over het ontstaan en de geschiedenis van onze Vereniging en buurtschap.

Mogen wij tevens met het ontwerp en de fraaie lay-out van onze medebewoner N. Wensing er in slagen te illustreren, dat wij een Vereniging zijn van Bosch en Duin *en* Den Dolder *en* Huis ter Heide.

Tot slot willen wij onze lokale sponsors hartelijk bedanken voor hun niet geringe financiële bijdragen, zonder welke wij dit boek in deze uitvoering niet hadden kunnen verwezenlijken.

Wij wensen u veel lees- en kijkplezier.

G.J. de Kruyff

Voorzitter Vereniging Bosch en Duin en Omstreken

Bosch en Duin en Omstreken, ontstaan en groei

Op de Nieuwe Kaart van de Kwartieren van Eemland en 't Overkwartier in 't Sticht, uitgegeven in 1772 bij Isaac Tirion, wordt het gebied van Bosch en Duin en Omgeving omschreven als "De Amersfoorder Bergen".

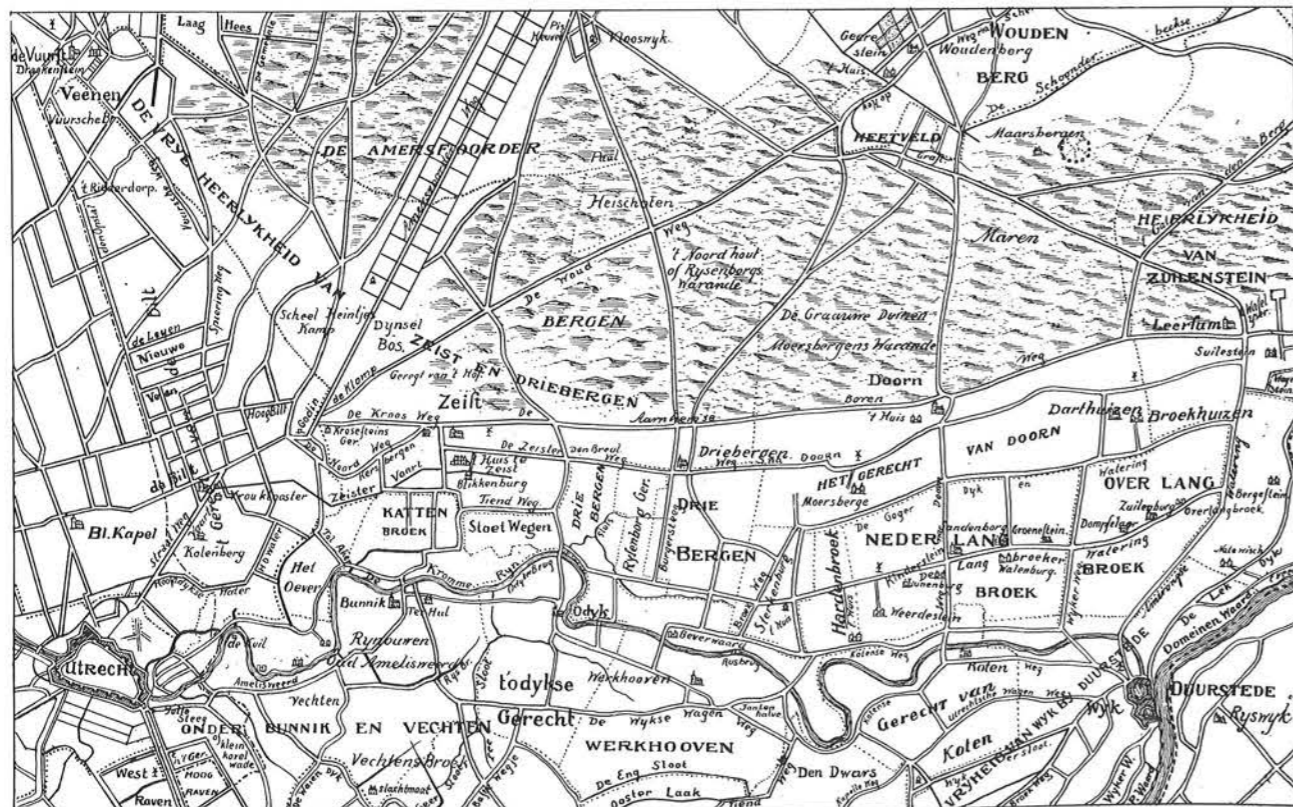
Die omschrijving blijft voor deze omgeving van kracht tot in het begin van deze eeuw.

Kort daarna gebeuren er een aantal dingen die het beeld ingrijpend veranderen.

Wij zullen achtereenvolgens zien welke gebeurtenissen dit waren in Bosch en Duin, in Huis ter Heide en in Den Dolder.

We worden rondgeleid in dit gebied door de "Groote Gids van Zeist" van J.W. Kraal uit 1907 en we krijgen een overzicht van de bewoners uit het Adresboek van Zeist en De Bilt van 1905 en van Bosch en Duin tevens uit 1909.

1. Fragment uit de kaart van de Kwartieren van Eemland en 't Overkwartier in 't Sticht, uitgegeven bij Isaac Tirion te Amsterdam.

Bosch en Duin

De aanleiding voor het ontstaan van Bosch en Duin was de aanleg van de lokaalspoorlijn Zeist-Utrecht, waarvan de opening plaatsvond op 29 augustus 1901.

De directe verbinding Zeist-Amsterdam via Utrecht was een belangrijke mogelijkheid om het bos- en duingebied te ontsluiten en in exploitatie te nemen.

Dat gebeurde dan ook spoedig daarna.

Op 29 januari 1902 werd de Maatschappij Bosch en Duin N.V. tot exploitatie van onroerende goederen te Amsterdam opgericht.

Op 19 februari 1902 kocht deze maatschappij 350 ha. grond tussen de Amersfoortseweg en de huidige Paltzerweg tot aan de Dolderseweg van de bankier Friedrich Kol te Utrecht. De koopsom bedroeg fl. 100.000,-.

De kopers, verenigd in de Maatschappij Bosch en Duin N.V., waren:

J.J. Luden, directeur van de Amsterdamse Hypotheekbank, C.G. van der Meulen, eveneens directeur van de Amsterdamse Hypotheekbank en jonkheer A.E.W. Rutgers van Rozenburg, zonder beroep, wonende te Zeist.

Laatstgenoemde werd directeur van de maatschappij en ontwierp het wegenplan.

Op 2 mei 1902 werd de grond tussen de Paltzerweg en de spoorlijn van Utrecht naar Amersfoort door de maatschappij erbij gekocht van mr. F.A. van Hall, heer van Hei en Boeicop, advocaat en commissionair in effecten te Amsterdam.

Op 6 oktober 1902 werd de eerste bouwvergunning verleend voor een huis in Bosch en Duin en wel aan de dames Royaards te Utrecht voor een stal en 2 woningen.

Vanuit deze fraaie, aan de Duinweg 31-33 gelegen, tuinmanswoning werd het 22 ha. grote terrein geschikt gemaakt voor de komst van de dames in de in 1905 te bouwen villa "Tannenberg".

Een andere in het prille begin van Bosch en Duin gebouwde villa is het in 1903 gebouwde huis "Peterhof", Baarnseweg 9, door de heer L. Dupper, gepensioneerd zee-officier.

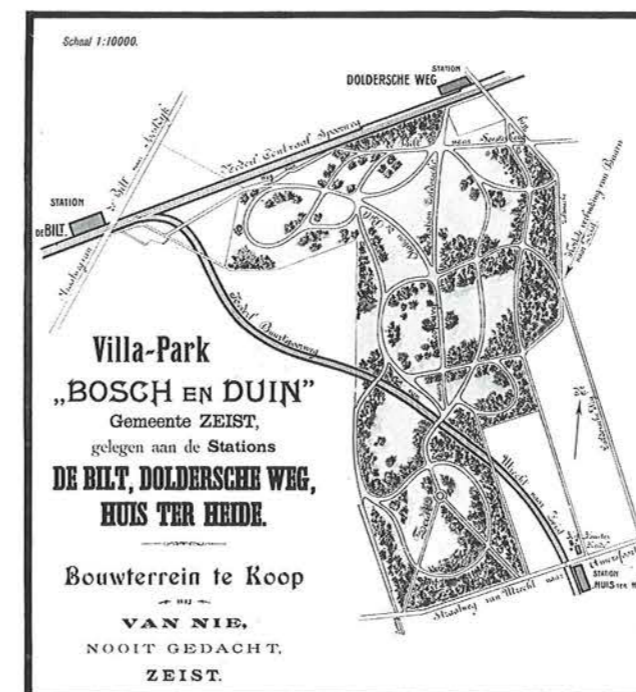
In 1904 verrees de villa "Zonnehof", Mesdaglaan 3.

Het huis werd in 1904 door de gemeente-architect J. Meerdink ontworpen voor prof. dr. P. Zeeman, aan wie samen met prof. dr. H.A. Lorentz in 1902 de Nobelprijs voor de Natuurkunde was toegekend.

Prof. Zeeman was hoogleraar te Amsterdam, waar hij zijn eigen laboratorium had. Sommige proeven dienden in een kelder te worden uitgevoerd. Zodoende werd de volkomen schokvrijheid van de instrumenten gewaarborgd.

Omdat dit in Amsterdam met zijn veenbodem en druk verkeer minder goed mogelijk was, werd in de villa aan de Mesdaglaan een zeer ruime kelder aangebracht, zodat de proeven in alle rust in bijzijn van de studenten konden worden genomen. Naar verluidt zouden ook collega's van prof. Zeeman, waaronder prof. A. Einstein, in de kelder hebben geëxperimenteerd.

2. Reclamekaart villapark Bosch en Duin ca. 1905.

3. Tuinmanswoning Duinweg 31-33 met op de achtergrond het gebouw van de Utrechtse Gezondheidskolonie. Prentbrijskaart ca. 1910.

4. Het pand Spoorlaan 1, in 1905 gebouwd voor wijnhandelaar A.J. Baas. In 1904 trok wijnhandelaar Adriaan Baas 2 lijnen over de kaart van Nederland.

Het kruispunt van deze lijnen bleek Bosch en Duin te zijn. Sinds 1905 is hier de bekende wijnhandel J. Baas en Zoon gevestigd, spoorlaan 1 en 2. In 1957 verwierf de huidige eigenaar Theo Kiebert deze wijnkoperij.

Andere eerstelingen in Bosch en Duin zijn de panden: Spoorlaan 1, Duinweg 10, In de Dennen (inmiddels gesloopt), Duinweg 35, Utr. Gezondh.kolonie (inmiddels gesloopt), Baarnseweg 2 (Hoog Duin).

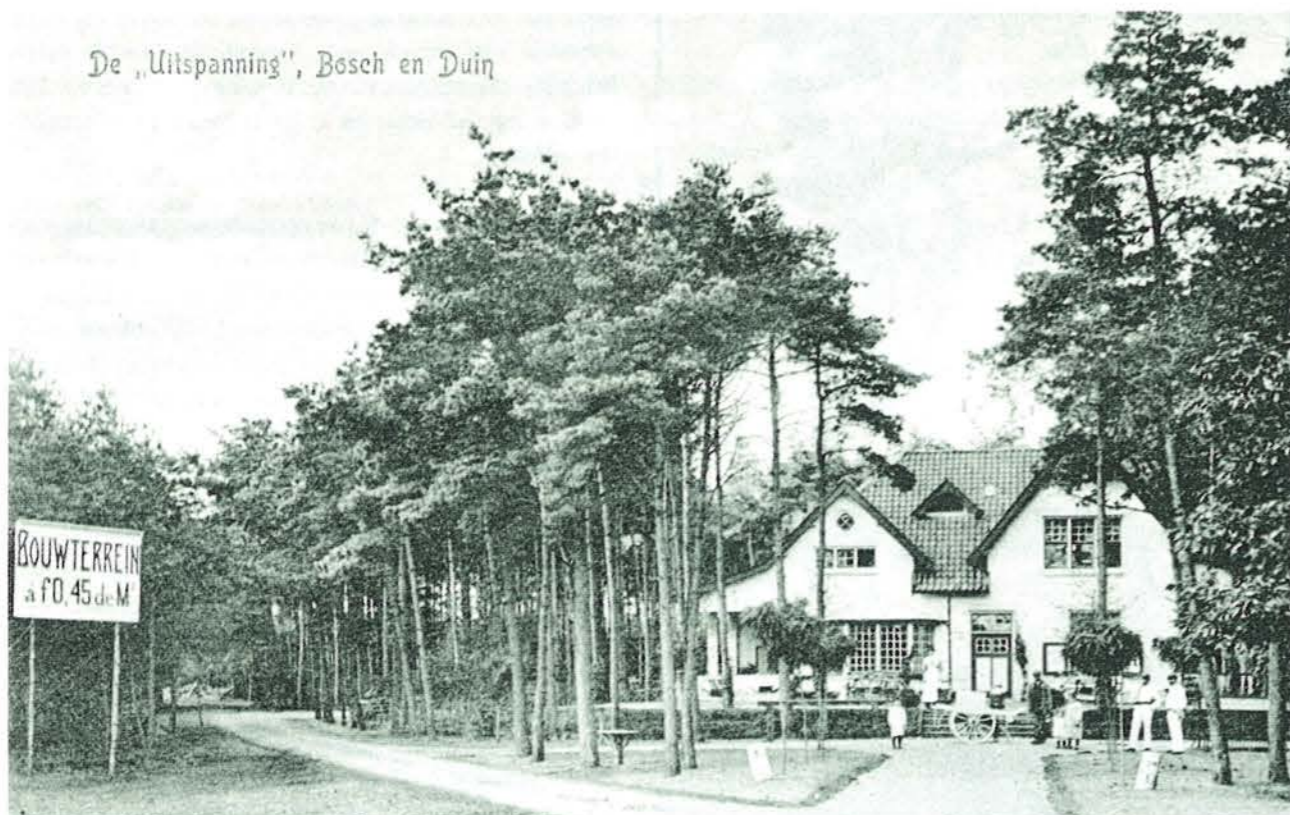
De exploitatiemaatschappij Bosch en Duin N.V. verkocht niet alleen grond, maar bouwde zelf ook.

In 1907 verrees de boswachterswoning met stallen, later verbouwd tot de boerderij-uitspanning "Bosch en Duin".

Deze taveerne, waarnaar in 1910 de Taveernelaan is genoemd, werd namens de maatschappij jarenlang beheerd door A. van Ginkel.

Na zijn vertrek is in 1946 de naam veranderd in "de Hoefslag".

Bosch en Duin

5. De "Uitspanning", Bosch en Duin. Prentbriefkaart ca. 1920.

6. De bakkerswinkel op de hoek Vossenlaan/Dennenweg. Prentbriefkaart 1912.

7. De goederentrein, zoals deze op 28 mei 1972 voor het laatst reed op het traject Bilthoven-Zeist. Het personenvervoer was al op 5 mei 1941 gestaakt. Foto 1972.

De maatschappij zorgde, behalve voor melkproducten, ook voor brood.

Op 19 februari 1909 werd aan de heer jhr. A.E.W. Rutgers van Rozenburg, directeur van de maatschappij, vergunning verleend voor de bouw van een bakkerij en winkel aan de Duinweg, hoek Iepenlaan (Vossenlaan, hoek Dennenweg). Voordat in 1910 de gemeenteraad de namen Baarnseweg en Vossenlaan vaststelde, werden de woningen, gelegen ten noorden van de halte Bosch en Duin, met de naam Duinweg aangeduid. De Dennenweg werd toen ook Iepenlaan genoemd. De winkel werd aanvankelijk beheerd door bakker T. Dorresteyn, later door kruidenier J.Th. Heijting. In 1929 werd de winkel verbouwd tot garage.

8. Gerda van den Berg biedt machinist Rikkerink bij de vroegere halte Bosch en Duin bloemen aan, waarna mevrouw van den Berg machinist en rangeerder uitnodigt voor koffie met gebak. Foto 1972.

9. "Huize in de Dennen". Foto 1906.

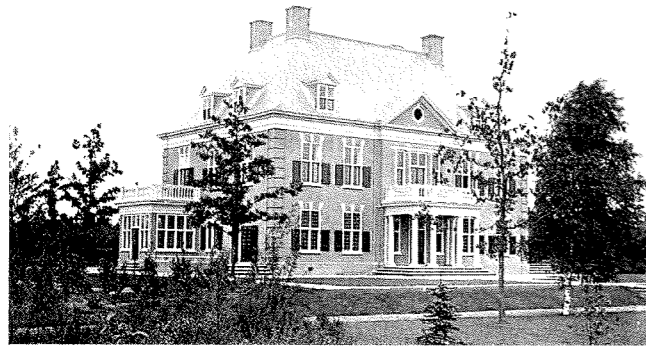
J.W. Kraal geeft de volgende beschrijving van Bosch en Duin in de "Groote Gids van Zeist" uit 1907:

"Een breede straatweg, de Duinweg, gaat 't bekende vilapark Bosch en Duin binnen, dat hoe jong nog, zoo zeer rendeert en villa na villa ziet verrijzen.

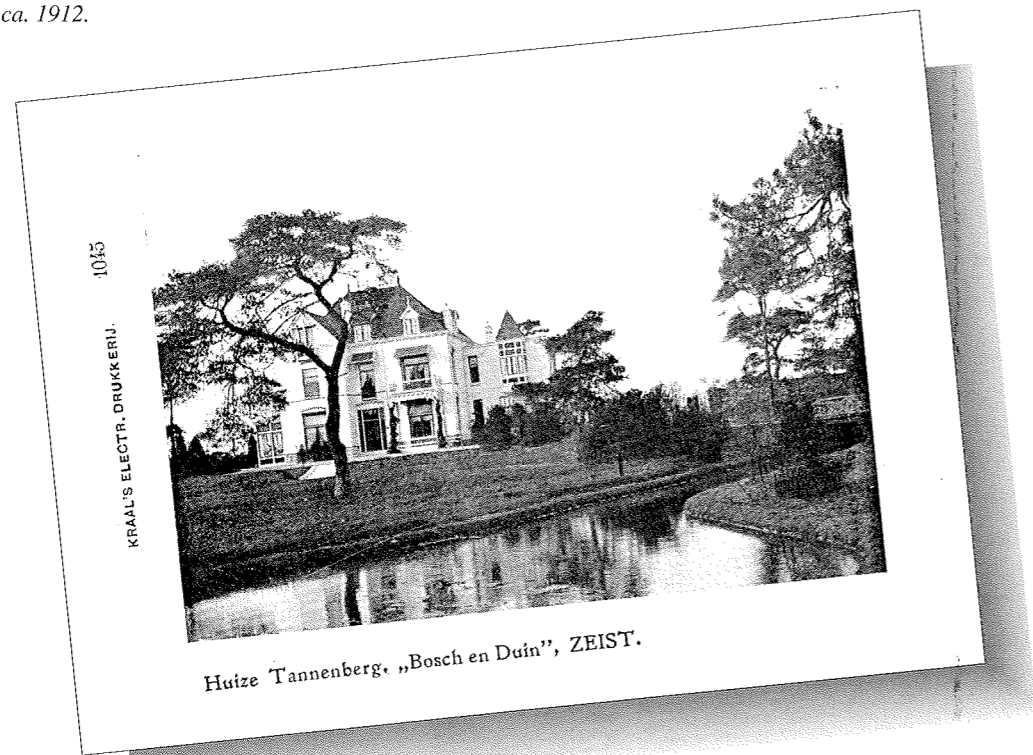
Mooi zijn de beide villa's ter linker van dien weg, waarvan de eerste bijzonder vriendelijk ligt met zijn mooie lichtbruine omheining van omgekeerde dennenbomen en veelarmige takken, terwijl Mary Cottage ernaast in kleur voor haar niet onderdoet.

Er tegenover ligt breed en rustig in de geurende dennen 't deftige herstellingsoord "Huize in de Dennen".

10. "Huize ter Wege". Foto 1905.

11. De gezondheidskolonie in vol bedrijf. Prentbriefkaart ca. 1912.

12. "De Tannenberg". Prentbriefkaart 1906.

Voorbij 't slanke Anfield (Duinweg 19) rijst achter den kleinen ringweg, waaraan de Nassaulaan aansluit, Hoog Duin, hoog boven dat merkwaardige land. (De Duinweg en de Mesdaglaan - toen nog Nassaulaan genoemd - kwamen op een soort rotonde uit, die later is verdwenen).

De Nassaulaan verbindt zich aan den Amersfoortscheweg een flink eind voorbij de grootsche en statige oud-Hollandsche huizinge, Het Huis ter Wege, dat zonnig achter 't vlakke grasveld ligt, en een treffende tegenstelling is van 't diep in zijn heerlijk bosch en tusschen rijken plantengroei verscholen Dijnselfburg, daar tegenover.

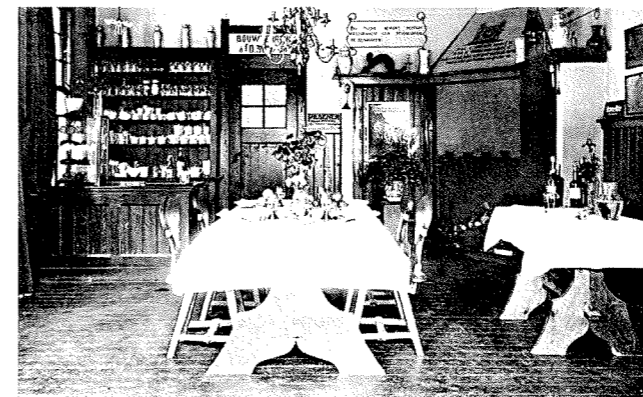
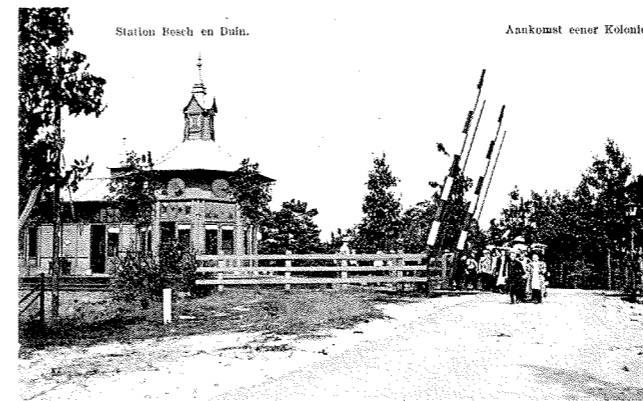
De Nassaulaan is even breed en zonnig als de Duinweg. Zonnehof (Mesdaglaan 3) schreeuwt er zijn roode en witte kleuren uit de immergroene dennen, als eenige passen verder aan de rechterzijde de Iepenlaan (Populierelaan/Dennenweg) afslaat, om den Duinweg kruisende met een sierlijke zwaai dicht langs de mooie villa Silvana (Dennenweg 4) in 't dennenbosch de spoorbaan over te steken.

De Iepenlaan wordt door de hoog en naast de spoorlijn gelegen Spoorlaan verbonden met de Duinweg, bij den overweg, waar laag Tannenberg's tuinmanswoning en wat hooger 't ruim gebouw der Utrechtsche Vacantiekolonie ligt (Duinweg 35).

Tannenberg zelf bereikt men door den rijweg te volgen, die zich langs de tuinbaaswoning door bemoste en beplante heuvels slingert.

't Is een mooie huizinge en de aanleg rondom is bewonderingswaard.

13. Het in 1907 gebouwde stationsgebouw. In de bouwvergunning d.d. 29-4-1907 omschreven als: wachtlokaal met kantoorje, retirade en lampisterie. Prentbriefkaart ca. 1910.

14. Het interieur van de boerderij-uitspanning "Bosch en Duin". Prentbriefkaart ca. 1910.

Vijver en waterval, boomgaard en weide, de beek met de brug, bloemen en heesters langs sierlijke paden en in groene gazons, ziedaar een trefend beeld van wat kunstmaak in korten tijd vermocht.

't Is alsof een der mooiste buitenplaatsen plots in vroeger wildernis werd neergelegd, zoo vol en weelderig is de toon van 't geheel.

Tussen Hoog Duin en Tannenberg, aan de overzijde van de Duinweg, rust Sperata (Duinweg 18) op een breeden heuvel, en lieflijk is 't pad, dat trapsgewijs naar den modernen gevel van hout en steen klimt. Over de spoorlijn, die hier met zijn halte, de oude kiosk uit 't Rond, hoog ligt, daalt de Duinweg (Baarnseweg) schielijk.

Ter weerszijden volgen de villa's, links laag, rechts als kleine burgten op heuveltoppen gelegen.

Heiduin (Baarnseweg 2) hoe klein 't lijkt, heerscht daar in dat land. 't Ligt zoo gansch bijzonder en ook hier, en vooral bij Hoog Duin geven prachtige dennen een tekenachtig cachet aan 't geheel. Als de jonge, witte Iepenlaan ten laatste door 't bosch komt aan zetten, ligt wat verder op den hoek de boerderij en uitspanning Bosch en Duin, met een Oud-Hollandsch ingerichte zaal voor ververfingen. De hooge dennen waardoor 't rood van 't dak en de kleuren van de aardige ramen en getimmerten heen breken, 't boerenbedrijf met al zijn aantrekkelijkheid, de inrichting en gunstige gezellige ligging van 't mooie gebouw maken dit tot een echte plaats van ontspanning, dat - bij meerdere bekendheid - zeer velen zal trekken."

En daarmee is de bezichtiging van Bosch en Duin in 1907 voltooid.

Adresboek 1905

- Bosch en Duin 1: H. Bosveld, arbeider (bij de dames Royaards)
(thans Duinweg 31-33)
- Bosch en Duin 2: dames Royaards, Tannenberg (thans Duinweg 29)
- Bosch en Duin 3:
- Bosch en Duin 4: L. Dupper, gepensioneerd zee-officier
(thans Baarnseweg 9)
- Bosch en Duin 5:
- Bosch en Duin 6:
- Bosch en Duin 7:
- Bosch en Duin 8:
- Bosch en Duin 9:
- Bosch en Duin 10:

In 1905 waren er 10 huisnummers vastgesteld voor het gebied van Bosch en Duin. De in het adresboek vermelde bewoners stonden toen in het bevolkingsregister ingeschreven. De huizen genummerd 3 en 5 t/m 10 werden alleen in de zomer bewoond.

Adresboek 1909

In het adresboek van 1909 zijn bewoners van alleen 's-zomers bewoonde huizen vermeld.

De Baarnseweg en de Vossenlaan kregen hun naam pas in 1910. Daarom zijn de meeste huizen nog genummerd aan de Duinweg.

Duinweg (links):

1. M.H. Groenewegen, koopman, Mary Cottage
13. A. Poggenbeek
19. mr. D. Croll, Anfield, 's-zomers
23. dr. J. Mol
27. R. Bolderdijk, arbeider
29. dames Royaards, Tannenberg
31. R.J. Coldewey, tuinman
33. L.P.A. van Riessen, adm.
35. Vacantiekolonie
37. Halte N.C.S.
39. H.L. Noordanus, haltechef (thans Biltseweg 1)
43. mr. Becht, Berkenheide (thans Baarnseweg 5)
47. L. Dupper, Peterhof (thans Baarnseweg 9)
65. dr. van Lier, Sparrenduin, 's-zomers (thans Vossenlaan 23)

Duinweg (rechts):

4. mr. J.F. Claringbold, Berkenbosch, 's-zomers
6. H.M. Engelhart, Ymena, 's-zomers
10. mej. N. Groen, pens.houdster "In de Dennen"
12. mevr. de wed. mr. M.H. Kuiper, Genista, 's-zomers
18. mr. D. Ragay, Sperata, 's-zomers
24. prof. Wijsman, Heiduin (thans Baarnseweg 2)
26. A.F. van Leeuwen, wijnhandelaar, "Duinau" (thans Baarnseweg 4)
40. J. de With, landbouwer (boerderij Bosch en Duin) (thans Vossenlaan 28)

Spoorlaan:

1. A.J. Baas, wijnhandelaar
2. mej. C.P. Poortman, verpleegster
5. A.H. Willemsen, klerk S.Spoor

Bosch en Duin:

- prof. dr. P. Zeeman, Zonnehof, 's-zomers (thans Mesdaglaan 3)
H. Masselink, Oversteeg (thans Vossenlaan 18)

Huis ter Heide

Het ontstaan van Huis ter Heide houdt nauw verband met de aanleg van de Amersfoortseweg in de jaren 1652/1653.

Eén der eerste huizen, die langs die weg gebouwd werden, was de herberg "t Huijs ter Heijden", waar blijkens de notulen van de participanten van deze weg op 20 augustus 1655 vergaderd werd en waaraan Huis ter Heide haar naam dankt.

Overigens was de uitspanning "De Pan" nog van oudere datum.

Het "Panhuis" komt al voor op een kaart van de Leusderberg en omgeving uit 1594 (Rijksarchief Utrecht, archief Leusderberg).

15. De in 1966 gesloopte uitspanning "De Pan". Prent briefkaart ca. 1905.

16. De golfclub "De Pan" houdt de historische naam nog steeds in herinnering. Foto 1970.

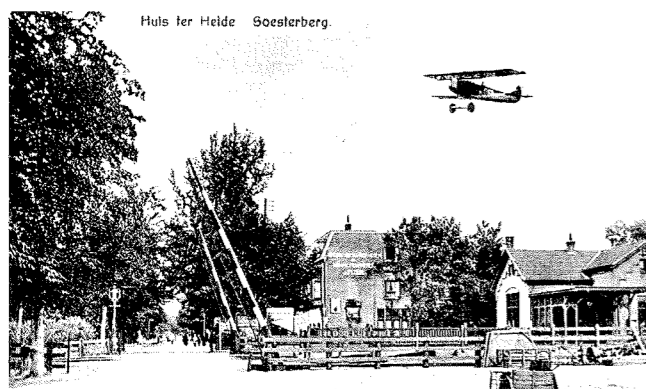
In de periode van de aanleg van de Amersfoortseweg werden de landhuizen Zandbergen en Beukbergen gebouwd. Later verrezen er verschillende kleinere woningen.

Het hotel "Huis ter Heide" werd in 1971 gesloopt. Het huis Beukbergen werd in 1910 vervangen door het huidige herenhuis.

Voor de verdere ontwikkeling van Huis ter Heide was de aanleg van de lokaalspoorlijn Utrecht-Zeist van grote betekenis.

Toen de trein in 1901 ging rijden, werd er bij de Amersfoortseweg een -voor die tijd modern- station gebouwd. Dit station kreeg eveneens de naam Huis ter Heide.

17. Het station te Huis ter Heide. Prentbriefkaart ca. 1920.

18. Het Blookerparkbeeld. Foto 1988.

Daarna begon Huis ter Heide zich pas goed te ontwikkelen. Daaraan heeft ook cacaofabrikant Johannes Blooker veel bijgedragen.

Toen hij in 1897 eigenaar werd van Zandbergen, bestond de noordelijke helft van het landgoed nog ten dele uit heide en verwaarloosd bos. In opdracht van Blooker liet de bekende tuinarchitect H. Copijn een vijver graven, twee stukken weiland aanleggen, het voorterrein vernieuwen en heuvels met boomgroepen maken.

Er werden wegen aangelegd. Deze kregen in 1906 hun officiële namen, zoals de Potterlaan en de Rembrandtlaan. Het Zandbergenpark was gereed.

Wat aanvankelijk Zandbergenpark werd genoemd, kreeg in 1925 - toen het aan de Gemeente werd geschonken - de naam Blookerpark.

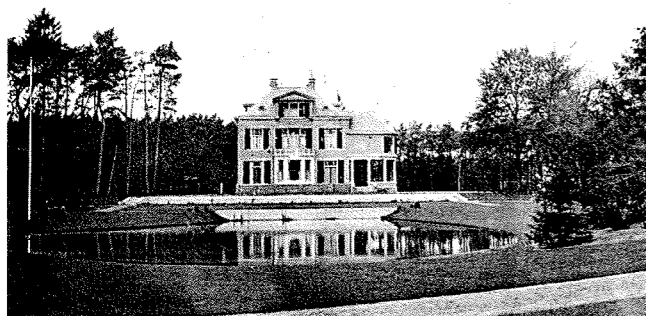
Een fraai element van het park is het beeld van een vrouwelijke mythologische figuur, uitkijkend over de vijver en in de rug gedekt door een grote rododendronstruik. Vanuit zijn huis "Nieuw Zandbergen" keek Blooker uit op de vijver en dit beeld.

In 1911 verkocht Blooker aan J.C. Soeters te Utrecht ruim 4 ha. grond, waarop deze "De Overplaats" liet bouwen. Toen W.P. Pelletier in 1922 eigenaar van het landgoed werd, veranderde hij de naam van het huis in "Rodichem".

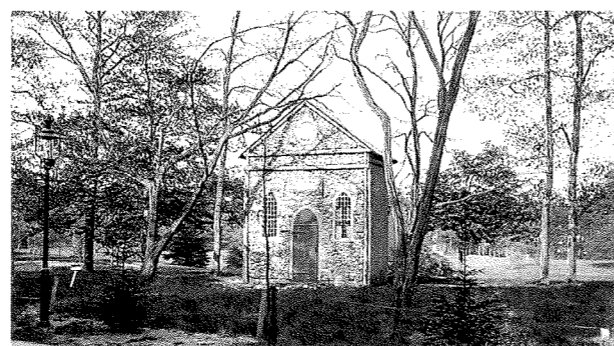
J.W. Kraal voert ons in 1907 ook door Huis ter Heide. We zullen hem een eindje volgen, nadat hij de uitspanning "Bosch en Duin" om zijn inrichting en gunstige ligging als een echte plaats van ontspanning heeft geprezen.

"De zandweg, die er langs gaat (Hobbemalaan) komt juist hier naast 't hotel "Huis ter Heide" op den Amersfoortscheweg uit.

Hier noodt de breede Ruysdaellaan met forschen spar en den en beuk terzijden opgesteld 't Zandbergenpark binnen te treden. Hoe breed en bevallig slingert de heerlijke laan door 't opgaand geboomte, waaraan dit park in 't bijzonder zoo rijk is. Evenals langs onzen weg, zoo ook dieper en overal in 't park verheft zich eerwaardig hout, slechts hier en daar doorboord van breede, rechte lanen met treffende vergezichten en rijwegen, welker bochten wit glinsteren tusschen de slanke dennen. Kijk, hoe teekenachtig ziet daar ter rechter dat tuinhuisje er uit, met de eigenaardig met kiezelsteen bewerkte achterzijde, waarin een klok is afgebeeld. Al hoewel dat alles geen bijzondere betekenis heeft, past 't volkomen in deze rustieke omgeving.

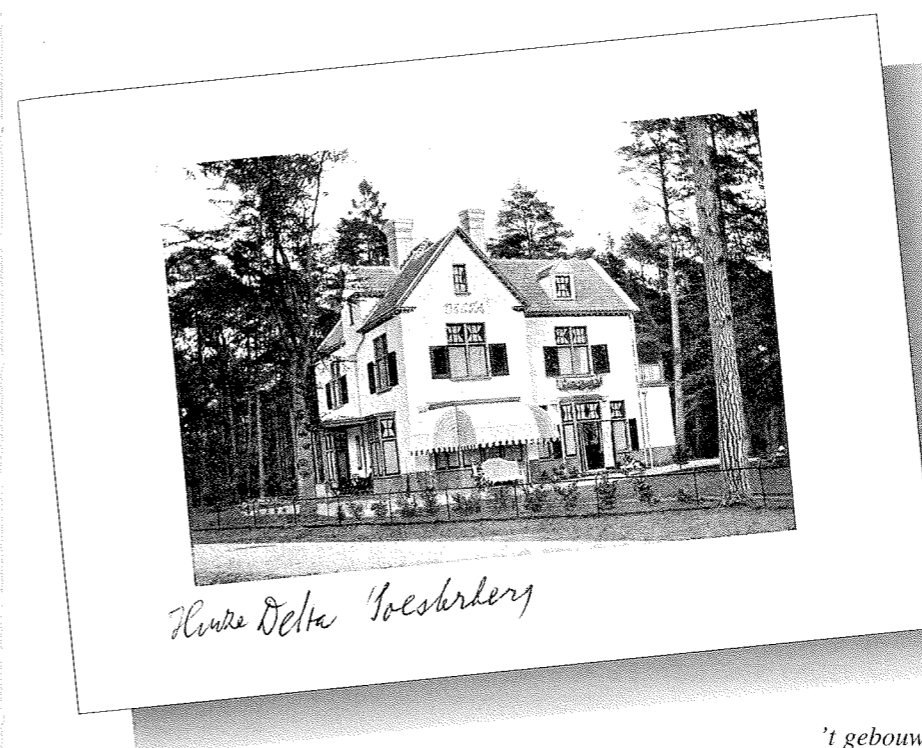

19. Huize "De Overplaats", het huidige Rodichem. Prentbriefkaart ca. 1915.

20. Het keienhuisje in het Blookerpark. Foto 1910.

21. Huize "Delta". Prentbriefkaart ca. 1908.

Hoe tekent daarentegen 't witte Vijverzicht zijn bevalligheid tegen den donkeren achtergrond, hoe schilderachtig ligt Huize Delta met haar prachtige sparren dieper in 't park, aan 't aansluitpunt der Potterlaan, die om een even bekoorlijk gelegen villa, nabij den parkvijver weer met een bocht op den Amersfoortschstraatweg uitkomt.

Hoe uitermate schoon is 't gezicht over den vijver op 't huis Zandbergen, dat, als de zon ter kimme neigt, zich spiegelt tot de groote schijf achter 't boomrijk gezonken is. Maar ook dichtbij, hier vanaf den Amersfoortscheweg af gezien zult ge de schoonheid van Zandbergen roemen. Gelijk een kostbare steen is 't heerlijk, statig huis in den ring van oud en zwaar geboomte gevat....

Niet minder mooi dan dit vind ik 't N.H. Kerkje van Soesterberg in zijn boomrijken hof gelegen, grenzend aan 't Zandbergenpark. Eenvoudig is

't gebouw, de pastorie, de tuin; maar 't geheel heeft een weelde van stemming en rust, die men zelden vindt.

De weg, die hier den straatweg kruist, heet Dolderscheweg, rechts Eri-calaan.

De Dolderscheweg, een zeer goede grintweg gaat langs 't aardige Frisia met 't lage kiezel dak, Coburg en voorbij 't kleurige huis der Wijk-verpleging dat wat verder aan de rechterzijde is gelegen, ongeveer tegenover den zijingang van 't Zandbergenpark, waar 't dicht en breed-getakt geboomte zich verlokend om 't pad verdringt."

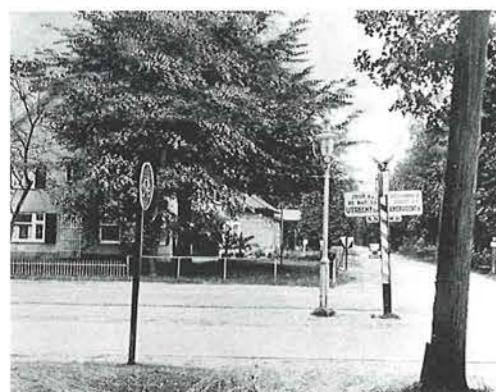
Einde van de wandeling door een gedeelte van Huis ter Heide.

22. Het zich in de vijver spiegelende Zandbergen. Prentbriefkaart ca. 1910.

23. Het "Witte Kerkje" toen Huis ter Heide nog Soesterberg werd genoemd. Prentbriefkaart ca. 1900.

24. De Dolderseweg, hoek Amersfoortseweg. Prentbriefkaart ca. 1920.

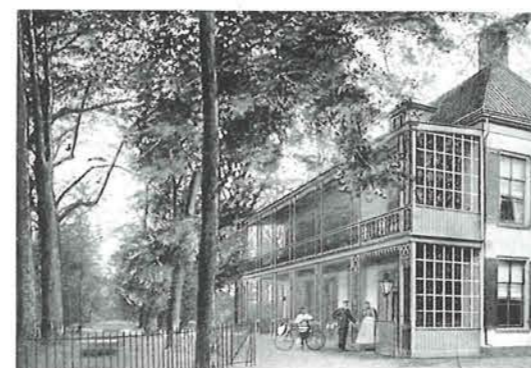
25. De Rembrandtlaan met links de portierswoning van de buitenplaats Rodichem. Prentbriefkaart ca. 1923.

Huis ter Heide

Adresboek 1905

Amersfoortscheweg (links):

1. E. van Amerongen, landbouwer en koffiehuisshouder (Uitspanning "De Pan")
 - 1a. B. van de Kraak, arbeider
 - 1b. E.J. van de Kraak, arbeider
 - 1c. D. Heger, arbeider
3. wed. R. Ravenhorst-van Batenburg, logementhouder (Hotel "Huis ter Heide")
 - 3b. J.N. Verloop, fabrikant (Beukenoord)
5. Ned. Herv. Kerk
7. ds. J.A. Radix, predikant
9. mevr. wed. A. Snellen (Hoogerheide)
11. C.J. Mecklenbroick, adm. kerkvoogd der N.H. gemeente te Soesterberg
13. C.P. van Es, metselaar (Beukenlommer)
15. G. van de Scheur, broodbakker (Weltevreden)
17. J.D.C.W. baron d'Ablaing van Giessenburg (Beukbergen)
 - 17b. A. van der Vliet, koetsier
 - 17c. J. Pul, tuinman
19. J. van den Brink, arbeider
21. N. van Dijk, werkman
23. W. van den Heuvel, arbeider
25.
27. M. Ambtman, wisselwachter N.C.S.
29. mevr. de wed. Steenberge (Sterrenberg)

26. Hotel "Huis ter Heide". Prentbriefkaart ca. 1905.

28. Pension van Es, Amersfoortseweg 16. Prentbriefkaart ca. 1905.

Amersfoorscheweg (rechts):

2. T. van Dam
4. J. Kuijt, jachtopziener
6. T. Geijtenbeek, arbeider
8.
10. mr. H.J.H. baron van Boetzelaer van Oosterhout (Dijnselburg)
- 10d. J.J. Jansen, tuinman
- 10f. P.H. Wandscheer, stationchef
12. J. Brouwer, koopman
14. wed. R. van Es
16. gezusters van Es, pensionhoudsters
18. J. Blooker, industrieel, lid van de gemeenteraad (Zandbergen)
- 18c. J. Meijer, koetsier
20. B.B. van Dijk, timmerman
22. C. Vonk
24. mevr. Beaujon-Schill (Sonnevanck)
26. W. Doornkamp, arbeider
28. G. van Barneveld, arbeider
30. A. van den Akker, arbeider
32. L.A. van Beusekom Jr., broodbakker en kruidenier
 - J.B. van Beusekom, schoenmaker
- 32a. L.A. van Beusekom, kruidenier
34. wed. J. van Beek
36. H. Kampert, werkman
38.
40. J. Niebeek, tuinman
42. H. Kruiswijk, arbeider
44. B. van Beek, arbeider
46. L. Lammertse, timmerman
48. wed. P.A. Lammertse
50. C. van den Hoff, arbeider

27. J. Blooker. Cacaofabrikant en wethouder. Foto ca. 1905.

Den Dolder

Twee gebeurtenissen hebben een duidelijk stempel gezet op de ontwikkeling van Den Dolder, namelijk de vestiging van de zeepfabriek van Christoph Pleines bij de stopplaats Den Dolder en die van de Willem Arntsz Stichting ten oosten van de Dolderscheweg.

Pleines vestigde, nadat zijn kleine zeepfabriek in Amersfoort was afgebrand, zijn nieuwe zeepfabriek "De Duif" op de terreinen langs de spoorlijn Utrecht-Amersfoort.

Hij bouwde behalve de zeepfabriek met woonhuis, een boerderij (de latere boerderij "Nieuw-Transvaal"), zes dubbele arbeiderswoningen, een kerkzaal en een school.

De stopplaats "Dolderscheweg" kreeg in 1913 een eigen station en werd tot halte verheven.

De bekendheid van de zeepfabriek "De Duif" was voor de heer Pleines - die raadslid was - en voor een aantal andere inwoners van Den Dolder aanleiding de directie van de spoorwegen te verzoeken het nieuwe station "Duivenhorst" te noemen. Nadat hierop afwijzend was beschikt, heeft Pleines in zijn kwaliteit van gemeenteraadslid geprobeerd de naam van de buurtschap te veranderen in Duivenhorst. Met een uitslag van zes stemmen voor en zeven tegen is ook deze poging in de gemeenteraadsvergadering mislukt.

Teneinde hier een buitencomplex te vestigen kocht het al eeuwen in Utrecht bestaande Willem Arntszhuis in 1905 207 ha. grond van het landgoed "Ewijckshoeve" voor een bedrag van fl. 60.000,-.

De aanleiding was niet een gebrek aan plaatsruimte in de stad Utrecht, maar de opvatting dat "een meer doeltreffende genezing van lijders aan krankzinnigheid gevonden

kon worden door een verpleging te midden van rust en schoonheid der vrije natuur".

De boerderij met een stal voor dertig koeien was het eerste gebouw in het nieuwe complex.

Aan het eind van de oprijlaan staat het directiegebouw van de Willem Arntsz Hoeve, dat dienst doet als administratief centrum.

29. De zeepfabriek met duiventoren. Prentbriefkaart ca. 1910.

30. Station Den Dolder. Prentbriefkaart 1921.

31. De boerderij van de W.A. Hoeve, die nu nog vrijwel ongewijzigd aanwezig is. Foto ca. 1920.

32. Het directiegebouw daterend uit 1912. Foto ca. 1920.

33. De Dolderscheweg, hoek Baarnseweg. Prentbriefkaart ca. 1910.

34. De spoorwegovergang op de Dolderscheweg. Prentbriefkaart 1922.

Den Dolder

Voor een beeld van Den Dolder in 1907 laten we J.W. Kraal weer aan het woord:

"In Juli is de Dolderscheweg mooi. Dan bloeien de pijnboomen en dragen ze aardige, lichtkleurige kronen in de lage over de weg hangende takken. Bremstruiken en hooge hei geuren uit de mos- en struikkanten van den weg, die bij 't aansluitingspunt van den Duinweg (Baarnseweg) eerst recht zonnig wordt.

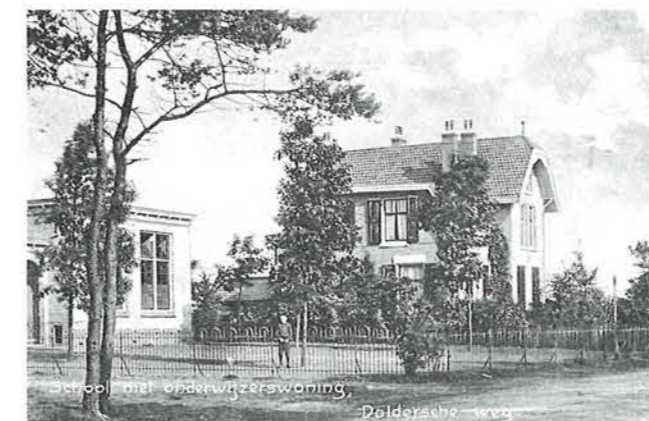
Vorbij 't hek "Boschwijk" vervolgen onregelmatig geplante, oude berken de rij en verscherpen de weinige kleuren in 't landschap met hun grillige schaduwstrepen. Daar ligt 't bosch in de hitte thans te droomen, en zijn de mosheuvels in blauwe warmtetrilling.

Vorbij de bocht tusschen de hooge wallen, die 't uitzicht benemen en welker schielijke wending den A.N.W.B. waarschuwingborden deed plaatsen, komt men langs den zonnigen weg, bij de halte der N.C.S. "Dolderscheweg".

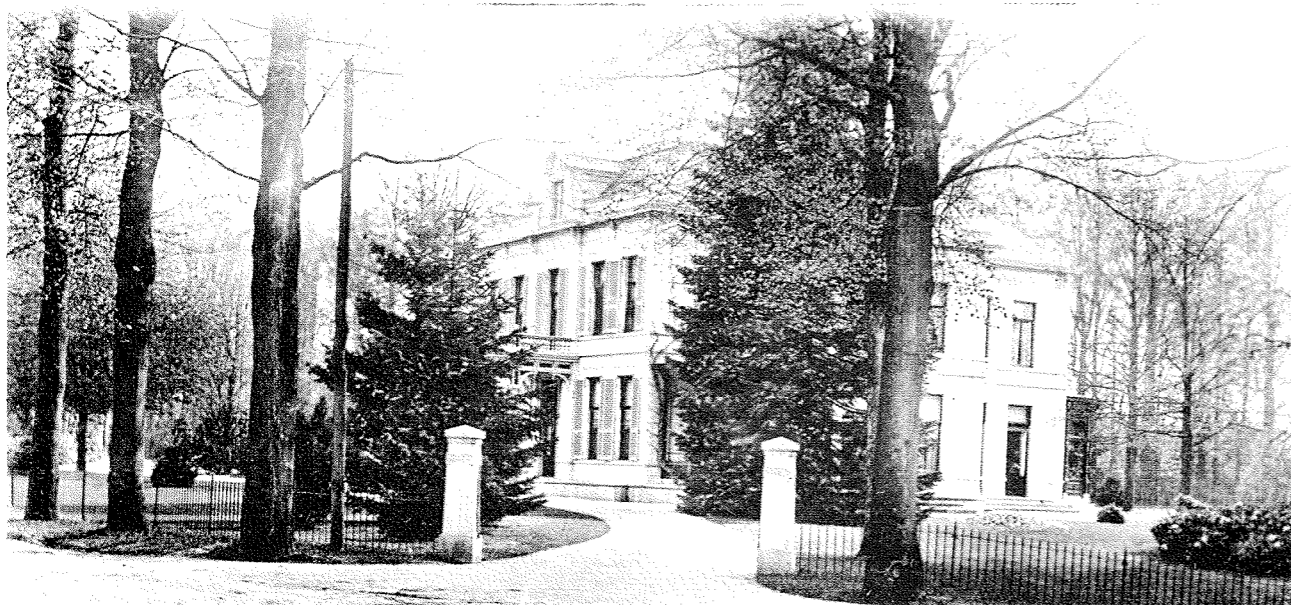
Matig belommerd gaat de weg dan door de groote heivlakte, waaraan links de Zwarte heuvels grenzen.

Langs de spoorlijn en ter linker van den Dolderscheweg strekken zich de gebouwen der zeepoederfabriek "De Duif" uit, welker eigenaar in de daaraan grenzende, mooie villa woont.

Een groote boerderij, die men daarachter opmerkt, behoort er bij en vormt met de school, een eind verder gelegen en mede gesticht door den ijverigen fabrikant, een heele kolonie.

36. De in 1964 afgebroken "School met den Bijbel" met onderwijzerswoning. Prentbriefkaart ca. 1911.

37. De buitenplaats "Prins Hendriks-oord". Prentbriefkaart ca. 1910.

Een tien minuten verder, en diep in de hei rechts van den weg gelegen, rust een groote modelboerderij.

Deze hoort bij 't nog te bouwen Rijkskrankzinnigengesticht en vandaaruit - zoo we de omgeving der zeepfabriek er buiten laten - wordt de ontginning dezer hei begonnen.

't Was voor de vele belangstellende kijkers een merkwaardig gezicht in den zomer van 1907 de geweldige stoomploeg van de Heidemaatschappij de heide hier een meter diep te zien omwerken. Langs een door twee locomobielen op duizend meter gespannen kabel ging de reusachtige ploeg als koek door de bultige hei.

Bij de hoeve Prins Hendrikoord komt de Dolderscheweg op den mooien straatweg De Bilt-Soestdijk."

En hiermede zijn we ook aan het einde van de rondleiding door Den Dolder.

Adresboek 1905

Dolderscheweg (links):

1. Locaal Zondagsschool
3. Villa Frisia (alleen 's-zomers)
5. E. Rondeel, arbeider
7.
9. Villa Coborg (alleen 's-zomers)
11.
13. mevr. de wed. Jorissen
15. Stationsgebouw
17. J. Velthuizen, haltechef N.C.S.
19. G. Polhout, telegrafist-wisselwachter
21. G. Prang, opzichter zeepoederfabriek
23. Kantoor
25. W. van der Meij, arbeider
27. Zeepoederfabriek
29.
31. H. Kaldewaj, magazijnmeester
33. Chr. Pleines, zeepoederfabrikant

35. G.J. Ruttenberg, landbouwer (boerderij "Nieuw-Transvaal")
37. J. Pater, fabrieksarbeider
39. G. Gerritsen, fabrieksarbeider
41. F. van der Wolk, arbeider zeepfabriek
43. H. van der Meij, arbeider
45. W. Valken, arbeider
47. H. Pol, fabrieksarbeider
49. L. van Nimwegen, fabrieksarbeider
51.
53. P. Keizer
55.
57. G.J. Oudenes, arbeider
59. K. Lantringa
61.
63.
65. H. Kamerbeek, jachtopziener

Dolderscheweg (rechts):

2. J. Westeneng, landbouwer
4.
- 4a. Stalling
- 4b. J.C. Elzendoorn, fabrieksarbeider
6. B. van Donselaar, jachtopziener
8.
10.
12. Zomerhuis "De Duiventil"
14. H.W. Geijtenbeek
16. A. Fox, arbeider
18. E. Verschuur, telegrafist-wisselwachter N.C.S.
20. J. Beijer, arbeider
22. G.J. de Lange Wendels
24.
26.
28.
30. P. Teerhuis, koopman

Soestdijkerweg (links):

1. E. Westeneng, arbeider
3. W.B. Schouten, boekhouder
5. C. Limbach, koetsier
7.
9. Stal
11. K. Post, bloemist
13. Machinegebouw
15. G. Tossijn, machinist
17. A.A.H. Boissevain, commissionair in effecten Pr. Hendr.oord

Soestdijkerweg (rechts):

2. J.C. van den Hoek, rijwielreparateur
4. T. Velthuijsen
6. Stal en koetshuis
8. P.J. van der Heijden, koetsier
10. Huize Ewijckshoeve
- 10a. D.O. de Vries, arbeider
12. J. van der Krol, landbouwer

Zeventig jaar "Vereniging Bosch en Duin en Omstreken"

Verantwoording

Bij de samenstelling van dit historisch overzicht is gebruik gemaakt van zeventig jaar archief met inbegrip van notulen en jaarverslagen. Bovendien kon worden geput uit een jubileumboekje, uitgegeven ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Vereniging en van een door de heer D. Boon sr. gemaakt gedicht, ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum. De omvang van deze stukken is van dien aard, dat de auteur van harte instemt met de eerste vier regels van het hierboven genoemde gedicht, die als volgt luiden:

*"De historicus, die wordt geroepen
een halve eeuw geschiedenis te verslaan,
zal, selecterend in bepaalde groepen,
slechts langs de grote lijnen voorwaarts kunnen gaan."*

Het is duidelijk, dat dit onverkort geldt voor zeventig jaar geschiedenis van een zo actieve vereniging als die van Bosch en Duin en Omstreken.

Het begin

Over het prille begin van de Vereniging worden we ingelicht door de auteur van het jubileumboekje uit 1933.

Teruggikkend op de eerste tien jaren, ziet hij in gedachten op die mooie septemberavond in 1923 ruim vijftig enthousiaste inwoners, nog onder de indruk van het Oranje-feest op 31 augustus 1923, tezamen in de "Uitspanning" teneinde te komen tot een blijvend bewijs van saamhorigheid, welke zich deed voelen bij de viering van het 25-jarig regeringsjubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina.

De organisatie van dat feest had de bewoners van Bosch en Duin en Huis ter Heide in de "Uitspanning" om de tafel gebracht en dat was dan ook de directe aanleiding tot de oprichting van de Vereniging.

De auteur ziet nog meer en verwoordt dit als volgt:

"We zien hem daar nog voor ons, onzen kranigen eersten Voorzitter, Overste J.A.H. Jockin, met zijn ijverigen Penningmeester, den Heer F.H. Erdbrink, de twee aangewezenen om de leiding op zich te nemen, die in kernachtige woorden doel en streven uiteenzetten, met het niet twijfelachtig resultaat, zooals vermeld staat in de notulen van die bijeenkomst, dat alle aanwezigen ten getale van 55 zich bereid verklaarden lid van de nieuwe vereeniging te worden en zulks bekrachtigden door hunne handteekening op een lijst.

Zij was er en daarmee hadden deze mannen-van-de-daad de verantwoordelijkheid op zich genomen om dit deel van de Gemeente Zeist te verheffen boven het peil van "Wingewest"."

38. De "Uitspanning", zoals deze er nog in het begin van de jaren twintig uitzag.

39/40. Twee mannen van de daad, de eerste voorzitter en de eerste penningmeester, zoals zij in het jubileum boekje staan afgebeeld.

De eerste tien jaren

Het nieuwgekozen Bestuur ging voortvarend te werk. We lezen er het volgende over in het jubileumboekje:

"Was Bosch en Duin tot nu toe 's-avonds nog steeds in stikdonker gehuld, de besprekingen van ons bestuur met den Burgemeester van Zeist leidden ertoe, dat twee maanden later een volledige verlichting der wegen ter hand genomen werd; Bosch en Duin werd losgewerkt uit den oer-toestand van nachtelijke duisternis en spoedig gaven 75 lichtpunten, waarvan 7 op kruispunten gedurende den geheelen nacht doorbrandden, eene zeer voldoende verlichting."

Er werden op verschillende plaatsen banken geplaatst, wegen werden verbeterd en op door de N.V. Bosch en Duin aan de Gemeente geschonken stuk grond aan de Dennenweg werd een politiepost ingericht, die tevens uitgerust was met een motorbrandspuit.

Het eerste Bestuur heeft enkele jaren moeten strijden voordat het gebied van gas kon worden voorzien. Strijd met bewoners die niet overtuigd waren van de noodzaak van gasaansluiting en strijd met het gasbedrijf, dat een garantie van vijfenzeventig procent van de bestaande percelen eiste.

Na een bijna driejarige, onafgebroken strijd werd de zege behaald. Bij raadsbesluit van 8 december 1927 werd het voorstel tot gasaanleg in Bosch en Duin en Omstreken met algemene stemmen goedgekeurd.

Ook de verkeersvoorzieningen hadden voortdurend de aandacht van het Bestuur. Aan de Utrechtsche Brockwaybus werd jaarlijks een subsidie toegekend ter bestrijding van de kosten op het noodlijdend traject Den Dolder-Zeist.

41. De Brockwaybus bij het station Bosch en Duin.

Vanaf het begin heeft het Bestuur van de Vereniging zich beziggehouden met het organiseren van culturele avonden.

In 1929 was Clinge Doorenbos een avond op bezoek in Bosch en Duin. Hij was dichter, zanger en schrijver van duizenden gelegenheidsgedichten.

In het archief is het briefje bewaard gebleven, waarin hij de ontvangst bevestigt van de postwissel ad fl. 150,-.

Hij had in die tijd het zgn. "Geroliedje" op zijn programma staan, waarin hij aan het eind het volgende pleidooi hield voor het Nederlandse produkt:

42. De brief van Clinge Doorenbos.

J. P. J. H. CLINGE DOORENBOS

BUSSUM. 14 Augustus 1929.
TELEF. 000

Den WeEd. Geb. Heer D. Feikema.
BOSCH & DUIN.

WeEd. Geb. Heer,

Onder vriendelyken dank bericht ik U de goede ontvangst van Uwen postwissel ad f. 150.- en ik teeken inmiddels, na beleefde groeten, met de meeste hoogachting,
Uw dw.

"Vraagt allen tenminste een prijskrant
In Zeist, aan de Gerofabriek.
Of ga die fabriek eens bekijken,
Toe, kom, overtuig U en zie!
Er werken daar zeshonderd mensen,
Steun Rood-Wit-Blauw industrie."

De eerste gedrukte ledenlijst van de "Vereniging Bosch & Duin en Omstreken" is gelukkig bewaard gebleven.

We krijgen daaruit een goed beeld van de bewoners van dit gebied en we kunnen tevens zien, dat de aanduiding "Mevr." in die tijd nog niet voor alle gehuwde dames was weggelegd.

43. De ledenlijst uit 1924.
(pagina 1)

VEREENIGING
BOSCH & DUIN
EN OMSTREKEN

Uitspanning, 15 April 1924.

LEDENLIJST

A. J. Baas, Wijnhandelaar,	Spoorlaan 1
Mevr. P. Baas-Stadig,	Baarnsche weg 5
Mej. de Back,	Dennenweg 4
Jhr. J. B. de Beaufort, Directeur Landb. Bk.,	Park Zandberg
R. P. P. de Beaufort,	Vossenlaan 14
B. B. Bos, Chauffeur,	"
Mej. Bos,	Rembrandtlaan 2
J. Blooker, Oud-Wethouder,	"
Mevr. Blooker,	Taveernelaan
Mevr. E. J. Boon-Mees,	Duinweg
Mej. C. W. C. Boon, Directr. Utr. Gezondh. kolonie,	Uitspanning -
Naaml. Vennootschap „Bosch en Duin”,	Biltscheweg 6
*H. M. Bruna, Uitgever,	"
*Mevr. Bruna,	"
A. Bruna,	"
Mevr. de Wed. L. B. P. Dekinga,	Baarnsche weg 20
L. Dupper, oud-Luit. ter Zee,	Baarnsche weg 9
Mevr. Dupper,	"
E. G. Duyvis, Fabrikant,	Baarnsche weg 25
Mevr. Duyvis,	"
Mej. Dircksen,	Alexanderweg
H. M. Engelhard, oud-Luitenant-Generaal,	Duinweg 6
Mevr. Engelhard,	"
J. C. Ebeling, Commissionair in Effecten,	Biltsche weg 14
Mevr. Ebeling,	"
G. Egdom, Metselaar,	Baarnsche weg 12
Mej. Egdom,	"
F. H. Erdbrink,	Baarnsche weg 32
Mevr. Erdbrink,	"
Mej. Joh. Erdbrink,	"
A. Enthoven, oud-Inspecteur Deli Mij.,	Baarnsche weg 6
Mevr. Enthoven,	"
J. Everwijn, oud-Raadslid,	Potterlaan 2
H. H. Everwijn,	"
C. van Es, Tuinman,	Dennenweg 14
Mej. J. F. van Es,	"
W. Evink, Fabrieksarbeider,	Dennenweg 9
Mej. Evink,	"

De jaren 1933 - 1946

Na de viering van het tweede lustrum, ging het Bestuur onverdroten voort met het verwezenlijken van de doelstelling van de Vereniging, t.w.: "het bevorderen van de plaatselijke belangen van Bosch en Duin en Omstreken". De volgende citaten uit de notulen van de jaarvergadering, gehouden op 26 mei 1938 geven daarvan duidelijke voorbeelden. "Daarna volgde bespreking van het jaarverslag, dat den leden was toegezonden en waaruit bleek, dat het Bestuur verschillende pogingen had aangewend om verbeteringen te verkrijgen t.a.v. den verkeerstoestand op den Prins Alexanderweg, het plaatsen van een bord voor publiciteit van Gemeenteverordeningen, de boombeplanting in de Reelaan, het geraas van vliegtuigen in de nachtelijke uren, een spoorverbinding Utrecht-Huis ter Heide ook na 20.15 uur, enz. Helaas mocht het niet steeds gelukken tot het gewenste resultaat te komen. Vooral de slechte verbinding na 's-avonds 8 uur vormde een punt van langdurige bespreking. Rekening houdende met eenige gemaakte opmerkingen en gegeven aanwijzingen, zal het Bestuur trachten alsnog een oplossing te vinden."

.....
"Bij de rondvraag werd o.a. ter tafel gebracht de mismaking der sparrebomen aan de Reelaan, het dikwijls slechte uitzicht op de diverse kruispunten, wegens onvoldoende snoeiing van boomen, de plaatsing van banken en naambordjes alsmede de nachtlichting der posterijen. Nadat de voorzitter nog mededelingen had gedaan met zijn bemoeiing t.a.v. tegengaan van zandafgravingen, sloot hij de vergadering."
De zandafgravingen in Bosch en Duin, Huis ter Heide en Den Dolder waren in die tijd aan de orde van de dag.
De gemeente Zeist had in 1938 weliswaar een verordening op de zandafgravingen vastgesteld, maar deze werd blijkbaar niet goed uitgevoerd. Op 11 mei 1939 werd in een "propvolle" zaal van hotel "Hiensch" in Den Dolder met algemene stemmen besloten het volgende adres aan de gemeenteraad van Zeist te sturen:
"De vergadering van de inwoners van Huis ter Heide, Bosch en Duin en Den Dolder; bijeen op 11 mei 1939 ter bespreking van de schending van het natuurschoon in Bosch en Duin en Omgeving; met waardering kennisgenomen hebbende van het ingrijpen van B. en W. inzake de zandafgraving in deze buurtschap; betreurt dat de verordening op de afgravingen niet voldoende wordt nageleefd, spreekt de wensch uit dat deze zaak de volle aandacht zal blijven houden van B. en W. en den Raad."

Vervolgens werd besloten tot oprichting van het "Comité tot behoud van het Natuurschoon in Bosch en Duin en Omgeving". Namens de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken waren aanwezig de vice-voorzitter, jhr. D. Mollerus en de secretaris, E.C. baron van Pallandt.
Over de activiteiten in de mobilisatietijd horen we in het eerder geciteerde gedicht van de heer D. Boon sr. het volgende:
"In '39 werpen nare dingen hun slagschaduw reeds vooruit.
Het internationaal rumoer vroeg van 't bestuur het besluit te komen tot een brandweer met een echte spuit.
Jhr. Mollerus geeft zich aan dit werk geheel,
hij organiseert de mensen en het materieel."

*Slangen, ladders, schoppen, bijlen en zagen
worden bij garage Jacobse binnen gedragen;
het transport geschiedde op een twee-wielige wagen."*

Over de activiteiten gedurende het begin van de oorlogsjaren is weinig meer bekend dan hetgeen we weer in het gedicht van de heer Boon kunnen lezen en daar staat over deze tijd:

*"De geschiedenis van de Bosch en Duinvereniging van belangen
Is in feite in twee bedrijven op te vangen!
Het eerste deel vindt in "twee en veertig" zijn end;
de vereniging duikt onder; in de kas was zgn. geen cent;
Maar 't mag nu worden gemeld, dat het aanwezige geld
ter beschikking van de Kruisverenigingen werd gesteld!
De secretaris, Baron van Pallandt liet alle boeken verdwijnen,
hij vertikte het om dienstbaar te zijn aan de Duitse zw .anen!"*
Na 1945 dook de Vereniging weer op. Daarover meer in na-oorlogse jaren.

De na-oorlogse jaren

De eerste Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 9 mei 1946 onder voorzitterschap van de heer B.P. Hazenberg.

In deze vergadering werden nieuwe statuten vastgesteld.

Artikel 2 luidde als volgt:

"De vereniging is oorspronkelijk aangegaan voor den tijd van 15 jaar, te rekenen van den dag der oprichting, zijnde 15 september 1923, af; zij wordt gerekend van 15 september 1938 af opnieuw te zijn aangegaan voor den tijd van 29 jaar en 11 maanden en zal derhalve eindigen op 14 Augustus 1968."

Daarmee was de continuïteit van de Vereniging verzekerd.

Die continuïteit werd opnieuw verzekerd in de Algemene Ledenvergadering van 23 juli 1968.

Aan artikel 2 van de statuten werd het volgende toegevoegd:

"Bij het verstrijken van dit tijdvak wordt de vereniging andermaal aangegaan voor 29 jaar en 11 maanden."

De koninklijke goedkeuring werd verleend bij K.B. van 8 augustus 1968.

De ledenvergadering van 9 mei 1946 besloot ook verzoeken te richten aan de N.V. Nederlandsche Buurtspoorweg Mij. voor een goede busverbinding, aan de PTT voor een tweede postbestelling en aan de gemeente Zeist voor beter politietoezicht en herstel van door bominslag aangebrachte schade.

Het jaarverslag over 1947 begint wat in mineur. We lezen:

"Het bestuur heeft zooveel gedaan als mogelijk was en voor de hand lag om te doen, doch van veel medewerking van de leden is zij rijk verschoond gebleven."

Toch waren er ook positieve berichten.

De busdienst was er gekomen en ook de politiepost was weer hersteld. De volgende jaren werd er druk gecorrespondeerd met de N.V. Nederlandsche Buurtspoorweg Mij. over zitplaatsen en wachthuisjes bij de verschillende halteplaatsen.

Met de gemeente Zeist waren er besprekingen over verbetering van de wegen, herbeplanting van in de oorlog gesneuvelde bomen en over een betere vuilnisophaaldienst.

Zo waren er elk jaar weer andere zaken, zoals het aanbrengen van brievenbussen, verbetering van voet- en rijwielpaden, het witmaken van paaltjes langs de Verlengde Bergweg (Hobbemalaan), enz. enz. De kosten van de administratie vielen in die tijd nog wel mee. Uit het hiernavolgende briefje van de voorzitter, mr. S.H. Krabshuis, van 16 februari 1953 blijkt, dat de portokosten voor 150 uitnodigingen fl. 3,- bedroegen en dat het Bestuur in "de Hoefslag" kon vergaderen, incl. consumpties, voor fl. 7,80.

In de tweede helft van de jaren vijftig werd het wat moeilijker om met de Gemeente zaken te doen.

In het jaarverslag van 1957 lezen we:

"Door het voortduren van de bestedingsbeperking hebben wij het gemeentebestuur zo weinig mogelijk lastig gevallen."

Daar bleef het toch blijkbaar niet bij, want het verslag vervolgt:

"Verschillende zaken, zoals vernieuwing van de bestrating ter weerszijden van de spoorwegovergang en de verbetering van de verlichting van de Spoorlaan en de Verlengde Bergweg zijn ondershands met de gemeentelijke instanties afgedaan."

In 1959 constateerde het Bestuur, dat de samenwerking met het Gemeentebestuur tot tevredenheid stemt, maar dat de uitvoering van de verschillende aangelegenheden zeer veel tijd vordert.

44. De brief van mr. S.H. Krabshuis.

Mr. S. H. KRABSHUIS
BELASTINGCONSULENT
Telef. K 3403-486
Postrkening No. 58802

Bankrekening: Ned. Handel Mij. te Zeist
Rotterdamse Bank te Zeist

HUIS TER HEIDE, 16 Februari 1953
Duinweg 5

Mejuffrouw Zr van Beek
Baarnseweg 6
Huis ter Heide

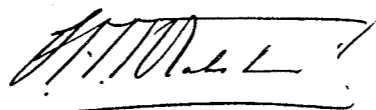
Zeer geachté zuster van Beek,

De aankoop van 150 postzegels van 2 cent voor de verzending van de uitnodigingen (ik kreeg er 150 van de heer Robbemond) bracht mij ineens te binnen dat ik ook de vertering in de Hoefslag op 16 Januari j.l. voorschoot.

Om te voorkomen dat ik een en ander misschien zou vergeten (dat zou heel erg zijn!) zend ik U hierbij de nota van de Hoefslag ten bedrage van f 7,80, terwijl ik daarnaast dan de f 3,- voor de postzegels in rekening mag brengen. Onze secretaresse gaf ik de programma's + de zegels voor verdere verzorging.

Te gelegener tijd mag ik het bedrag wel van U tegemoet zien.

Met beleefde groeten en alle hoogachting,

Het uitbreidingsplan der gemeente Zeist

Het jaarverslag over 1960 begint met de volgende zin:

"Het verenigingsjaar werd feitelijk geheel beheerst door de behandeling van de herziening van het uitbreidingsplan der gemeente Zeist voor zover betreft onze buurtschap "Bosch en Duin"."

De kop van een artikel in de Nieuwe Zeister Courant van 16 mei 1960 geeft duidelijk aan, hoe er op dit plan door de bewoners van Bosch en Duin en Omstreken werd gereageerd.

Het jaarverslag van 1961 begint ook met de mededeling dat het verenigingsjaar, evenals in 1960, nog werd beheerst door de actie die het comité Bosch en Duin voerde tegen het door B. en W. voorgestelde uitbreidingsplan, dat weliswaar was bijgesteld, maar waarmee het comité nog geenszins tevreden was.

Het totaal aantal woningen in hoogbouw was van 2700 teruggebracht tot 1000 en het aantal te bouwen villa's en bungalows was opgevoerd van 94 tot 500.

De onderwerpen uitbreidingsplan, later bestemmingsplan, en de toepassing van artikel 19 van de Wet Ruimtelijke Ordening lopen als een rode draad door de verdere geschiedenis van Bosch en Duin en Omstreken.

46. Mevrouw M. van Beek geeft commentaar op het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan voor Den Dolder-Zuid, Bosch en Duin en Huis ter Heide-Noord tijdens de voorlichtingsavond op 10 mei 1971 in de grote zaal van "Boschlust".

47. Enkele honderden inwoners van Bosch en Duin en Omstreken waren aanwezig op de hoorzitting in "Boschlust" op 10 mei 1971 over het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan. Op de eerste rij o.a. mevr. W. Kalis-Slavenburg en ir. W.G. van der Kloet.

Bewoners van Bosch en Duin hevig verontwaardigd „Karakter van villapark gaat verloren”

N.2.kt 16/5/1960
„Het gaat er niet om dat er gebouwd wordt maar om wát er gebouwd wordt". Tot deze conclusie kwamen de vele inwoners van Bosch en Duin tijdens een druk bezochte protestvergadering, die vrijdagavond op initiatief van de belangenvereniging „Bosch en Duin" in het Kesslerhuis werd belegd om zich gezamenlijk op het nieuwe uitbreidingsplan voor het gebied tussen Amersfoortseweg en de Dolderse spoorlijn te beraden. Tijdens deze bijeenkomst werd scherpe kritiek geuit op het streven van het Zeister gemeentebestuur om hoogbouwvlats in Bosch en Duin te doen verrijzen en zelfs werd de verzuchting geslaakt: „Was het oude plan om Bilthoven, Den Dolder en Bosch en Duin tot één forensengemeente samen te voegen maar doorgegaan; dan was dit niet gebeurd".

Protestvergadering in Kesslerhuis

De vergadering werd geleid door de voorzitter van de belangenvereniging ir D. J. Heuff, die echter in zijn openingswoord bevestigde dat de vereniging niet veel meer kan doen dan het geven van voorlichting, omdat al-eigenaren ontvankelijk zijn voor

houden. Maar zowel hoogbouw als rijenbouw van huisjes met een gevelbreedte van zes meter in blokken van acht — zoals tussen Baarnseweg en Tolhuislaan — wordt toegestaan — achtte men een onaanvaardbaar alternatief. Overigens betoogde makelaar D. Boon op grond van zijn praktijkervaring, dat het onmogelijk zal blijken institutionele beleggers bereid te zijn te

Tevens werd een commissie ingesteld, die de inwoners van Bosch en Duin van advies zal adviseren op advies zal worden ingediend. Dit actiecomité bestaat uit de dames mevvr. Sparreboom en mevvr. Van de Wal en de heren mr. G. J. Puister, J. J. Schouten, ir W. G. v. d. Kloet, F. P. Zeegers' en Van der Lee. Mr. C. A. Westerouen van Meeteren zal als juridisch adviseur optreden.

45. Krantekop over uitbreidingsplan. Nieuwe Zeister Courant d.d. 16-5-1960.

De Jeugdclub

Bij de rondvraag van de Algemene Ledenvergadering van 17 maart 1961 zeiden de dames Kalis en Slavenburg dat zij graag zouden zien dat het Bestuur van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken het initiatief nam voor kindermiddagen e.d., waardoor de jeugd van Bosch en Duin elkaar wat meer zou leren kennen.

De voorzitter, ir. D.J. Heuff, zegde toe, teneinde de interesse voor deze plannen te peilen, één en ander in het Bestuur te overwegen en zo mogelijk op korte termijn een enquête te houden onder de leden van de bewoners van Bosch en Duin.

Mevrouw J.F. Bosch van Drakestein-Everard, secretaris van 1969-1981, vertelde ons daarover het volgende:

"Aangezien de meeste bewoners van Bosch en Duin elkaar niet kenden in de zestiger jaren en de kinderen op allerlei scholen zaten in Bilthoven, Den Dolder, Huis ter Heide en Soesterberg, staken 5 moeders de hoofden bij elkaar om een jeugdclub op te richten.

Eerst een lokatie gezocht, die werd gevonden in de garage van mevr. S.A. Mees-Stenferd Kroese, die de villa Dennenweg 2 bewoonde, op de plaats waar nu "De Wijngaard" gevestigd is.

Het bestuur bestond uit de dames Kalis, Pleijsier, Slavenburg, Schröder, Wolterbeek, Van den Berg en Bosch van Drakestein.

Het gebouwtje werd door de dames zelf schoongemaakt en geschilderd. Mede door toedoen van de toenmalige wethouder, mevr. mr. E. Veder-Smit, kreeg de jeugd eind 1963 de beschikking over een eigen clubhuis. Weldra telde de club 80 leden en na enkele jaren 200 leden in de leeftijd van 6 t/m 14 jaar.

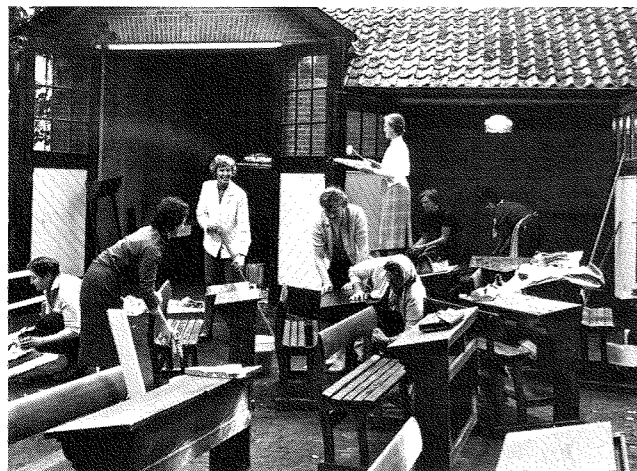
Er waren verschillende activiteiten o.a. voetbal onder leiding van de vaders, en toneel onder leiding van mevr. Van den Berg, die 25 jaar lang haar beste krachten hieraan wijdde.

Hoogtepunten waren een songfestival met medewerking van Truusje Koopmans en Peter Kellenbach.

In 1964 werd ook een teenerclub opgericht onder leiding van de heer R.G. Wigman.

De jaarverslagen van de jeugdactiviteiten geven een beeld van het vele werk, dat met groot enthousiasme voor en door de jeugd werd verricht. Behalve de clubs, waar getimmerd en geknutseld, toneel gespeeld en getafeltenist werd, waren er altijd weer evenementen op allerlei terrein waaraan vaak 80 tot 100 kinderen deelnamen."

48. Het eerste onderkomen van de Jeugdclub aan de Dennenweg wordt grondig onderhanden genomen door de dames Bosch van Drakestein, Kalis, van der Lee, Leeman, van Oordt, Slavenburg en Wolterbeek.

49. Lodewijk Bosch van Drakestein in actie tijdens het songfestival. V.l.n.r. de dames van Oordt, Sparreboom en Koopmans.

50. De zang- en toneelgroep bij het instuderen van de liedjes voor de musical "De tovenaars van Alkmaar" onder leiding van mevrouw A. van den Berg-Gerritse in 1977.

51. Het Bestuur van de Jeugdclub, v.l.n.r.: mevr. C. Vlaar-Bloem, mevr. M. Röell-Kraaij, mevr. M. v. Barneveld-Kleibrink, mevr. H. v. Egeraat-Vester, mevr. A. v. d. Berg-Gerritse, mevr. D. de Rijcke-Groenwoudt, mevr. T. v. d. Loo-v. d. Linden.

Jeugdclub Bosch en Duin legde basis tennispark

BOSCH EN DUIN — Als er tien jaren geleden geen jeugdclub was gevormd in Bosch en Duin, dan zou er vandaag geen tennispark zijn met zes banen, een trainingsruimte, een clubhuis en al. De opening van het nieuwe tennispark en van het vergrote clubhuis drong het aandeel van de jeugdclub enigszins op de achtergrond, begripje-lijk, maar niet redelijk, vooral nu die jeugdclub het tweede lustrum viert. Daarom op het belangrijke initiatief van tien jaren geleden en elders in dit blad het verslag van het feestelijk gebeuren rond het fraaie tennispark.

"Waar beginnen jullie aan", zeiden Slaverburg met de hulp van de dames Kalis, Kiviet en Wolterbeek besloten de jeugdclub Bosch en Duin op te richten. Dat was natuurlijk wel gemakkelijker gezegd, maar niet zo eenvoudig gedaan. Een oproep aan de ouders resulteerde in het beschikbaar stellen van een dubbele garage en een verbouwd kippenhok. Wat was men daar gelukkig mee.

Het voornemen om elke maand een gezellige middag te organiseren groeide al heel spoedig uit tot de vorming van verschillende clubs, waarvoor vele dames en heren druk in de weer waren. Jeugdwerk vergt erg veel tijd van de volwassenen, maar is tevens een dank-

52. Het Bestuur van de Jeugdclub in 1972. Zittend v.l.n.r.: mevr. A. van den Berg-Gerritse, mevr. H. van Egeraat-Vester, mevr. H. Hoefman-van der Bie, mevr. D. de Rijcke-Groenwoudt. Staand v.l.n.r.: mevr. A. Kool-van Doesburg, mevr. G.A.A. Koning-Bloem, mevr. L. Swart-Jansen, mevr. C. Vlaar-Bloem.

Het tennispark

Mevrouw Bosch van Drakestein vertelde het volgende over het begin van de tennisclub:

"De ouders van de jeugd in Bosch en Duin bedachten, dat het goed zou zijn hun kinderen te laten tennissen.

Op een particuliere baan van de familie Röell aan de Vossenlaan werd hiermee begonnen onder leiding van enige moeders. Tevens werd een trainer aangetrokken.

Maar er werden weer grote plannen gesmeed.

Er werd gestreefd naar uitbreiding van het clubgebouw en een tennispark voor Bosch en Duin."

In het eerder geciteerde gedicht van de heer Boon, wordt ook aandacht besteed aan het tennispark en wel op de volgende wijze:

*“De oprichting van een tennispark was geen sinecure,
de voorbereiding kostte vele dagen en nachtelijke uren.
Tekeningen werden belangeloos gemaakt door architect Van Bueren.
Angst bij het bestuur: wie zal het park besturen?
Mevrouw Bosch van Drakestein, het moet nu maar eens worden gezegd,
heeft de gemeente, zonder ophouden, het vuur na aan de schenen ge-
legd.*

*Zij bleef, ondanks vele bezwaren denderend enthousiast!
Het gemeentebestuur ging eindelijk overstag en heeft ons verrast
met een zestal banen plus nieuwbouw, stevig en vast.
De mentor oud-wethouder Scheps, hoewel nimmer gehuldigd,
zijn wij toch wel heel veel dank verschuldigd.*

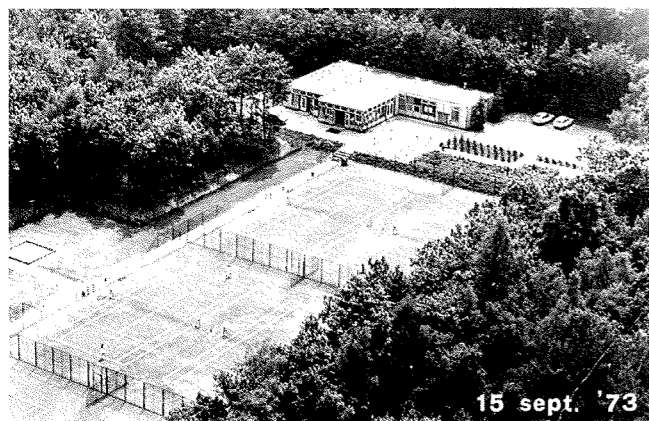
*De club met ruim 500 leden doet het best,
zij is wellicht de grootste van het Stichtse gewest.”*

De Nieuwe Zeister Courant van 27 maart 1972 geeft een uitgebreid verslag van de officiële opening van het tennispark door burgemeester mr. dr. A.A.H. Stolk. Voor de officiële opening moest de burgemeester met een tennisracket een bal door een papieren wand slaan, die de toegang afsloot tot het nieuw gebouwde deel van het clubgebouw.

Naast het verslag van de feestelijkheden rond deze opening staat in dezelfde krant het volgende redactionele artikelje:

De Vereniging heeft uiteraard de schade aan broek en jas vergoed.

53. Burgemeester Stolk tijdens een van zijn pogingen om de papieren wand met de bal te doorboren. Rechts de voorzitter van de Tennisvereniging, de heer L. Heezen.

54. Tennispark en clubhuis op 15 september 1973.

55. Stukje uit de krant “De bal en het mes”.

DE BAL EN HET MES

De papieren wand, die burgemeester Stolk met een bal moest stukslaan bleek zo veerkrachtig dat onze eerste burger tot drie maal toe moest slaan om de wand te doorboren. Teneinde te voorkomen dat de burgemeester ook in zijn derde poging zou falen en er dan werkelijk geen bal van zou terecht brengen, stak een hulpvaardige hand aan de achterkant van de wand een mes door het papier. Ongelukkigerwijze zat onze fotograaf aan de voorkant in hurkhouding klaar om zijn plaatje te schieten. Hij voelde wel een prik in zijn achterste en dacht aanvankelijk aan een grap. Later constateerde hij echter dat het mes een flinke scheur in zijn gespannen broek en jasje had veroorzaakt. IJlings spoedde hij zich huiswaarts om weer „gekleed” bij DOSC zijn plaatje te kunnen gaan schieten. Het mes en ook de bal zijn niet in beslag genomen. De broek en de jas wel, door de vrouw van onze fotograaf.

Viering vijftigjarig jubileum

Het gouden jubileum van de Vereniging “Bosch en Duin en Omstreken” is op zaterdag 15 september 1973 met veel plezier en enthousiasme gevierd.

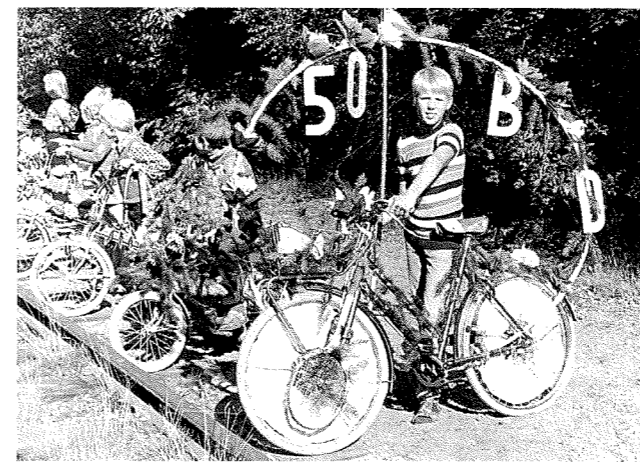
In de ochtenduren gingen de leden van de Jeugdclub op pad in een versierde “fietswedstrijd”, waarbij de woningen werden aangedaan van mensen, die meer dan veertig jaar in Bosch en Duin woonden.

Deze werden verrast met een fraaie bloemenhulde.

Rond het middaguur vond deze fietstocht een gezellig einde in het Panbos, alwaar een picknick werd gehouden.

’s Avonds vond in het clubgebouw een feestelijke avond plaats, die door enkele honderden mensen werd bijgewoond.

56. Enkele fraai versierde fietsen.

De voorzitter, de heer ir. W.G. van der Kloet, opende de avond voor alle feestgedruis met een ernstig woord, dat aldus eindigde:

“Ik zie ook voor onze vereniging nog een grote taak weggelegd voor het kritisch begeleiden van de ontwikkelingen in onze buurtschap in de komende halve eeuw. Maar ook waar dat maar mogelijk is tot een constructief meedenken.”

De leiding van de avond kwam vervolgens in handen van de bekende zangeres Truusje Koopmans, die op uiterst charmante wijze de programma-onderdelen aaneenreeg. De Jeugdclub vermaakte de aanwezigen met een aanstekelijk gezongen “Catootje”.

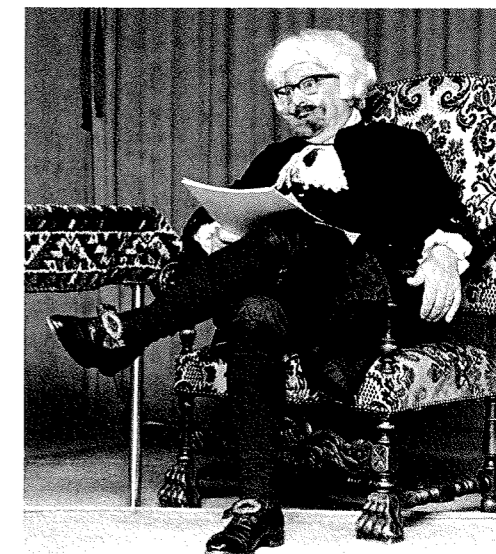
Een ander hoogtepunt van de avond was het fraaie gedicht, dat werd voorgedragen door de heer D. Boon sr., waarin de historie van Bosch en Duin op leuke wijze werd belicht en waaruit al enkele malen is geciteerd.

De feestavond vloeyde later over in een gezellig samenzijn, waarbij met een glas wijn herinneringen werden opgehaald en getoast werd op de toekomst.

57. De Jeugdclub in actie met “Catootje”.

58. De heer D. Boon sr. tijdens zijn voordracht over vijftig jaar Bosch en Duin.

De laatste twintig jaar

Na de viering van het vijftigjarig jubileum was er weer volop werk aan de winkel. In het bijzonder voor de nieuwe voorzitter, ir. L. van Egeraat, die op 28 maart 1974 ir. W.G. van der Kloet opvolgde. Uit het jaarverslag van 1974 blijkt dat de gemeente Zeist heeft toegezegd dat de nieuwe uitgangspunten voor het ontwerp-bestemmingsplan tevoren met het Bestuur zullen worden besproken.

Die toezegging ontlokte de secretaris de opmerking dat het Bestuur de indruk heeft dat de wensen van de buurtschap bij de Gemeente enige weerklank beginnen te krijgen.

Overigens werden de zaken waarmee het Bestuur zich moest bezighouden steeds complexer.

Zo waren er in 1975 besprekingen over het ontwerp-bestemmingsplan, het structuurplan, het streekplan Zuid-Oost Utrecht en de bouwplannen voor 54 woningen aan de Bremlaan, Tolhuislaan en Paltzerweg.

Ook de verhouding van de Vereniging met de Tennisvereniging Bosch en Duin was aan de orde, evenals de aanleg van rijksweg 28 en de geluidsoverlast van de vliegbasis.

59. De scheidende en de nieuwe voorzitter, de heren ir. W.G. van der Kloet (links) en de heer ir. L. van Egeraat (rechts).

Ir. v/d Kloet nam afscheid als voorzitter Ver. „Bosch en Duin” Veel waardering voor de inzet gedurende 11 jaar

Na ruim elf jaar het voorzitterschap te hebben vervuld heeft gisteravond ir. W. G. van der Kloet tijdens de jaarvergadering van de Vereniging Bosch en Duin zijn bestuursfunctie neergelegd. Een ander vond plaats in het clubgebouw van de vereniging aan de Dennenweg. De heer v. d. Kloet leidde gisteravond dus voor het laatst een vergadering van de Vereniging Bosch en Duin, waar

voor hij zich in de afgelopen jaren met hart en ziel heeft ingezet.

Dit werd sterk benadrukt in de afscheidsspeech, waarmee de nieuwe voorzitter, ir. L. van Egeraat zich tot zijn voorganger richtte. Hij prees de heer v. d. Kloet voor zijn grote inzet om Bosch en Duin als buurtschap van Zeist zijn rustieke karakter te laten behouden. „Meermalen heeft u zich kritisch opgesteld tegenover door de gemeente Zeist gemaakte bestemmingsplannen voor Bosch en Duin. Telkenmale bent u er vanuitgegaan dat onze woon- en leefomgeving een enkele voor-

De scheidende en de nieuwe voorzitter van de Vereniging „Bosch en Duin”, de heren ir. v. d. Kloet en ir. v. Egeraat.

belangen van de burgers te behartigen. Dat dit niet geheel opgaat blijkt uit het feit dat de jeugd afdeling tal van ontspanningsactiviteiten ontplooit. De Vereniging toont zich niet bepaald ingenomen met het plan van de gemeente Zeist om in Bosch en Duin 98 woningen op een terrein te bouwen. „Dit project is een te grote concentratie in een te mooi gebied van bos en stuifduimen”, zo stelde de heer v. Egeraat. Aan de communicatie tussen de Vereniging Bosch en Duin, de burgers repre-

In de Algemene Ledenvergadering van 25 maart 1976 werd afscheid genomen van de penningmeester, mevrouw M. van Beek.

In de ledenvergadering van 22 maart 1951 werd zij gekozen als lid van het Bestuur.

Toen de penningmeester, de heer L. Visser, op 11 juli 1951 meedeelde dat hij wegens verhuizing genoodzaakt was zijn functie neer te leggen werd zuster Van Beek gevraagd het penningmeesterschap tijdelijk waar te nemen.

Die tijdelijke waarneming kreeg in de ledenvergadering van 9 april 1952 een permanente vorm.

We lezen in de notulen:

“Na het vertrek van de heer Visser in juni 1951 heeft zr. Van Beek de zorg van de kas reeds op zich genomen.”

Zij werd vervolgens bij acclamatie tot penningmeester gekozen en bleef dat 25 jaar lang.

Behalve door de voorzitter werd door de kascommissie in een begeleidend schrijven grote waardering uitgesproken voor de zorgvuldige wijze waarop mevrouw Van Beek haar taak heeft uitgeoefend.

Nadat haar een cadeau en een oorkonde waren aangeboden werd zij benoemd tot erelid.

In 1977 werden de besprekingen over het bestemmingsplan, het structuurplan en het streekplan Zuid-Oost Utrecht onverminderd voortgezet.

Politiepost Bosch en Duin

Op zaterdag 14 mei 1977 werd in “de Hoefslag” afscheid genomen van hoofdagent H. van Dijk, die ruim 16 jaar werkzaam was op de politiepost Bosch en Duin.

Eén van de activiteiten van het Bestuur van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken was het onderhandelen met de Gemeente over een te vestigen politiepost. Een stukje grond bij het station Bosch en Duin werd aan de Gemeente te koop aangeboden voor fl. 2.000,-, maar dat bod was zo hoog dat er niet op werd ingegaan.

In juli 1925 bracht de maatschappij Bosch en Duin de oplossing.

Deze maatschappij tot exploitatie van onroerende goederen bood de Gemeente ten geschenke een terrein aan, groot 500 m², gelegen aan de Dennenweg achter het winkelhuis hoek Dennenweg/Vossenlaan.

Daar had de gemeente Zeist wel oren naar. De gemeenteraad besloot al op 23 juli 1925 de schenking te aanvaarden en op bedoelde grond een veldwachterswoning te bouwen.

In het raadsvoorstel staat o.m.:

“Men krijgt dan wel geen officiële politiepost, waar altijd hulp te vinden is, maar toch een vast punt, waar altijd, ook des nachts (c.q. telefonisch) de hulp van de politie of brandweer kan worden ingeroepen.”

Dat vaste punt is door de bewoners van Bosch en Duin altijd gewaardeerd. De waardering voor het werk van hoofdagent Van Dijk bleek duidelijk uit de opbrengst van een inzameling die door enkele leden van het Bestuur werd gehouden.

Hij kreeg tijdens een door het restaurant “de Hoefslag” aangeboden receptie als afscheidscadeau o.a. een kleurentelevisie.

60. De heer en mevrouw van Dijk voor de ingang van auberge “de Hoefslag”.

61. Wethouder mevrouw S.A. Knottnerus-den Engelse stelt officieel op 30 oktober 1986 het rioleringsysteem in Bosch en Duin in werking.

Sociëteit

In 1979 werd besloten een Sociëteit op te richten met de intentie de onderlinge band tussen de buurtbewoners aan te halen en te versterken. De Sociëteit heeft sindsdien gebloeid met 6 bijeenkomsten per seizoen vanaf september tot en met eind maart.

Verscheidene lezingen werden gehouden over tal van onderwerpen, waarna er nog gezellig werd nagepraat.

Ieder seizoen werd er in december een kerstdiner en in maart een afsluitingsdiner georganiseerd. Enthousiaste dames kookten dan de heerlijkste gerechten. Vooral deze twee laatstgenoemde avonden werden zeer druk bezocht.

Jarenlang heeft er een tafeltennisclub gefloreerd met gemiddeld genomen 16 leden.

Iedere maandagavond werden er 3 tafels opgezet en per toerbeurt gespeeld.

Tussendoor werd er een gezellig glas wijn genuttigd. Deze "ping-pong"-avonden plachten wel eens uit te lopen tot de kleine uurtjes van de volgende dag, hetgeen voldoende over de geanimeerdheid zegt.

In 1981 trad ir. L. van Egeraat af als voorzitter. Hij werd tijdelijk opgevolgd door mr. P.S.R. Wolterbeek.

Ook de secretaris, mevr. J.F. Bosch van Drakestein-Everard, trad na 12 jaar af.

De heer Van Egeraat werd benoemd tot ere-voorzitter, mevrouw Bosch van Drakestein tot erelid.

In 1981 was er voor het eerst contact met de gemeente Zeist over de aanleg van riolering. Op 30 oktober 1986 wordt door mevr. S.A. Knottnerus-den Engelse met enig feestvertoon het rioleringsysteem in de buurt-schap Bosch en Duin in werking gesteld.

Kabel-TV

Eveneens in 1981 besloot de gemeente Zeist voor haar grondgebied tot de aanleg van kabel-TV.

Een gedeelte van het gebied Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide was hiervan echter uitgesloten. In de Gemeenteraad werd geconcludeerd, dat de aansluiting in dit gebied zou leiden tot een fikse verhoging van de collectieve abonnementsprijs.

Tijdens een Algemene Ledenvergadering in 1982 kwam dit besluit aan de orde.

Zoals dit ook in 1925 het geval was met de aanleg van gas, waren er ook nu met betrekking tot de kabel voor- en tegenstanders. De heer G.J. de Kruyff hield tijdens deze vergadering als lid van de Vereniging een pleidooi om aan deze culturele bloedarmoede een eind te maken. Zijn uitgangspunt was, dat de kabel een nutsvoorziening was zoals water, gas en electriciteit, waarvan geen bewoner tegen zijn zin verstoken mocht blijven. Hiertoe als bestuurslid uitgenodigd, ging hij met een kleine commissie onderzoeken welke mogelijkheden er waren om alsnog "aan de kabel te komen".

Onder het motto "Bosch en Duin en Omstreken, met het oog op de toe-

Bosch en Duin uiteindelijk ook kabeltelevisie

BOSCH EN DUIN — In restaurant 'De Hoefslag' man wethouder mevrouw Knottnerus op vrijdag 9 maart het pas aangelegde kabeltelevisienet in Bosch en Duin en omgeving officieel in gebruik.

Al in 1982, na een raadsbesluit van de gemeente uit 1981 om Zeist zelf van kabelaansluitingen te voorzien, ijverde de belangenvereniging Bosch en Duin er voor om ook in dat 'buitengebied' kabel te krijgen. Een man in het bijzonder, de heer G. de Kruyff, stak erg veel tijd in buurtquêtes en overleg met gemeente en kabelexploitant Casema. „Op zolder liggen dozen vol correspondentie die ik over dat onderwerp heb gevoerd.” aldus de heer de Kruyff die zijn inspanningen eindelijk beloond zag. „Maar het was een moeiza-

me weg. Mijn wensen werden in het beginstadium afgedaan als niet realistisch, maar dat gebeurde ook toen men hier electriciteit, gas en riolering wilde aanleggen en die dingen worden nu door iedereen heel vanzelfsprekend gevonden.” In 1986 hield hij samen met andere actieve buurtbewoners een enquête om de behoefte naar kabeltelevisie in kaart te kunnen brengen. In 1988 blijkt het mogelijk Bosch en Duin te voorzien van kabel met een eenmalige bijdrage in de kosten per aansluiting van vijftienhonderd gulden als tenminste zestig procent van de potentiële gebruikers kiest voor kabel.

Op 17 juli 1989 ging de eerste spa de grond in; de aanleg gaat vanaf dat moment razend snel.

Het deelnemerspercentage was intussen opgelopen tot zestig procent en er werd besloten om de eenmalige bijdrage te beperken tot duizend gulden per aansluiting. Door de minder hoge drempel werden meer mensen gestimuleerd zodat het aansluitpercentage inmiddels boven de zeventig procent is gestegen. Aannemer van der Berg uit Zwammerdam heeft veertien dagen geleden de laatste kabel in de grond gelegd. Exploitant Casema heeft voor Bosch en Duin vijftien kanalen op de kabel, zodat Bosch en Duin nu eigenlijk een voorsprong heeft op de rest van Zeist. Meneer de Kruyff heeft, ondanks het feit dat de acties om kabel te krijgen zijn afgesloten, volgens eigen zeggen geen tijd over om veel te kijken. „Maar als er iets leuk is, kan het wel.” Casema beloonde de enorme inzet van de heer de Kruyff met een nieuwe televisie zodat hij optimaal van 'dat leuk' zal kunnen genieten.

62. De officiële in gebruikneming van het kabelnet in auberge "de Hoefslag".

V.l.n.r.: Wethouder mevr. S.A. Knottnerus-den Engelse, de heer H.J. Thuss, regiomanager van Casema in Utrecht, mevr. C.J.M. de Kruyff-van de Griendt en de heer G.J. de Kruyff.

komst..... niet langer aan het lijntje, maar aan de kabel!" begon een jarenlange dialoog. Een dialoog met kabelexploitanten, de gemeente Zeist, maar vooral met de bewoners om tot een minimaal vereist deelnemerspercentage van 60 te komen. Mede dank zij de stimulerende medewerking van sommige bewoners, die in hun eigen omgeving een huis aan huis kabelactie hielden, begon de aanleg in 1989.

Wethouder mevrouw S.A. Knottnerus-den Engelse stelde tenslotte op 9 maart 1990 het kabelnet in dit gebied officieel in gebruik. Ook dit ceremonieel voltrok zich in de reeds vele malen genoemde uitspanning "de Hoefslag"!

Omdat deze actie zich niet beperkte tot de leden van de Vereniging, maar was gericht op de gehele buurt, groeide het ledental met circa 60 leden.

In 1983 werd de heer Wolterbeek door de heer W.F. van Bueren opgevolgd als voorzitter.

Het jaarverslag 1983/1984 vermeldt o.a.:

“Ogenschijnlijk een rustig jaar, waarin de bestemmingsplanproblematiek rust bij de Kroon. Toch waren er, zoals dat tegenwoordig heet, vele aandachtsvelden, zoals de riolering in Huis ter Heide. Het gemeentedeel zit in de grond, de wegen worden in de loop van dit jaar definitief hersteld en de gemeente zal soepel zijn met de aansluitverplichting. Het openbaar vervoer zal dit jaar een proef nemen met een dorpsbusje. De kabel-TV heeft veel aandacht en besprekingsavond gevestigd. Nieuwjaarsreceptie met expositie van Jaap ter Haar.”

Stichting Geluidswerende Voorzieningen

In 1984 werd op initiatief van de toenmalige voorzitter W.F. van Bueren en het bestuurslid mr. A.J.B. van Walsem de Stichting Geluidswerende Voorzieningen Soesterberg e.o. in het leven geroepen, welke stichting - een landelijke primeur - zich in opdracht van het Ministerie van Defensie en met de door dat Ministerie ter beschikking gestelde gelden is gaan bezighouden met het aanbrengen van geluidswerende voorzieningen aan huizen rond de vliegbasis Soesterberg.

Sindsdien worden jaarlijks circa 40 panden in Soesterberg, Bosch en Duin, Huis ter Heide en Den Dolder geïsoleerd; de huizen in de zwaarst belastende zones het eerst. Op 2 april 1985 verrichtte staatssecretaris drs. J. van Houwelingen de ceremoniële “openingshandeling”: hij plaatste “de eerste ruit tegen het geluid” in een pand te Huis ter Heide. Volgens plan zal de laatste woning (de 750ste) in het jaar 2005 zijn geïsoleerd. Als het zover tenminste nog komt want anno 1993 staat het voortbestaan van de basis Soesterberg ter discussie.

Op 24 december 1985 werd in het Utrechts Nieuwsblad een pagina gewijd aan Bosch en Duin. In de inleiding van het artikel wordt de volgende sfeertekening gegeven:

“De directeur van de spoorwegen woonde in Bosch en Duin. Dus kwam daar een stationnetje. De lijn Utrecht-Zeist kreeg een aftakking naar zijn landgoed. Bij mooi weer werd een open wagon aangekoppeld, waarin tevens vier andere belangrijke heren plaatsnamen. Het verhaal gaat, dat de heer Mees (van de bank Mees en Hope) elke morgen vergezeld van een knecht naar de speciale trein fietste. Dat kon heel goed want een fiets was duur en een knecht goedkoop. Sommige bedienden zijn gebleven. Ze wonen nu gewoon tussen het kapitaal in verbouwde garages, tennishuisjes en spoorwagens. En allemaal hebben ze last van de geluidshinder.”

Verder werd in dit artikel uitgebreid aandacht gegeven aan hetgeen als een rode draad door de geschiedenis van de buurt loopt: het bestemmingsplan!

63. De eerste woning afgeleverd met geluidswerende voorzieningen: “De eerste ruit tegen het geluid!”. V.l.n.r. drs. D. Dix, Kolonel J.H. Wilbrink en kolonel J. Stoorvogel

Het artikel begint als volgt:

“Zeg maar gewoon Minnie, dat praat wat minder stijf.”
Wilhelmina Kalis-Slavenburg heeft als raadslid voor de V.V.D. in Zeist altijd gevochten voor haar buurt, Bosch en Duin. Niet omdat ze zelf zo leuk tussen het groen woont aan de Baarnseweg maar gewoon vanwege het belang, het uniek landschappelijke. *“Goddank is er geen hoogbouw gekomen. Goddank. Maar voordat er op dat stekkie tennisbanen lagen hebben we wel jaren moeten knokken. Want als het aan Zeist had gelegen was Bosch en Duin net zo’n miskleun geworden als Vollenhove. Net zo Bijlmer-achtig. Zo tien hoog, absurd. De straaljagers die voor je raam langsvliegen. Tot aan de Kroon zijn we gegaan. Actie, maar wel van niveau. Wij hebben nooit de straat gezocht.”*

Haar eigen bungalow ligt ver van de straat aan een door lege wijnflessen afgebakende oprijlaan. In de strijd tegen de verspilling heeft haar man die flessen de grond ingedreven.

“Ons wordt wel verweten dat wij als rijke stinkerds de sociale woningbouw tegenhouden. Maar het Bestuur van Zeist wil helemaal niet bouwen vanwege het sociale aspect, want wat telt zijn slechts de zieltjes. Hoe meer inwoners, hoe beter. Daarvoor wordt heel Zeist verpest. Mogen wij dan misschien op de bres staan voor ons dorp, voor ons stukkie groen, het mooiste buurtje van Nederland? En ik ben ook op de barricades gegaan om die godvergeten bouwgroep elders in Zeist tegen te houden.”

Aldus mevr. W. Kalis-Slavenburg van wie menigeen nog zegt dat zij ook in de politiek aan een duidelijke mening en overeenkomstig taalgebruik de voorkeur gaf!

In het voorjaar van 1989 werd tijdens de Algemene Ledenvergadering de heer van Bueren opgevolgd door de heer drs. G. van de Plassche. Laatstgenoemde was al enkele jaren tevens voorzitter van de Utrechtse Golfclub “de Pan”.

Er was overleg over terugverwerving van de eertijds aan de Gemeente overgedragen grondstroken en de Gemeente kondigde aan, dat er werd gewerkt aan het bestemmingsplan. In dit verband werd tijdens deze ledenvergadering de wens uitgesproken: *“hopelijk blijft het karakter van Bosch en Duin bewaard, nu ook de burgemeester en de gemeente-secretaris hier gaan wonen!”*

Eveneens werd in deze vergadering vermeld, dat de Gemeente werkte aan een “Verkeersveiligheids-plan”. Ook de status van het “clubhuis” en de investeringen hierin kregen de aandacht.

Tevens werd de oprichting aangekondigd van een “Werkgroep Geluidsoverlast Soesterberg” om eventuele klachten van omwonenden over de Vliegbasis te coördineren.

De Vliegbasis Soesterberg

De Vliegbasis heeft zich in de voortdurende aandacht van de Vereniging en van haar leden kunnen verheugen. Men zegt wel eens dat met de basis een haat-liefdeverhouding wordt onderhouden. Het lawaai dat de basis produceert heeft in de afgelopen jaren tot een toenemend aantal klachten geleid. In het bijzonder klachten over het lawaai dat onver-

wacht en onaangekondigd de nachtelijke rust verstoort. Het gaat dan vaak niet eens om het geluid van aankomende of vertrekkende jets, maar om zogenaamd "grondlawaai", dat veroorzaakt wordt door het, na reparatie, proefdraaien van straalmotoren.

Het Bestuur heeft zich door de jaren heen op het standpunt gesteld dat ageren tegen het bestaan van de Vliegbasis zowel zinloos als niet wenselijk is. Wel mag van de basis worden verlangd dat zij zich aan de regels houdt, dat grondlawaai kan en moet worden voorkomen en dat de geluidbelasting niet zwaarder mag zijn dan strikt noodzakelijk. Dit alles volgens openbare normen en criteria en daarbij onderworpen aan publieke controle (metingen).

Liefde voor de basis is zeker ook aanwezig. De militaire NATO-presentie is in brede kring ervaren als borg voor de veiligheid tegenover het Russische gevaar. Het is redelijk dat daarvoor een prijs wordt betaald, zeker ook door mensen die zich uit vrije wil in deze omstreken hebben gevestigd!

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van 26 april 1990 trad drs. J.A. van der Lee als penningmeester af.

Sinds 1979 heeft hij deze taak gecombineerd met die van administrateur.

Het is ondoenlijk om in dit historisch verslag de namen te vermelden van al diegenen die zich hebben onderscheiden in hun activiteiten. De jarenlange dubbelfunctie en inzet van de heer van der Lee kan evenwel op deze plaats niet onvermeld blijven!

Tijdens deze vergadering gaf de heer R. Nas, bosbouwkundige en landschaps-architect een lezing met als titel: "De bomen van Bosch en Duin en Omstreken, van woonbos tot stadsvillawijk?"

Zijn presentatie begon met een gedicht.

Een sprookje:

Er was eens een bos.

Dat bos werd ontsloten.

Er kwamen mensen wonen in dat bos.

De mensen gingen wonen in een open plek in dat bos.

Nog meer mensen gingen met zijn allen wonen in het bos.

Dat werd geleidelijk: wonen tussen de bomen.

En tenslotte : wonen in een stadsvillawijk.

Daar leefden de mensen nog lang.

Maar het bos, waarvoor ze gekomen waren, was er niet meer!

Landschapscommissie

Na de alom zeer gewaardeerde voordracht, en de discussie die daarop volgde, riep de voorzitter op tot actie om in commissieverband een en ander verder te gaan uitwerken. Enkele vrijwilligers meldden zich aan. In een rondschriften van de Vereniging van oktober 1990 werd door de voorzitter de heer van de Plassche de instelling van de "Landschapscommissie Bosch en Duin en Omstreken" geannonceerd.

In de najaarsvergadering van 12 november 1990 werd in dit kader een lezing gegeven door de heer L. Copijn, tuinarchitect, onder de titel "De tuinen van Bosch en Duin".

De Landschapscommissie kon vervolgens formeel worden benoemd en stond "in eerste aanleg" onder begeleiding van de heer R. Nas.

Ook tijdens de najaarsvergadering van 18 november 1991 werd over dit onderwerp een lezing gegeven door de voorzitter van de Landschapscommissie, mevrouw drs. B. van der Lely-van Erckelens onder de titel: "Behoud Bos(ch) en Duin in eigen tuin".

Eveneens werd deze avond door de heer H.A. Wessels een presentatie gegeven over het onderwerp "Instellingen voor Welzijn en Gezondheidszorg in Bosch en Duin".

In de voorjaarsvergadering van 12 mei 1992 trad de heer van de Plassche af en werd hij opgevolgd door de heer G.J. de Kruijff, sinds 1983 bestuurslid van de Vereniging.

Tijdens deze vergadering gaven representanten van de gemeente Zeist een uiteenzetting over "Verkeersveiligheid in Bosch en Duin en Omstreken".

Door wethouder J.C. Bauer werd toegezegd, dat een maximum snelheid van 50 km. uiterlijk in 1993 zou worden ingevoerd.

Tijdens de najaarsvergadering van 9 november 1992 werd melding gemaakt van het 70-jarig bestaan van de Vereniging in 1993, alsook van de plannen om de Sociëteit nieuw leven in te blazen!

Ook werd tijdens deze najaarsvergadering vermeld, dat op 16 november 1992 de "Commissie voor Overleg en Voorlichting inzake Milieuhygiëne voor de Vliegbasis Soesterberg" (oftewel "Klachtencommissie") zou worden geïnstalleerd. Naast vertegenwoordigers van Defensie en de omliggende gemeentes hebben hierin zitting mevrouw D. Dix en de heer S. Benard. Als niet ambtelijke vertegenwoordigers representeren zij het belang van Zeist (en dus ook van de buurtschap).

Het bestemmingsplan en de Vliegbasis Soesterberg

Wethouder Th. G.P.M. Ruijs gaf tijdens de hiervoor genoemde vergadering een uiteenzetting onder de titel: "Bestemmingsplan Bosch en Duin en Omstreken, Nota van uitgangspunten voor de planherziening". Bij een opvallend grote opkomst van de leden riep dit ontwerp-bestemmingsplan, dat in de bouw van "slechts" enkele tientallen woningen en een uitbreiding van het industrieterrein "de Eland" aan de Hertenaan voorzag, sterke emoties op. Alhoewel dit plan, althans voor wat betreft het aantal woningen, duidelijk positief afweek van vroegere projecties waren de reacties van de leden (wederom) heftig en afwijzend.

In de historie van onze buurtschappen is de problematiek van de bestemmingsplannen nauw verbonden met de aanwezigheid van de militaire basis Soesterberg.

Aanvliegroutes en vliegtuiglawaai speelden dan ook een belangrijke rol bij de beoordeling door Gedeputeerde Staten van Utrecht en de Kroon in het door de Gemeente in 1981 vastgestelde bestemmingsplan, dat voorzag in de bouw van maar liefst circa 1000 woningen. De strijd van de Vereniging tegen dit onzalige plan, vergelijkbaar met twee onderscheiden plannen uit de zestiger en zeventiger jaren, werd met kracht gestreden met steun van vele leden die de Gemeente overstelpen met

bezwaarschriften. In grote getale traden de leden aan bij hoorzittingen van de Gemeente, Gedeputeerde Staten en bij de behandeling van het plan door de Raad van State. Aansporing daartoe was nauwelijks nodig. Ieder begreep dat, als het plan van de Gemeente zou worden uitgevoerd, het landschappelijk karakter van Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide ernstig zou worden aangetast. Door de bouw van zoveel woningen zou een verdichting optreden die van de omgeving een woonwijk zou maken waarmee bos, heide en duin goeddeels verloren zouden gaan.

De strijd tegen dit plan is met succes gestreden. In 1983 keurden Gedeputeerde Staten deze massale woningbouw af. Deze beslissing werd in 1987 door de Kroon bevestigd.

Daarbij werd tevens vastgesteld dat de woningbouw voor een groot gedeelte was geprojecteerd in gebieden met een hoge geluidsbelasting, hetgeen tot onaanvaardbare gevolgen zou leiden. De basis had daarmee een aandeel in de bescherming van het karakter van Bosch en Duin en Omstreken.

Tijdens de officiële gemeentelijke inspraakzitting, gehouden in "de Wijngaard" op 14 december 1992, waren naar schatting vierhonderd bewoners aanwezig en hadden tientallen zich, net als de Vereniging, op de sprekerslijst laten noteren.

Gedurende de inspraaktermijn werd door 225 instellingen en personen in vervolg hierop gebruik gemaakt van de mogelijkheid om schriftelijk bezwaar aan te tekenen.

De bezwaren spitsten zich toe op enkele nieuwbouw-locaties geprojecteerd in maagdelijk bosgebied met hoge ecologische waarde. Aantasting daarvan zou - zo vreesde de Vereniging - bij een volgende gelegenheid kunnen worden aangegrepen om te betogen dat niets zich verzet tegen **verdere** bebouwing. Een ander bezwaar richtte zich tegen de uitbreiding van het industrieterrein aan de Hertenaan, waarmee het laatste stukje vrije bos verloren zou gaan.

De bewoners van dit laatstgenoemde gebied gaven met grote kennis van zaken in een flitsend betoog acte de presence tegen deze voorgestelde uitbreiding!

Ook tijdens de raadscommissie "Stadsontwikkeling en stadsbeheer" werd op 8 september 1993 in het gemeentehuis door de Vereniging en buurtbewoners met goede argumenten gebruik gemaakt van de beperkte spreektijd.

Met name vroeg de Vereniging om de ongewenste verdichting van de woonbebouwing tegen te gaan door strak de hand te (gaan) houden aan de "40/60 meter" regel.

Met dit historisch perspectief mag worden geconstateerd dat de Vereniging al sinds het begin der zestiger jaren (tijdens het voorzitterschap van de heer van der Kloet) zich inspant om het landschappelijk karakter van Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide te bewaren en te beschermen tegen de reeks van gemeentelijke plannen die daarmee strijdig zijn.

Tijdens de voorjaarsvergadering van 18 mei 1993 werd door de heer mr. R. Visser, voorzitter van de Sociëteit Bosch en Duin en Omstreken, gesproken over de nieuwe structuur en de bijeenkomsten van de Sociëteit op iedere eerste donderdag van de maand.

Ook het 70-jarig bestaan van de Vereniging werd gememoreerd. In dit kader gaf de heer L. Visser, bestuurslid van het Historisch Genootschap de Van de Poll-Stichting, na de pauze een interessante dia-presentatie met toelichting en anekdotes over Zeist en de buurtschappen.

Clubgebouw

Mag het er in de geschiedschrijving soms op lijken dat "de Hoefslag" het clubhuis van de Vereniging is, toch geldt ook hier dat de schijn - helaas - bedriegt.

In 1987 werd het huidige clubgebouw, eigendom van de Tennisvereniging Bosch en Duin, voltooid. De Vereniging had krachtens het gemeenschappelijke verleden met de Tennisvereniging het recht op "inwoning". Als gevolg van een flinke investering van de Vereniging van bijna zeventig duizend gulden, werd de oorspronkelijk toedachte ruimte aangepast. Het souterrain is van de Vereniging; de gebruiksrechten over en weer zijn volledig gehandhaafd. Met de inwoning van "de moeder bij de dochter" zijn beide verenigingen in principe tevreden. In het clubgebouw vinden de activiteiten van de Jeugdclub plaats. De Sociëteit houdt daar haar inmiddels druk bezochte bijeenkomsten.

Bijeenkomst ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken op vrijdag 13 augustus 1993 in auberge "de Hoefslag".

Op het door de zon overgoten terras van auberge "de Hoefslag" ontvangt het Bestuur rond het middaguur van vrijdag 13 augustus 1993 vier oudvoorzitters en een oud-secretaris van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken. Het zijn in chronologische volgorde van hun bestuursperiode Ir. W.G. van der Kloet, Ir. L. van Egeraat, W.F. van Bueren, Drs. G. van de Plassche en mevrouw J.F.M. Bosch van Drakestein-Everard, gedurende 12 jaar secretaris en ere-lid van de Vereniging.

De heer L. Visser, waarover u in het voorwoord heeft kunnen lezen, is als speciale gast in hun midden.

Zeventig jaar geleden werd op dezelfde lokatie, toen met de naam "de Uitspanning", besloten tot oprichting van de Vereniging.

Zoals de huidige voorzitter van de Vereniging dit onder de kastanjeboomen van "de Hoefslag" in zijn welkomswoord memoreert, hebben allen onbevreesd gehoor gegeven aan de uitnodiging van het Bestuur om op vrijdag 13 augustus 1993 samen te komen. Al snel is er een plezierige

64. Bijeenkomst in auberge "de Hoefslag" ter gelegenheid van het 70 jarig bestaan van de Vereniging Bosch en Duin en Omstreken op 13 augustus 1993. V.l.n.r. zittend: ir. L. van Egeraat, mevr. J.F.M. Bosch van Drakestein-Everard, ir. W.G. van der Kloet. V.l.n.r. staand; de heren G.J. de Kruyff, L. Visser, mr. U.D. Stikker, drs. G. van de Plassche, W.F. van Bueren, mr. A.J.B. van Walssem, mevr. C.H. Schreuder-Hooiberg en de heer J.Th. Noordanus. Niet op de foto wegens vakantie: mevr. drs. B. van der Lely-van Erckelens.

en ontspannen sfeer. Met een gemiddelde leeftijd van 72 jaar (met toestemming van de betrokkenen hier vermeld!) maken de genodigden duidelijk dat zij van deze tijd zijn. De toekomst staat voorop en de nostalgie wordt niet gekoesterd. Het Bestuur krijgt dan ook duidelijke adviezen: meer aandacht voor de Jeugclub en meer aan de weg timmeren.

Over 70 jaar jong gesproken!

Niettemin ontkomen de gasten er niet aan een aantal (soms nostalgische) vragen van de huidige bestuursleden te beantwoorden. Vragen die mede betrekking hebben op de onderwerpen waaraan gedurende de bestuursperiodes de meeste aandacht en energie is gegeven, zoals het bestemmingsplan, de Jeugdclub, etc. Vooral het bestemmingsplan stond noodgedwongen vanaf begin 1960 midden in de belangstelling. De heer van der Kloet kwam toen in beeld.

Bestemmingsplan

Aanvankelijk niet als voorzitter van de Vereniging, zoals hij zegt, maar als voorzitter van een comité simpelweg onder de naam "Bosch en Duin". Dit comité had geen formele relatie met de Vereniging en bestond uit een aantal mensen, dat wilde reageren op een in het voorjaar van 1960 uitgebracht plan "Partiële herziening van het uitbreidingsplan in onderdelen Bosch en Duin". Partieel, zo vervolgt hij, omdat het "uitbreidingsplan 1954" voorzag in het concept van een villawijk met de bekende frontbreedtes van 40/60 meter. Thans wilde de Gemeente echter invulling geven aan de z.g. binnengebieden, welke als "stadsuitbreiding" stonden aangemerkt!

In dit plan was een totaal aantal van 3352 woningen geprojecteerd, waarvan 2700 in hoogbouw: flatgebouwen dus!

Na een stroom van honderden bezwaarschriften werd door de Gemeente een aangepast plan ontwikkeld, waarin de hoogbouw 1000 woningen telde en het aantal villa's en bungalows van 94 werd opgevoerd naar 500.

Overigens voorzag dit plan wederom in een toekomstige bouw van flatgebouwen tussen de Dolderseweg en de Reelaan (3 blokken met 10 bouwlagen), langs de Taveernelaan in de richting van de Biltseweg (4 blokken met 8 bouwlagen) en tussen de Tolhuislaan en de gemeentegrens met de Bilt (2 blokken met 10 bouwlagen).

Gedeputeerde Staten deelden het standpunt van het comité, dat een dergelijke invulling strijdig was met het "uitbreidingsplan 1954". De heer van der Kloet bestreed met succes het door de gemeente Zeist aangespannen beroep bij de Raad van State. De uitspraak van de Kroon was dan ook de kroon op alle inspanningen van het comité!

Daaropvolgend was het Bestuur er zich al snel van bewust in deze problematiek een hoofdtaak te hebben! Sindsdien is dat ook zo gebleven en allen delen de uitspraak van de heer van Egeraat, dat met deze eerdere projecties van de Gemeente in dit gebied een allergie is ontstaan. Een allergie voor welk plan dan ook!

Ook hij moest in zijn bestuursperiode, maar nu als voorzitter, weer de belangen van dit gebied verdedigen, waarbij het oorspronkelijke plan werd teruggebracht naar 250 woningen.

Tussentijds maakte de Gemeente regelmatig oneigenlijk gebruik van Artikel 19, waardoor los van het bestemmingsplan projecten werden gerealiseerd. Zoals de heer van Bueren vermeldt: "postzegelplannetjes". Verder memoreert hij in dit verband de uitspraak van de Kroon in 1987.

Hierin nam de Kroon in 1987 de conclusie over van Gedeputeerde Staten in 1983: "nieuwbouw in Bosch en Duin en omgeving betekent in de meeste gevallen aantasting van het landschappelijk karakter van deze buurtschap".

Met veel waardering vermelden de voorgaande sprekers in dit verband de ondersteuning van o.a. mevrouw W. Kalis-Slavenburg, V.V.D. gemeenteraadslid, en de inspanningen van Mr. C.A. Westerouen van Meeteren.

Mevrouw Kalis werd op grond van haar inzet en betrokkenheid met de buurtschap in die dagen ook wel in de gemeenteraad de "Koningin van Bosch en Duin" genoemd.

De heer van de Plassche stelt met betrekking tot zijn ervaringen vast, dat ook een meer op dialoog gerichte benadering van het Gemeentebestuur en overleg vooraf geen vruchten afwerpt.

En alhoewel eenieder concludeert, dat de buurtschap in de loop der jaren meer is veranderd dan men aanvankelijk had gehoopt, zijn de betrokkenen niet geheel ontevreden over wat er door de Vereniging uiteindelijk is *tegengehouden* en bereikt!

Jeugdclub

De Jeugdclub daarentegen was een harmonieuze activiteit waar eenieder zeer positief op kan terugkijken. De heer van Egeraat ziet in de Jeugdclub het hart van de Vereniging. Mevrouw A. v.d. Berg heeft hierin, naar de mening van de geïnterviewden, gedurende 25 jaar een uitzonderlijke rol vervuld. Creatief en zeer actief. Doordat de kinderen op in dit gebied (Bilthoven, Den Dolder, Huis ter Heide en Soesterberg) verspreide scholen zaten en de bewoners daarbij door de afstand van de huizen weinig onderling contact hadden, besloten enkele moeders in juni 1961 tot de oprichting van een Jeugdclub. De dames van het eerste uur waren: mevrouw Kalis, mevrouw Kiewiet, mevrouw Leeman, mevrouw Slavenburg, mevrouw Wolterbeek en de hier geïnterviewde mevrouw Bosch van Drakestein-Everard.

In die dagen werd in de garage van de familie Mees geknutseld. In het tuinhuis van de familie Bottinga werd gymnastiekles gegeven. In 1963 werd het door de Vereniging gebouwde clubhuis door de jeugd in gebruik genomen.

Mevrouw Bosch van Drakestein stelt dat niet alleen de kinderen baat hadden bij deze activiteiten.

Via de kinderen ontmoetten de moeders elkaar en daarmee vervulde de Jeugdclub ook een sociale functie. Het is jammer, vervolgt zij, dat terwijl de animo voor de Jeugdclub aanzienlijk blijft, het uitvoerende werk moeilijker is. Veel moeders hebben tegenwoordig eigen bezigheden zodat er weinig tijd overblijft voor deze op zich zo nuttige en voldoende gevende activiteit.

Zowel de heer van Egeraat als de heer van de Plassche ondersteunen deze uitspraak en memoreren het belang van een goede Jeugdclub!

Tennisvereniging

Vanuit de activiteiten en initiatieven van de Jeugclub ontstond de Tennisvereniging.

Drs. J. van der Lee is hierin, aldus de heer van Bueren, de initiatiefnemer en grote animator geweest. Hij heeft zich jaren ingezet om het financiële plaatje sluitend te maken en om de benodigde grond van de Gemeente in bruikleen te krijgen.

Mevrouw Bosch van Drakestein stelt zich zeer bescheiden op, maar heeft als secretaris eveneens een grote rol gespeeld in de tot standkoming van de Tennisvereniging. Zij herinnert zich nog de particuliere tennisbaan van de familie Röell aan de Vossenlaan 13, waar in feite de basis werd gelegd voor het huidige tennispark!

De Tennisvereniging, opgericht in 1971, kon begin 1972 officieel gebruik maken van het hiervoor verbouwde jeugdclubgebouw. Een heel plezierig hoogtepunt in de laatste fase van de bestuursperiode van de heer van der Kloet.

In 1983, aldus de heer van Bueren, werd duidelijk dat dit onderkomen aan vernieuwing toe was.

Weliswaar waren er in 1981 de nodige reparaties en aanpassingen uitgevoerd, maar die bleken al snel onvoldoende. In 1987 werd die vernieuwing gerealiseerd. Echter niet zonder moeilijk verloopende gesprekken en niet zonder een aanzienlijke betaling van bijna fl. 70.000,- verwierf de moeder uiteindelijk onderdak bij haar inmiddels volwassen (tennissende) dochter! Bijna dreigde in dit moeizame dispuut de Tennisvereniging haar gemeentelijke financiële ondersteuning mis te lopen. De huidige wethouder drs. Th.G.P.M. Ruijs heeft destijds in deze problematiek een voor beide partijen zeer ondersteunende en constructieve rol gespeeld!

Militaire basis en geluidsoverlast

Langer dan zelfs alle aanwezige voorzitters zich kunnen herinneren is er sprake van een "gemengde" relatie met de oudste militaire basis van Nederland. Enerzijds zeer positief met de bewustheid van het belang en de noodzaak tot verdediging, anderzijds minder positief met betrekking tot de geluidshinder, onvermijdelijk verbonden aan een vliegveld in actie.

Reeds in 1938 vermeldt een krantartikel over een Algemene Ledenvergadering van de Vereniging dat er in de rondvraag is geklaagd over "nachtelijk geraas". Omdat alles wat met vliegen en vliegtuigen te maken had in die tijd nog meer tot de verbeelding sprak dan tegenwoordig, werden vaak op prentbriefkaarten van de buurtschap vliegtuigen *ingemonteerd*! Alle voorzitters erkennen overigens dat de aanwezigheid van deze militaire basis een positieve invloed had op de besluitvorming met betrekking tot de bestemmingsplannen. Het meest duidelijk in relatie tot de hiervoor genoemde flatgebouwen van 10-hoog, oorspronkelijk ge-projecteerd in de nabije omgeving van de start- en landingsbaan!

Omdat de regering in de beginjaren '60 zich bewust werd dat geluidshinder een milieuaspect was, werd, overeenkomstig de Luchtvaartwet, binnen enkele jaren de "Wet op de Ruimtelijke Ordening" aangepast. Dit had tot gevolg dat onze buurtschap werd bestempeld tot saneringsgebied.

De "Stichting Geluidswerende Voorzieningen" onder andere vertegenwoordigd door enkele bestuursleden, kreeg daarin een uitvoerende taak. Soesterberg werd eveneens in dit taakgebied ondergebracht. Inmiddels, vervolgt de heer van Bueren, is hier ca. 30 miljoen gulden overheidsgeld gespendeerd in geïsoleerde en verbeterde huizen! De contacten met de basiscommandanten hadden soms een gemengd karakter. Hiertoe uitgenodigd gaven zij regelmatig op Algemene Ledenvergaderingen in een constructieve sfeer toelichting. Niettemin ontkwamen zij niet altijd aan kritiek. Kritiek die zich overigens meer richtte op grond- dan op vlieglaaai! Positieve vermelding verdienen de commandanten: Generaal W. de Wolff, Kolonel A.T.M. Ooninx, Kolonel J.H. Wilbrink en de huidige Kolonel H.R. Buffart.

Landschapscommissie, Milieu en Verkeersveiligheid

De heer van de Plassche vindt het plezierig dat in zijn bestuursperiode de Landschapscommissie het bewustzijn heeft bevorderd voor een in het landschap passende tuinarchitectuur en onderhoud. Zowel de fraai geïllustreerde documentatie als de presentaties in de Algemene Ledenvergaderingen hebben hierin positief effect gesorteerd. Hij is er gelukkig mee dat ook de relatie met de in de buurtschap aanwezige Stichtingen door meer dialoog en wederzijds begrip is verbeterd. Tevens verheugt het hem dat tijdens zijn laatste Algemene Ledenvergadering in mei 1992 door wethouder J.C. Bauer een 50 km. snelheidsbeperking voor onze buurtschappen in 1993 is toegezegd.

Algemene Ledenvergaderingen en Nieuwjaarsrecepties

Alhoewel de genodigden het met elkaar eens zijn, dat de Vereniging noch door het Bestuur noch door de Leden werd gezien als een gezelligheidsvereniging waren de vergaderingen in de regel zeer geanimeerd. De heer van der Kloet memoreert met een schaterlach de situatie, dat in zijn beginperiode na het zakelijk deel van de Algemene Ledenvergadering bingo werd gespeeld. Bij een van die gelegenheden vermeldde hij de cijfers en zijn vrouw won toen twee maal achter elkaar de hoofdprijs: een grote taart! Ook waren er vaak fabrikanten die hun produkten introduceerden.

Hierbij ontging het niemand dat er meer belangstelling was voor de angekondigde Bols presentatie dan die over de verlichtingsprodukten van Philips! Uiteraard werden de meeste sprekers uitgenodigd in het kader van de op dat moment meer actuele onderwerpen. In dat verband memoreert de heer van Bueren alle speciale gasten in het kader van de Kabel, zowel in het Clubhuis, als in "de Hoefslag", waar het gehele middengedeelte van het restaurant door de heer G. Fagel (tijdens dinertijd) was vrijgemaakt voor een verhandeling van een kabelexploitant! Ook de presentatie van Ing. H.K.M. Lugtmeijer, directeur van de "Stichting het Utrechts Landschap" oogste veel waardering en alle genodigden schateren nog van het lachen bij de herinnering aan de presentatie van de Utrechtse journalist, de heer Cor Schilp, die een uitzonderlijk humoristische causerie hield over onze buurtschappen met behulp van lichtbeelden uit een grote gietijzeren projector met ouderwetse kwartslampen!

Ook de nieuwjaarsrecepties worden gememoreerd als ontspannen, gezellig, rijk voorzien van oliebolletjes en met behulp van vaak lokale kunstenaars bijzonder onderhoudend: mevr. F. Vaarzon-Morel uit Bilthoven en de heren drs. A.J. Etman en A.J. Mens, beiden uit Huis ter Heide. De schilder en kinderboekenschrijver Jaap ter Haar werd tijdens een tentoonstelling in New York uitgenodigd om zijn werken gedurende een nieuwjaarsreceptie te exposeren.

En zo was het ondanks de op de toekomst gerichte genodigden niet te vermijden, dat er op deze zonnige *vrijdag 13 augustus 1993* met verve werd gesproken over een vaak gemeenschappelijk dierbaar stukje verleden. Het verdient daarbij vermelding dat het de vragenstellers waren, die, alhoewel gemiddeld jonger, de genodigde oud-bestuursleden tot iets meer nostalgie verleidden! Temidden van het zonnige groen van auberge "de Hoefslag"!

Colofon

redactie: Mevrouw J. F. M. Bosch van Drakestein-Everard
G.J. de Kruyff
L. Visser
Mr. A.J.B. van Walsem

eindredactie: Bestuur van de Vereniging Bosch en Duin en
Omstreken

ontwerp en lay-out: N. Wensing

Sponsoring

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door bijdragen van:

Hoofdsponsor: Makelaarskantoor D. Boon

Sponsors: Wijnhandel J. Baas
Auberge "de Hoefslag"

Geraadpleegde bronnen en literatuur

Archief gemeente Zeist : Gemeentehuis Zeist

Archief Vereniging Bosch en Duin en Omstreken

R. Blijdenstein, Zeist : Groei en Bouw, Den Dolder en Bosch en Duin (Zeist 1984)

R. Blijdenstein, Zeist : Groei en Bouw, Huis ter Heide,
Lyceumkwartier en Austerlitz (Zeist 1984)

K. W. Galis : Huis ter Heide, Bosch en Duin en Den Dolder in oude ansichten
(Zaltbommel 1980)

J. W. Kraal : Groote Gids van Zeist (Zeist 1907)

L. Visser, Zeist : Groei en Bouw, De straatnamen van Zeist, ook straatnamen zijn
monumenten (Zeist 1988)

Fotoverantwoording

Gemeente-archief : nrs. 3, 4, 17 en 18

Part. collectie : nrs. 2, 5, 7, 8, 13 t/m 16, 20, 21, 24 t/m 28,
30, 33 t/m 35, 37

Van de Poll-Stichting : nrs. 1, 6, 9 t/m 12, 19, 22, 23, 29, 31, 32 en 36

Vereniging Bosch en Duin : 38 t/m 64 en omslag

Auteursrechten voorbehouden

9 oktober 1993

MAKELAARSKANTOOR

D. BOON

70 JAAR ERVARING IN VERTROUWEN

- Bilthoven
Julianalaan 26 - Tel. 030-28 13 47*
Telefax 030-29 18 74
- Bilthoven
info-centrum Kwinkelier
- Bosch en Duin
Taveermelaan 10 - Tel. 030 - 28 26 28*
- Den Haag
Piet Heinstraat 62 -Tel. 070-63 33 63
Telefax 070-34 63 214

Auberge de Hoefslag
Vossenlaan 28
3735 KN Bosch en Duin
Tel. 030-251051
Telefax 030-285821

B.V. Wijnkoperij anno 1874

Spoorlaan 1-2
3735 MV Bosch en Duin
Tel. 03404-31468
Telefax 03404-15020

Th. G.M. Kiebert